

Protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde måndagen den 13 april 2026

Tid:

kl. 16:00-22:04

Lokal:

Rådssalen

Närvarande:

Se bilaga

§§1-42

Justerat den 20 april 2026

Anslaget den 21 april 2026

Olle Burell

Cecilia Brinck

Sara Stenudd

Karin Jöback
Sekreterare

ÄRENDELISTA

- §1 Interpellation av Nike Örbrink (KD) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) angående stadens företagsklimat 2025
- §2 Interpellation av Per Rosencrantz (M) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) om stadens ökade skuldsättning och förvärvet av Hjulstahem
- §3 Interpellation av Nike Örbrink (KD) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) om stadens kluvna tunga gällande östlig förbindelse
- §4 Bordlagda interpellationer
- §5 Nya interpellationer
- §6 Ajournering
- §7 Frågestund
- §8 Mötet öppnas
- §9 Närvaro
- §10 Justering
- §11 Anmälningsärenden till kommunfullmäktige
- §12 Valärenden i kommunfullmäktige
- §13 Ny mandatperiod: val av ordförande, ledamöter och suppleant till styrelsen samt lekmannarevisor och lekmannarevisorssuppleant i AB Hjulstahem
- §14 Ändring av Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun § 15 gällande alkoholförbud vid del av Fleminggatan/Sankt Eriksgatan, Kungsholmens stadsdelsnämndsområde
- §15 Stockholms stads funktionshindersombudsmans rapport 2025
- §16 Fokus Skärholmen lägesredovisning Inriktningsbeslut för projekt Ålgrytevägen Upphävande av inriktningsbeslut för Fokus Skärholmen

- §17 Tillägg till överenskommelse om exploatering med överlåtelse inom del av Lilla Essingen 1:11 inklusive option på Lilla Essingen med Wästbygg Projektutveckling AB och WBPU Primus Parkhuset AB (namnändrat)
- §18 Genomförandebeslut gällande exploatering inom fastigheten Årsta 1:1 med flera samt övertagande av allmän platsmark och allmänna anläggningar inom detaljplan Marievik i Liljeholmen, projekt Marievik
- §19 Genomförandebeslut gällande överenskommelse om exploatering med försäljning för bostäder inom del av fastigheten Farsta 2:1 i Farsta med AB Borätt samt exploatering inom fastigheten Samsö 1, projekt Samsö
- §20 Reviderat genomförandebeslut gällande exploatering inom fastigheten Stadshagen 1:1,1:5 m.fl., projekt Stadshagen
- §21 Genomförandebeslut för temalekpark inom fastigheten Akalla 4:1 i Tensta
- §22 Genomförandebeslut gällande exploatering inom fastigheterna Åkerväpplingen 2, Åkervädden 1, Åkervickern 3, Åkersyrån 1 samt Vitsenapen 1-5, Hässelby Villastad, projekt Smedshagen
- §23 Genomförandebeslut gällande överenskommelse om exploatering med försäljning inom del av fastigheten Mariehäll 1:10 och fastigheterna Enigheten 25 m.fl., projekt Enigheten
- §24 Detaljplan för Vitsenapen 1 m.fl. i Smedshagen i stadsdelen Hässelby villastad (500 bostäder) Dp 2016-15666, projekt Smedshagen
- §25 Detaljplan för fastigheterna Enigheten 25 och 26 m.fl. i stadsdelen Mariehäll i Stockholm (cirka 320 bostäder, förskola och centrumändamål), Dp 2020-09402, projekt Enigheten
- §26 Reviderad bolagsordning för Stockholmsmässan AB
- §27 Stockholms stads program för barnhälsa

- §28 Reviderat genomförandebeslut gällande SISAB:s om- och tillbyggnad, utbildningsnämndens inhyrning och verksamhetsanpassning samt idrottsnämndens inhyrning av ny idrottshall i Lillholmsskolan i Skärholmen
- §29 Bordläggning av ärende
- §30 Inriktningsbeslut gällande reinvesteringsprogram för tillgångar i det offentliga rummet 2027-2031
- §31 Inrättande av Ålstensskogen och Storskogens naturreservat i Bromma
- §32 Inrättande av Majroskogens naturreservat i södra Stockholm
- §33 Rekommendation - Revidering av överenskommelse - Fördelning av kostnadsansvar för hjälpmedel inom förskola och skola
- §34 Reviderade avfallsföreskrifter för Stockholms kommun – samhantering av bygg- och rivningsavfall och skrymmande grovavfall
- §35 Genomförandebeslut gällande Stockholm Vatten AB:s projekt Tenstareservoaren
- §36 Bordlagda ärenden
- §37 Avgifter i samband med fordonsflyttning, förvaring och återvinning av fordon
- §38 Inriktningsbeslut gällande Stockholm Avfall AB:s projekt Nya Sättra återvinningscentral
- §39 Stockholm Vatten AB:s tilläggsavtal till aktieägaravtalet med Syvab AB avseende överlåtelse och nytecknande av aktier
- §40 Bordlagda motioner
- §41 Nyväckta motioner
- §42 Mötet avslutas

§ 1

**Interpellation av Nike Örbrink (KD) till finansborgarrådet
Karin Wanngård (S) angående stadens företagsklimat
2025**

KS 2025/1233

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Nike Örbrink (KD) har ställt en interpellation angående stadens företagsklimat 2025.

Kommunfullmäktige beslutade den 13 oktober 2025 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Wanngård (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 2

Interpellation av Per Rosencrantz (M) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) om stadens ökade skuldsättning och förvärvet av Hjulstahem

KS 2025/1310

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Per Rosencrantz (M) har ställt en interpellation om stadens ökade skuldsättning och förvärvet av Hjulstahem.

Kommunfullmäktige beslutade den 3 november 2025 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Wanngård (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 3

Interpellation av Nike Örbrink (KD) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) om stadens kluvna tunga gällande östlig förbindelse

KS 2025/1376

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Nike Örbrink (KD) har ställt en interpellation om stadens kluvna tunga gällande östlig förbindelse.

Kommunfullmäktige beslutade den 3 november 2025 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Wanngård (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

**§ 4
Bordlagda interpellationer**

Kommunfullmäktige bordlägger interpellationerna med nummer 2 och 5-17 i kungörelsen.

§ 5 Nya interpellationer

Beslut

1. Interpellationerna får ställas.
2. Interpellationerna bordläggs.

Nya interpellationer

Interpellation av Dennis Wedin (M) till stadsbyggnads- och idrottsborgarrådet Jan Valeskog (S) om oklarheterna kring Hovet och Tallkrogen. Rotel II. Dnr KS 2026/332

Interpellation av Dennis Wedin (M) till trafikborgarrådet Lars Strömgren (MP) om vad som händer med stockholmarnas 10 000 ignorerade anmälningar. Rotel VIII. Dnr KS 2026/333

Interpellation av Andréa Hedin (M) till utbildnings-, arbetsmarknads- och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) angående sociala medier i Stockholms skolor. Rotel III. Dnr KS 2026/334

Interpellation av Per Rosencrantz (M) till utbildnings-, arbetsmarknads- och skolborgarrådet Emilia Bjuggren (S) om den demografiska utvecklingen och stadens åtgärder. Rotel III. Dnr KS 2026/341

Interpellation av Jonas Naddebo (C) till trafikborgarrådet Lars Strömgren (MP) om att bara bada bastu i Stockholm. Rotel VIII. Dnr KS 2026/445

**§ 6
Ajournering**

Sammanträdet ajournerades mellan kl. 16.56-17.00.

§ 7 Frågestund

Fråga 1

Borgarrådet Hedin (M) ställer en fråga om Linnégården.

Borgarrådet Wanngård (S) svarar på frågan.

Fråga 2

Linnéa Vinge (SD) ställer en fråga om måltidsplacyn.

Borgarrådet Bjuggren (S) svarar på frågan.

Fråga 3

Borgarrådet Jönsson (L) ställer en fråga om hur Sjömansskolan ska räddas.

Borgarrådet Strömgren (MP) svarar på frågan.

Fråga 4

Jonas Naddebo (C) ställer en fråga om Kronobergsbadet.

Borgarrådet Valeskog (S) svarar på frågan.

Fråga 5

Nike Örbrink (KD) ställer en fråga om VM-sommar i Stockholm.

Borgarrådet Ojanne (S) svarar på frågan.

Fråga 6

Borgarrådet Fjellner (M) ställer en fråga om ordningsvakter.

Borgarrådet Wanngård (S) svarar på frågan.

Fråga 7

Tapani Juntunen (SD) ställer en fråga om borgarrådet anser att det idag sker en likvärdig hantering i utförandet hos stadsdelsförvaltningarna.

Borgarrådet Ojanne (S) svarar på frågan.

Fråga 8

Borgarrådet Jönsson (L) ställer en fråga om hur gråzonsbarnens framtid görs ljusare.

Borgarrådet Bjuggren (S) svarar på frågan.

**§ 8
Mötet öppnas**

**§ 9
Närvaro**

Närvaro, se bilaga 1.

**§ 10
Justering**

Förste vice ordföranden Cecilia Brinck (M) och andre vice ordföranden Sara Stenudd (V) justerar dagens protokoll tillsammans med ordföranden Olle Burell (S). Justering sker den 20 april 2026.

§ 11 Anmälningssärenden till kommunfullmäktige

KS 2026/13

Beslut

Följande ärenden anmäls till kommunfullmäktige och noteras i protokollet:

Rapportering av ej verkställda beslut enligt Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt Socialtjänstlagen (SoL), kvartal 4 år 2026

KS 2026/417

Anmälda skrivelser till kommunfullmäktige under tiden 5/3 2026 – 8/4 2026

Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen

Dom (2026-03-30) med anledning av kommunfullmäktiges beslut 2024-09-23 § 23 angående antagande av detaljplan för Stora Sköndal etapp 2a i stadsdelen Sköndal.

Mål P 3716-25.

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandena.

KS 2024/1080-37

Länsstyrelsen Stockholm

Länsstyrelsens beslut 2026-03-24 om ny ersättare för ledamot i kommunfullmäktige för Vänsterpartiet efter avgången ersättare Hashim Mohamed Jama

KS 2026/12-1

**§ 12
Valärenden i kommunfullmäktige**

KS 2026/9

Beslut

1. Avsägelse och entlediganden godkänns.
2. Val förrättas för att utse ny person till uppdrag enligt valberedningens förslag.
3. Om inte annat framgår inträder den senast valda ersättaren sist till tjänstgöring för sitt parti.
4. Om en ersättare/suppleant utses till ordinarie ledamot, utses en ny ersättare/suppleant.
5. För avsägelse i kommunfullmäktige hemställs om ny sammanräkning hos länsstyrelsen.
6. Vakanser bordläggs.

Ärendet

Valärenden i kommunfullmäktige den 13 april behandlas.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens och valberedningens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget.

§ 13**Ny mandatperiod: val av ordförande, ledamöter och suppleant till styrelsen samt lekmannarevisor och lekmannarevisorssuppleant i AB Hjulstahem**

KS 2026/412

Beslut

1. Val förrättas för att utse ny person till uppdrag för tiden från ordinarie årsstämma år 2026 till och med ordinarie årsstämma 2027 enligt valberedningens förslag, bilaga till utlåtandet.
2. Vakanser bordläggs.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Ny mandatperiod: val av ordförande, ledamöter och suppleant till styrelsen samt lekmannarevisor och lekmannarevisorssuppleant i AB Hjulstahem.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Anders Österberg (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens och valberedningens förslag.

Sergej Salnikov (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar att avslå kommunstyrelsen och valberedningens förslag till beslut.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens och valberedningens förslag.

§ 14**Ändring av Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun § 15 gällande alkoholförbud vid del av Fleminggatan/Sankt Eriksgatan, Kungsholmens stadsdelsnämndsområde****Hemställan från Kungsholmens stadsdelsnämnd**

KS 2025/1237

Beslut

1. Ändring av Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun § 15 i enlighet med Kungsholmens stadsdelsnämnds förslag och bilaga 1 till utlåtandet godkänns.
2. Beslutet anmäls till Länsstyrelsen Stockholm.
3. Föreskrifter kungörs genom att det på kommunens digitala anslagstavla tillkännages att protokoll för de beslutade föreskrifterna har justerats.
4. Beslutet gäller från kungörandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna och Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Ändring av Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun § 15 gällande alkoholförbud vid del av Fleminggatan/Sankt Eriksgatan, Kungsholmens stadsdelsnämndsområde.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Wangård (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Henrik Sjölander (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas och Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Ashna Ibrahim (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Kristdemokraternas ersättaryttrande i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 15

Stockholms stads funktionshindersombudsmans rapport 2025

KS 2026/226

Beslut

Stockholms stads funktionshindersombudsmans rapport 2025 godkänns enligt bilaga till utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Stockholms stads funktionshindersombudsmans rapport 2025.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Arvid Vikman Rindevall (S) och Tina Kratz (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Annika Elmlund (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Borgarrådet Jönsson (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Claes Nyberg (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 16**Fokus Skärholmen lägesredovisning Inriktningsbeslut för projekt Ålgrytevägen Upphävande av inriktningsbeslut för Fokus Skärholmen****Hemställan från exploateringsnämnden**

KS 2025/1626

Beslut

1. Anmälan om genomfört samråd inför inriktningsbeslut avseende projekt Sätra centrum godkänns.
2. Anmälan om genomfört samråd inför inriktningsbeslut avseende projekt Kråksätra godkänns.
3. Anmälan om genomfört samråd inför inriktningsbeslut avseende projekt Östra Bredäng godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Fokus Skärholmen lägesredovisning Inriktningsbeslut för projekt Ålgrytevägen Upphävande av inriktningsbeslut för Fokus Skärholmen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Shamso Ali Hassan (V) och Cecilia Obermüller (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Mikael Valier Furtenbach (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Kristdemokraternas ersättaryttrande i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 17

Tillägg till överenskommelse om exploatering med överlåtelse inom del av Lilla Essingen 1:11 inklusive option på Lilla Essingen med Wästbygg Projektutveckling AB och WBPU Primus Parkhuset AB (namnändrat)

samt tillägg till överenskommelse om exploatering med överlåtelse inom del av Ulvsunda 1:1 på Lilla Essingen med Wästbygg Projektutveckling AB och WBPU Primus Strandhusen AB (namnändrat)

Hemställan från exploateringsnämnden

KS 2025/1624

Beslut

1. Tillägg till överenskommelse om exploatering med överlåtelse inom del av Lilla Essingen 1:11 inklusive option med Wästbygg Projektutveckling AB och WBPU Primus Parkhuset AB (namnändrat) på Lilla Essingen, bilaga 1 till utlåtandet, godkänns.
2. Tillägg till överenskommelse om exploatering med överlåtelse inom del av Ulvsunda 1:1 inklusive option med Wästbygg Projektutveckling AB och WBPU Primus Strandhusen AB (namnändrat) på Lilla Essingen, bilaga 2 till utlåtandet, godkänns.
3. Vid byte av säkerhet i avtalen godkänns att Klöver AB ersätter Wästbygg Gruppen AB som solidariskt ansvarig för förpliktelserna enligt de två överenskommelserna om exploatering.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Tillägg till överenskommelse om exploatering med överlåtelse inom del av Lilla Essingen 1:11 inklusive option på Lilla Essingen med Wästbygg Projektutveckling AB och WBPU Primus Parkhuset AB (namnändrat) samt tillägg till överenskommelse om exploatering med överlåtelse inom del av Ulvsunda 1:1 på Lilla Essingen med Wästbygg Projektutveckling AB och WBPU Primus Strandhusen AB (namnändrat).

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 18**Genomförandebeslut gällande exploatering inom fastigheten Årsta 1:1 med flera samt övertagande av allmän platsmark och allmänna anläggningar inom detaljplan Marievik i Liljeholmen, projekt Marievik****Hemställan från exploateringsnämnden**

KS 2026/157

Beslut

1. Exploateringsnämnden medges rätt att genomföra exploatering inom fastigheten Årsta 1:1 m.fl., projekt Marievik, till en projektutgift om 16,2 mnkr, projektinkomst om 16,1 mnkr samt övertagande av allmän platsmark och allmänna anläggningar utan ersättning, som motsvarar ett anskaffningsvärde om 621,3 mnkr.
2. Utgifterna för år 2026 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2027.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Genomförandebeslut gällande exploatering inom fastigheten Årsta 1:1 med flera samt övertagande av allmän platsmark och allmänna anläggningar inom detaljplan Marievik i Liljeholmen, projekt Marievik.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 19

Genomförandebeslut gällande överenskommelse om exploatering med försäljning för bostäder inom del av fastigheten Farsta 2:1 i Farsta med AB Borätt samt exploatering inom fastigheten Samsö 1, projekt Samsö

Hemställan från exploateringsnämnden

KS 2025/1627

Beslut

1. Exploateringsnämnden medges rätt att genomföra exploatering inom fastigheten Samsö 1 och del av fastigheten Farsta 2:1, projekt Samsö, till en projektutgift om 126,7 mnkr, projektinkomst om 10 mnkr samt en försäljningsinkomst om 151,1 mnkr.
2. Utgifterna för år 2026 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2027.
3. Försäljning av del av fastigheten Farsta 2:1 med en preliminär köpeskilling om cirka 151,1 mnkr godkänns och exploateringsnämnden medges rätt att träffa överenskommelse om exploatering i enlighet med bilaga till utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Genomförandebeslut gällande överenskommelse om exploatering med försäljning för bostäder inom del av fastigheten Farsta 2:1 i Farsta med AB Borätt samt exploatering inom fastigheten Samsö 1, projekt Samsö.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Emil Bustos (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Mats Johnsson (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 20**Reviderat genomförandebeslut gällande exploatering inom fastigheten Stadshagen 1:1,1:5 m.fl., projekt Stadshagen****Hemställan från exploateringsnämnden**

KS 2025/1623

Beslut

1. Reviderat genomförande av exploatering inom fastigheten Stadshagen 1:1, 1:5 m.fl., projekt Stadshagen, godkänns och exploateringsnämnden medges rätt att genomföra projektet till en projektutgift om 1 163,8 mnkr, en projektinkomst om 134,8 mnkr och en total försäljningsinkomst om cirka 1 627 mnkr.
2. Utgifterna för år 2026 ska rymmas inom exploateringsnämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2027.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Reviderat genomförandebeslut gällande exploatering inom fastigheten Stadshagen 1:1,1:5 m.fl., projekt Stadshagen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Valeskog (S), Hassan Jama (V) och Martin Hansson (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Wedin (M) och Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Linn Bessner (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 21**Genomförandebeslut för temalekpark inom fastigheten
Akalla 4:1 i Tensta****Hemställan från exploateringsnämnden**

KS 2026/269

Beslut

Ärendet återremitteras med stöd av kommunallagens regler om minoritetsåterremiss och med motivering som anförs i Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Genomförandebeslut för temalekpark inom fastigheten Akalla 4:1 i Tensta.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Anders Göransson (S), Rashid Mohammed (V) och Mansur Jama (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Wedin (M), Åsa Nilsson Söderström (L), Patrick Amofah (C) och Destiny Zandi Lindgren (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen som innebär att ärendet ska återremitteras.

Mats Johnsson (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden prövar förslaget om återremiss mot att ärendet ska avgöras idag och finner att kommunfullmäktige beslutar återremittera ärendet med stöd av kommunallagens regler om minoritetsåterremiss och med den motivering som anförs i

Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets reservation i
kommunstyrelsen

§ 22**Genomförandebeslut gällande exploatering inom fastigheterna Åkerväpplingen 2, Åkervädden 1, Åkervickern 3, Åkersyran 1 samt Vitsenapen 1-5, Hässelby Villastad, projekt Smedshagen****Hemställan från exploateringsnämnden**

KS 2025/1625

Beslut

1. Exploateringsnämnden medges rätt att genomföra exploatering inom fastigheterna Åkerväpplingen 2, Åkervädden 1, Åkervickern 3, Åkersyran 1 samt Vitsenapen 1–5, Hässelby Villastad, projekt Smedshagen, till en projektutgift om 139,3 mnkr, projektinkomst om 129,8 mnkr samt en försäljningsinkomst om 30 mnkr.
2. Utgifterna för år 2026 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2027.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Genomförandebeslut gällande exploatering inom fastigheterna Åkerväpplingen 2, Åkervädden 1, Åkervickern 3, Åkersyran 1 samt Vitsenapen 1-5, Hässelby Villastad, projekt Smedshagen. Kommunstyrelsens utlåtande, dnr KS 2025/1625 sambehandlas i gemensam överläggning med utlåtande, dnr KS 2023/1167.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Valeskog (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Mats Johnsson (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 23**Genomförandebeslut gällande överenskommelse om exploatering med försäljning inom del av fastigheten Mariehäll 1:10 och fastigheterna Enigheten 25 m.fl., projekt Enigheten****Hemställan från exploateringsnämnden**

KS 2026/154

Beslut

1. Exploateringsnämnden medges rätt att genomföra exploatering inom del av fastigheten Mariehäll 1:10 samt fastigheterna Enigheten 25, Enigheten 26, Hingsten 1, Hingsten 2, Linaberg 25 och Linaberg 36, projektet Enigheten, till en projektutgift om 132,2 mnkr, projektinkomst om 39,7 mnkr samt en försäljningsinkomst om 160,1 mnkr.
2. Utgifterna för år 2026 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2027.
3. Försäljning av del av Mariehäll 1:10 och Enigheten 25 med en preliminär köpeskilling om cirka 126,7 mnkr godkänns och exploateringsnämnden medges rätt att träffa överenskommelse om exploatering i enlighet med bilaga till utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Genomförandebeslut gällande överenskommelse om exploatering med försäljning inom del av fastigheten Mariehäll 1:10 och fastigheterna Enigheten 25 m.fl., projekt Enigheten. Kommunstyrelsens utlåtande, dnr KS 2026/154 sambehandlas i gemensam överläggning med utlåtande, dnr KS 2023/1418.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Valeskog (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar att avslå kommunstyrelsens förslag till beslut.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 24**Detaljplan för Vitsenapen 1 m.fl. i Smedshagen i stadsdelen Hässelby villastad (500 bostäder) Dp 2016-15666, projekt Smedshagen****Hemställan från stadsbyggnadsnämnden**

KS 2023/1167

Beslut

Detaljplan för Vitsenapen 1 m.fl. i Smedshagen i stadsdelen Hässelby villastad (500 bostäder), Dp 2016-15666, antas.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Detaljplan för Vitsenapen 1 m.fl. i Smedshagen i stadsdelen Hässelby villastad (500 bostäder) Dp 2016-15666, projekt Smedshagen. Kommunstyrelsens utlåtande, dnr KS 2023/1167 sambehandlas i gemensam överläggning med utlåtande, dnr KS 2025/1625.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Valeskog (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Mats Johnsson (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen som innebär att förslaget i första hand ska återremitteras. Om återremisen faller ska ärendet avslås.

Beslutsordning

Ordföranden prövar förslaget om återremiss mot att ärendet ska avgöras idag och finner att kommunfullmäktige beslutar ärendet ska avgöras idag. Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag mot Sverigedemokraternas förslag om att avslå ärendet och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Handlingar i ärendet

1. Utlåtande, dnr KS 2023/1167
2. Plankarta, 2023-09-28 rev 2025-05-05, dnr KS 2023/1167-2.2
3. Planbeskrivning, 2023-09-28 rev 2025-05-05, dnr KS 2023/1167-2.3
4. Samrådsredogörelse, 2022-06-03, dnr KS 2023/1167-1.4
5. Granskningsutlåtande, 2023-09-15, dnr KS 2023/1167-1.3
6. PM - Revidering av planbeskrivning tillhörande Detaljplan för fastigheterna Enigheten 25 och 26 m.fl. i stadsdelen Mariehäll i Stockholm, 2025-05-05, Dp 2020- 09402, dnr KS 2023/1167-2
7. Beslut om betydande miljöpåverkan Detaljplan för Vitsenapen 1 m.fl., Smedshagen i stadsdelen Hässelby villastad, 2025-05-05, Dp 2016-15666, dnr KS 2023/1167-2.1

§ 25**Detaljplan för fastigheterna Enigheten 25 och 26 m.fl. i stadsdelen Mariehäll i Stockholm (cirka 320 bostäder, förskola och centrumändamål), Dp 2020-09402, projekt Enigheten****Hemställan från stadsbyggnadsnämnden**

KS 2023/1418

Beslut

Detaljplan för fastigheterna Enigheten 25 och 26 m.fl. i stadsdelen Mariehäll i Stockholm (cirka 320 bostäder, förskola och centrumändamål), Dp 2020-09402, antas.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Detaljplan för fastigheterna Enigheten 25 och 26 m.fl. i stadsdelen Mariehäll i Stockholm (cirka 320 bostäder, förskola och centrumändamål), Dp 2020-09402, projekt Enigheten. Kommunstyrelsens utlåtande, dnr KS 2023/141 sambehandlas i gemensam överläggning med utlåtande, dnr KS 2026/154.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Valeskog (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen som innebär att förslaget i första hand ska återremitteras. Om återremisen faller ska ärendet avslås.

Beslutsordning

Ordföranden prövar förslaget om återremiss mot att ärendet ska avgöras idag och finner att kommunfullmäktige beslutar ärendet ska avgöras idag. Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag mot

Sverigedemokraternas förslag om att avslå ärendet och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Handlingar i ärendet

1. Utlåtande, dnr KS 2023/1418
2. Plankarta, 2023-11-23 rev 2025-10-15, dnr KS 2023/1418-2.2
3. Planbeskrivning, 2023-11-23 rev 2025-10-15, dnr KS 2023/1418-2.3
4. Samrådsredogörelse, 2023-02-20, dnr KS 2023/1418-1.4
5. Granskningsutlåtande, 2023-11-10, dnr KS 2023/1418-1.3
6. PM - Revidering av planbeskrivning tillhörande Detaljplan för fastigheterna Enigheten 25 och 26 m.fl. i stadsdelen Mariehäll i Stockholm, 2025-10-15, Dp 2020- 09402, dnr KS 2023/1418-2
7. Beslut om betydande miljöpåverkan Detaljplan för fastigheterna Enigheten 25 och 26 m.fl. i stadsdelen Mariehäll i Stockholm, 2025-10-15, Dp 2020-09402, KS 2023/1418-2.1

§ 26

Reviderad bolagsordning för Stockholmsmässan AB

KS 2026/99

Beslut

Reviderad bolagsordning för Stockholmsmässan AB enligt bilaga till utlåtandet godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Reviderad bolagsordning för Stockholmsmässan AB.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 27**Stockholms stads program för barnhälsa**

KS 2025/297

Beslut

Ärendet återremitteras med stöd av kommunallagens regler om minoritetsåterremiss och med motivering som anförs i Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Genomförandebeslut för temalekpark inom fastigheten Akalla 4:1 i Tensta.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Ewa Carlsson Hallberg (S) och borgarrådet Mattsson (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Sophia Granswed Baat (M), Åsa Nilsson Söderström (L), Ismail Ali (C) och Maurice Forslund (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen som innebär att ärendet ska återremitteras.

Beslutsordning

Ordföranden prövar förslaget om återremiss mot att ärendet ska avgöras idag och finner att kommunfullmäktige beslutar återremittera ärendet med stöd av kommunallagens regler om minoritetsåterremiss och med den motivering som anförs i Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

§ 28**Reviderat genomförandebeslut gällande SISAB:s om- och tillbyggnad, utbildningsnämndens inhyrning och verksamhetsanpassning samt idrottsnämndens inhyrning av ny idrottshall i Lillholmsskolan i Skärholmen**

KS 2025/1464

Beslut

Reviderat genomförande för utbildningsnämndens till- och ombyggnad på Lillholmsskolan med en hyresgenererande projektutgift om 291,8 miljoner kronor i maj 2025 års prisnivå och en tillkommande första årshyra om 13,4 miljoner kronor godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Reviderat genomförandebeslut gällande SISAB:s om- och tillbyggnad, utbildningsnämndens inhyrning och verksamhetsanpassning samt idrottsnämndens inhyrning av ny idrottshall i Lillholmsskolan i Skärholmen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Bjuggren (S) och Shamsu Ali Hassan (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 29
Bordläggning av ärende

Kommunfullmäktige bordlägger ärendet med nummer 44 i kungörelsen.

§ 30**Inriktningsbeslut gällande reinvesteringsprogram för tillgångar i det offentliga rummet 2027-2031**

KS 2025/1628

Beslut

1. Inriktning för Reinvesteringsprogram för tillgångar i det offentliga rummet 2027-2031 till en beräknad utgift om 4 000 mnkr, i enlighet med trafiknämndens förslag, godkänns.
2. Trafiknämnden ska beakta vad som framgår av utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna och Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Inriktningsbeslut gällande reinvesteringsprogram för tillgångar i det offentliga rummet 2027-2031.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Maria Mustonen (V) och borgarrådet Strömgren (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Wedin (M) och Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen som innebär att förslaget i första hand ska återremitteras. Om återremisen faller ska ärendet avslås.

Beslutsordning

Ordföranden prövar förslaget om återremiss mot att ärendet ska avgöras idag och finner att kommunfullmäktige beslutar ärendet ska avgöras idag. Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag mot Moderaternas och Centerpartiets förslag om att avslå ärendet och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 31**Inrättande av Ålstensskogen och Storskogens naturreservat i Bromma****Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 16 februari 2026****Hemställan från exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden**

KS 2025/1412

Beslut

1. Som svar på minoritetsåterremissen hänvisas till vad som sägs i utlåtandet. 2.
2. Ålstensskogen och Storskogens naturreservat inrättas, i enlighet med det syfte, de föreskrifter, den avgränsning och den skötselplan som framgår av utlåtandet och bilaga 1 till utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna och Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Inrättande av Ålstensskogen och Storskogens naturreservat i Bromma.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Valeskog (S), Rose-Marie Rooth (V) och borgarrådet Lindhagen (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Wedin (M) och Björn Ljung (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas och Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Anders Edin (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Kristdemokraternas ersättaryttrande i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 32**Inrättande av Majroskogens naturreservat i södra Stockholm****Hemställan från exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden**

KS 2026/262

Beslut

Majroskogens naturreservat inrättas, i enlighet med det syfte, de föreskrifter, den avgränsning och den skötselplan som framgår av utlåtandet och bilaga 1 till utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Inrättande av Majroskogens naturreservat i södra Stockholm.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Lindhagen (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Wedin (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i exploateringsnämnden.

Elin Hjelmestam (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Mikael Valier Furtenbach (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Kristdemokraternas ersättaryttrande i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 33**Rekommendation - Revidering av överenskommelse -
Fördelning av kostnadsansvar för hjälpmedel inom
förskola och skola****Rekommendation från Storsthlm
Svarstid den 21 april 2026**

KS 2026/238

Beslut

Reviderad överenskommelse om fördelning av kostnadsansvar för hjälpmedel inom förskola och skola godkänns i enlighet med bilaga till utlåtandet samt med vad som framgår i utlåtandet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Rekommendation - Revidering av överenskommelse - Fördelning av kostnadsansvar för hjälpmedel inom förskola och skola.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 34**Reviderade avfallsföreskrifter för Stockholms kommun –
samhantering av bygg- och rivningsavfall och
skrymmande grovavfall****Hemställan från avfallsnämnden**

KS 2025/1610

Beslut

1. Föreskrifter för avfallshantering för Stockholms kommun, enligt bilaga till utlåtandet, godkänns.
2. Föreskrifterna kungörs genom att det på kommunens digitala anslagstavla tillkännages att protokoll för de beslutade föreskrifterna har justerats.
3. Beslutet gäller från kungörandet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Reviderade avfallsföreskrifter för Stockholms kommun – samhantering av bygg- och rivningsavfall och skrymmande grovavfall.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 35**Genomförandebeslut gällande Stockholm Vatten AB:s
projekt Tenstareservoaren**

KS 2025/1328

Beslut

Genomförandebeslutet för Stockholm Vatten AB:s projekt Tenstareservoaren med en investeringsutgift inklusive förväntad prisutveckling enligt bilaga 2 till utlåtandet, godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Genomförandebeslut gällande Stockholm Vatten AB:s projekt Tenstareservoaren.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Anders Edin (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag mot Sverigedemokraternas förslag mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

**§ 36
Bordlagda ärenden**

Kommunfullmäktige bordlägger ärendena med nummer 51-53 i kungörelsen.

§ 37**Avgifter i samband med fordonsflyttning, förvaring och återvinning av fordon****Hemställan från trafiknämnden**

KS 2025/1629

Beslut

1. Avgifter för flyttning, förvaring och återvinning av fordon fastställs enligt bilagan till utlåtandet, i enlighet med trafiknämndens förslag, att gälla från och med den 1 maj 2026.
2. Trafiknämnden medges rätt att besluta om sådana ändringar i avgifterna som betingas av förändring av index i enlighet vad som framgår av utlåtandet.
3. Avgifter i samband med flyttning, förvaring och återvinning av fordon - beslut om ändring (dnr KS 2018/1771) och Avgift för kort flytt av elsparkcyklar, cyklar och moped klass 2 (dnr KS 2020/1465) upphör därmed att gälla.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Avgifter i samband med fordonsflyttning, förvaring och återvinning av fordon.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 38**Inriktningsbeslut gällande Stockholm Avfall AB:s projekt
Nya Sättra återvinningscentral**

KS 2025/1305

Beslut

Inriktningen för Stockholm Avfall AB:s projekt Nya Sättra återvinningscentral med en investeringsutgift om 337 miljoner kronor, inklusive förväntad prisutveckling, godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Inriktningsbeslut gällande Stockholm Avfall AB:s projekt Nya Sättra återvinningscentral.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Anders Edin (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag mot Sverigedemokraternas förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 39

Stockholm Vatten AB:s tilläggsavtal till aktieägaravtalet med Syvab AB avseende överlåtelse och nytecknande av aktier

KS 2025/1136

Beslut

Stockholm Vatten AB:s överlåtelse och nytecknande av aktier i Syvab AB, organisationsnummer 556050-5728, i enlighet med tilläggsavtalet i bilaga 3 till utlåtandet, godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Stockholm Vatten AB:s tilläggsavtal till aktieägaravtalet med Syvab AB avseende överlåtelse och nytecknande av aktier.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

**§ 40
Bordlagda motioner**

Kommunfullmäktige bordlägger motionerna med nummer 57-157 i kungörelsen.

**§ 41
Nyväckta motioner**

Följande motioner väcktes under perioden 10 mars till 13 april 2026:

1. Motion om idrottsytor i bergrum/skyddsrum. Motion av Jonas Naddebo (C).
Rotel II. Dnr KS 2026/457
2. Motion om skyddsprogram för Brommas grönområden. Motion av Johan Paccamonti (M).
Rotel II. Dnr KS 2026/468

§ 42
Mötet avslutas

STOCKHOLMS STAD

Bilaga 1. Närvaro Kommunfullmäktige
2026-04-13

Plats	Ledamot	Ersättare	Ankom	Utgick
47	(S) Burell, Olle §§ 8-15, 31-42		17:59	22:04
77	(M) Brinck, Cecilia §§ 1-6, 16-26		15:47	22:04
76	(V) Stenudd, Sara §§ 7, 27-30		17:00	22:04
65	(V) Abdi, Ahmed		18:11	22:03
56	(S) Abdullahi Ali, Nassir		17:33	22:04
105	(V) Ali Hassan, Shamso		18:01	22:04
42	(C) Ali, Ismail		17:48	22:04
102	(S) Aranda de Gutiérrez, Norma	Karlsson, Oscar	16:46	22:04
89	(MP) Badeli, Aida		18:01	22:04
96	(S) Bengtsson, Frida	Hansson, Curre	16:03	22:04
46	(C) Bessner, Linn		17:37	20:09
23	(S) Bjuggren, Emilia		16:08	22:04
8	(V) Boucher, Torun	Ehrnström, Thomas	16:42	22:04
93	(S) Bustos, Emil		17:56	22:04
58	(S) Carlsson Hallberg, Ewa		15:58	22:04
94	(S) Carlsson, Alma		16:45	22:04
80	(SD) Edin, Anders		17:02	22:04
53	(S) Edlund, Ingela		15:55	22:04
40	(L) Elfvén, Anne-Lie	Nilsen, Robin	17:48	22:04
67	(M) Elmlund, Annika		17:11	22:04
95	(S) Finnveden, Felix		16:39	22:04
14	(KD) Forslund, Maurice		18:00	22:04
12	(M) Granswed Baat, Sophia		17:59	22:04
103	(S) Güler, Esme		16:27	22:03
52	(S) Göransson, Anders		16:52	22:04

Plats	Ledamot	Ersättare	Ankom	Utgick
51	(MP) Hansson, Martin		16:15	22:04
4	(M) Hedin, Andréa		16:22	17:08
4	(M) Hedin, Andréa	Gardos Ek, Petra	17:22	22:04
66	(M) Hedrup, Tom	Virro, Henrik	17:43	22:04
61	(S) Heinonen, Johan		15:47	22:04
34	(M) Hellström, Anette		16:58	22:04
106	(V) Herrström, Cecilia		17:25	22:04
37	(KD) Hollis, Michaela	Valier Furtenbach, Mikael	17:57	22:04
107	(V) Holm, Jens		17:51	22:04
70	(M) Hökmark, Christoffer		17:54	22:04
43	(C) Ibrahim, Ashna		16:40	22:04
19	(C) Jacobsson, Kristin	Kling, Johan	17:06	22:04
30	(V) Jama, Hassan		17:36	22:03
88	(MP) Jama, Mansur		17:54	22:04
39	(L) Jonlund, Rasmus	Wistrand, Hanna	17:24	22:04
79	(SD) Juntunen, Tapani		16:53	22:04
18	(L) Jönsson, Jan		16:55	22:04
48	(V) Karlsson, Ann		16:55	22:04
101	(S) Kazinic, Elvir		17:05	22:04
62	(V) Kratz, Tina		16:58	22:03
86	(SD) Kroon, Gabriel		17:15	22:04
81	(SD) Kroon, Julian		17:57	22:04
104	(V) Körhan, Özlem	Rooth, Rose-Marie	17:59	22:04
36	(M) Lennaárd, Fritz		17:54	22:04
99	(S) Lind, Andreas		16:52	22:04
60	(S) Lindgren, Jimmy		17:48	22:04
71	(M) Lindström, Therese		17:44	22:04
45	(C) Linusson, Svante	Amofah, Patrick	17:40	22:04
16	(L) Ljung, Björn		17:06	22:04

Plats		Ledamot	Ersättare	Ankom	Utgick
64	(V)	Ljuslin, Maria	Zandian, Aidin	17:41	22:04
97	(S)	Lorentzi, Ulrika		17:55	22:04
11	(M)	Lutz, Kristina		17:40	22:04
7	(V)	Mattsson, Alexandra		16:58	22:04
31	(V)	Mayr, Marre		17:50	22:04
63	(V)	Mjörnberg, Robert	Egeltoft, Hanna	17:55	22:04
38	(KD)	Modig, Aron	Lindgren, Destiny Zandi	17:46	22:04
28	(V)	Mohammed, Rashid		17:49	22:04
29	(V)	Mustonen, Maria		16:37	22:04
20	(C)	Naddebo, Jonas		15:55	22:04
41	(L)	Nilsson Söderström, Åsa		16:23	22:04
32	(M)	Nilsson, Johan		17:47	22:04
10	(M)	Nilsson, Jonas		17:37	18:28
92	(S)	Nyberg, Berit		17:36	22:04
44	(C)	Nyberg, Claes		17:58	22:04
87	(MP)	Obermüller, Cecilia		17:43	22:04
24	(S)	Ojanne, Alexander		18:00	22:04
33	(M)	Paccamonti, Johan		17:55	22:04
100	(S)	Palm, Ulrika		16:44	22:04
91	(S)	Risberg, Eva		15:47	22:04
72	(M)	Rosencrantz, Per		16:05	22:04
90	(MP)	Runsten, Magnus	Grolander, Sara	17:17	22:04
69	(M)	Sakala, Aleks		16:16	22:04
83	(SD)	Salnikov, Sergej		17:45	22:04
27	(S)	Salvo, Maria-Elsa	Pettersson, Fredrik	16:07	22:04
54	(S)	Sjöberg, Ulla		15:48	21:57
35	(M)	Sjölander, Henrik		17:33	22:04
17	(L)	Smedberg-Palmqvist, Isabel	Hjelmestam, Elin	17:00	22:04
98	(S)	Snis Sigtryggsson, Bjarne		17:30	22:04

Plats	Ledamot	Ersättare	Ankom	Utgick
57	(S) Stavling, Margareta	Mannerström, Gustav	17:22	22:04
50	(MP) Strömgren, Lars		16:54	22:04
74	(L) Svanström, Sara		17:15	22:04
84	(SD) Söderström, Leif		16:47	22:04
75	(L) Tufvesson, Christina	Öberg, Peter	16:56	22:04
22	(S) Valeskog, Jan		16:58	22:04
26	(S) Vikman Rindevall, Arvid		16:39	22:04
85	(SD) Vinge, Linnéa		16:45	22:04
55	(S) Walther, Ulf		17:57	22:04
21	(S) Wanggård, Karin		15:59	18:28
82	(SD) Wassermann, Emelie	Johnsson, Mats	16:01	22:04
5	(M) Wedin, Dennis		16:14	22:04
68	(M) Wejke Norberg, Lou-Ann	Jönsson, Peter	17:58	22:04
73	(M) Werner, Hanna		17:51	22:04
78	(SD) Åkerlund, Liliane		17:15	22:04
15	(KD) Örbrink, Nike		15:55	22:04
25	(S) Österberg, Anders		15:56	22:04
59	(S) Österman, Gustav		17:10	22:04
Övr.	(V) Butros, Deniz		17:49	19:15
Övr.	(M) Fjellner, Christofer		17:00	22:04
Övr.	(MP) Lindhagen, Åsa		18:00	22:04

Yttranden 2026-04-13

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 13 april 2026

§ 1 Interpellation av Nike Örbrink (KD) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) angående stadens företagsklimat 2025

Anförande nr 1

Borgarrådet Wanngård (S): Ordförande, fullmäktige! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

Nike Örbrink (KD): Fru ordförande! Bakgrunden till den här interpellationen är de oros signaler som vi möter från Stockholms lokala näringsliv. Det är småföretagaren med en till två personer anställda, men det är också storföretaget som har fått det tuffare att verka i vår stad under den här mandatperioden.

Den bilden bekräftas inte minst i de olika rankningar av lokalt företagsklimat runt om i Sverige som presenteras och där Stockholm jämförs med andra kommuner. I en ranking uppgav endast 31 procent av de tillfrågade att företagsklimatet är bra i Stockholm. I Svenskt Näringslivs årliga rankning har Stockholm fallit 44 placeringar på ett år. Jämfört med 2022 har vi fallit från plats 90 till plats 151.

Det här är en utveckling som vi känner igen från när Socialdemokraterna styrde den här staden senast. Då föll vi ungefär 100 placeringar på en mandatperiod. Vi lyckades jobba upp det något under den förra mandatperioden under det grönbå styret, men nu har det alltså börjat sjunka igen. Det är oroväckande.

Vikten av ett fungerande, bra näringslivsklimat går verkligen inte att understryka tillräckligt. Det är där jobben skapas, och det är därifrån skatteintäkterna kommer. Det är tack vare det som vår välfärd kan stärkas i längden så att vi kan stå här på hösten varje år och diskutera hur många miljarder som vi kan lägga på välfärd och annat tack vare det lokala företagsklimatet.

Därtill har Stockholm, skulle jag vilja påstå, den svåra utmaningen att klara av att skapa både ett lokalt gynnsamt klimat för småföretagare och ett tillfredsställande klimat för de stora bolag som ska konkurrera globalt.

Trots alla larm från näringslivet tycks inte krisinsikten ha landat riktigt hos finansborgarrådet och de styrande partierna. Därför skulle jag vilja ha svar på vad som görs för att motverka den här trenden och rädda företagsklimatet, som ska vara i världsklass i huvudstaden.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Anförande nr 3

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Tack så mycket för interpellationen, Nike Örbrink!

Det här är en fråga som debatteras ofta i denna sal, framför allt när det blir ett sämre resultat i Svenskt Näringslivs rankning. Att det skulle innebära att vi saknar krisinsikt är inte riktigt med sanningen överensstämmande. Det är ingen kris när det gäller placeringen i Svenskt Näringslivs rankning.

Det som på allvar är viktigt i den här staden är att vi de facto satsar på ett gott företagsklimat och på att företagen ska kunna växa och utvecklas här. Det ska vara lätt att starta företag. Det handlar också om att arbeta mot den kompetensbrist som vi ser runt om i Stockholm, och där har vi gjort enorma satsningar för att matcha människor som befinner sig i arbetslöshet eller mellan jobb så att de kan ta de jobb som företagen levererar.

Parallellt med det som rör företagsklimatet pågår ett otroligt arbete i staden. Vi har ett eget näringslivsbolag som arbetar dag och natt för att det ska bli så bra som möjligt för våra fantastiska företag. Vi har antagit en ny näringslivspolitik. Vi har tagit fram stadens första etableringsstrategi. Vi har anställt lokala näringslivsutvecklare. Vi arbetar också för effektivare tillståndsprocesser och bättre samverkan med näringslivet.

Framåt utvecklar vi arbetet ytterligare. Kontaktvägarna in till staden ska vara tydliga, då en del företag uppfattar att de inte vet vart de ska vända sig. Vi ska stärka den lokala närvaron och ha mer tillgängliga upphandlingar så att särskilt små och medelstora företag kan vara med och lägga anbud till staden.

Vi investerar också i innovation. Vi har rankats extremt högt, som den mest innovativa staden i Europa, därför att vi arbetar mycket med just innovation. Det gör vi tillsammans med näringslivet och akademien för att hela tiden stärka Stockholms konkurrenskraft.

Jag delar interpellantens uppfattning att företagen är avgörande för tillväxten i vår stad. Det är därför vi lägger drygt 100 miljoner kronor om året på just SBR – för att vi tycker att det är superviktigt att jobba med företagande i denna vackra stad.

Anförande nr 4

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag tackar för svaret, även om jag även efter det vidhåller det jag inledde med, nämligen att känslan av krisinsikt inte riktigt verkar finnas hos styret. Så upplever jag det i alla fall. Jag tycker att man ska ta rankningarna på allvar. Jag tror inte att det är en slump att staden har fallit i rankningar de senaste gånger som Socialdemokraterna har styrt, både under den förra och under denna mandatperiod, och att den har stigit under grönblixt styre.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

I mina många dialoger med företagare lyfter de upp några olika saker:

De lyfter upp behovet av ett lågt skattetryck och att de får större flexibilitet när det gäller deras egna pengar, men skatten har tyvärr höjts i staden.

De lyfter upp behovet av minskat regelkrångel, men reglerna har blivit fler i staden under den här mandatperioden.

De lyfter upp behovet av bra flygförbindelser till och från Stockholm, men en av de första sakerna Karin Wanngård, Socialdemokraterna och styret gjorde var att lämna Connect Sweden, som verkar för att stärka flygförbindelserna till och från Stockholm.

De lyfter upp behovet av att minska de kostnader som är kopplade till kommunen, men samtidigt har styret gått fram med exempelvis höjda avgifter för att bedriva torghandel. Det är dyrt att ha tillsynsbesök, och det är väldigt mycket krångel och kostnader som läggs på egna företagare.

Jag tycker dock att det är positivt att styret lyfter fram behovet av enklare dialog med kommunen, då en av de saker där tydligt negativ kritik har riktats mot kommunen är att det är svårt att ha kontakt med den. Det är många olika enheter man ska vända sig till och många olika delar av staden man ska söka tillstånd från när man vill starta, driva eller utveckla sin verksamhet.

Vi kristdemokrater har en rad olika förslag på det här området. Ett av dem är att ha ett samlat näringslivsråd. Bakgrunden till det är att vi upplever att när staden planeras förväntas näringslivet anpassa sig till det i efterhand. Det kan till exempel handla om byggandet av nya stadsdelar eller bostadsområden, trafikplanering eller liknande. Vi tror att det behövs ett näringslivsråd för att näringslivet ska kunna komma in och vara en del av processen att jobba fram den stad som de sedan ska verka i, i stället för att de i efterhand blir bakbundna av att en massa dåliga beslut som inte gynnar näringslivet eller det lokala företagandet i Stockholm.

Jag vill ställa en uppföljande fråga: Hur ser styret på att inrätta ett näringslivsråd för att låta näringslivet komma närmare den politiska beslutsprocessen och få lite mer att säga till om?

Anförande nr 5

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Vi har diskuterat förslaget om ett näringslivsråd tidigare. Jag tycker att det är oerhört viktigt att jag som högsta politiskt ansvarig träffar näringslivet i olika forum och möten. Jag har haft näringslivsluncher, och jag har träffat företagare både hos dem och i Stadshuset. Jag har alltså många olika typer av möten.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Ska detta formaliseras i ett särskilt näringslivsråd eller inte? Jag tycker att mitt sätt att jobba fungerar bättre för mig. Det är inte samma sak som att det skulle fungera bra för Nike Örbrink om hon var finansborgarråd, men för mig fungerar det. Man ska nog hitta sitt sätt att jobba som gör att man känner att man lyssnar och tar till sig det som företagarna i Stockholm pratar om.

Väldigt mycket handlar om kompetensbristen och om bristen på lägenheter och prisvärda hyresrätter så att man kan anställa folk som kan flytta till Stockholm. Det handlar om frågor som är större och som andra saksborgarråd ansvarar för. Det är bollar som jag har tagit med mig och naturligtvis lämnat vidare in till organisationen. Jag är ingen stor förespråkare av att addera fler möten om jag känner att det redan tillhandahålls på andra sätt. Vi kan nog korta ned en del mötestid i stället för att dubbelarbeta.

Mitt sätt att jobba handlar inte om ett näringslivsråd, utan jag arbetar via Stockholm Business Region. Det finns en fantastisk styrelse och fantastiska medarbetare i detta näringslivsbolag som snappar upp vad företagen vill ha, för det är väldigt olika krav som ställs på staden. Det kan handla om serveringstillstånd, om kontakt med miljö- och hälsoskyddsnämnden, om kompetens, som jag var inne på, eller om att få en större eller mindre lokal.

Det finns alltså otroligt många olika frågor, och det är en komplex miljö, som jag tycker att staden i mångt och mycket möter. Sedan kan man alltid bli bättre, och det kan säkert finnas kritik som man ska lyssna på och ta till sig. På det stora hela ska vi i Stockholms stad vara väldigt stolta över det arbete vi gör med näringslivet. För detta förtjänar faktiskt bland annat Stockholm Business Region, som varje dag gör detta arbete, ett stort, varmt tack från min sida.

Anförande nr 6

N i k e Ö r b r i n k (KD): Tack återigen för svaret! Jag instämmer i att man kan tacka alla medarbetare och tjänstemän på förvaltningarna och Stockholm Business Region, som bedriver ett fantastiskt arbete i Stockholms stad. Jag kommer dock aldrig att stå här uppe och tacka ansvariga socialdemokrater för de många krångliga regler som de har satt upp, den byråkratiska massan eller de skatte- och avgiftshöjningar som drabbar företagarna. Det är inte tack vare Socialdemokraterna utan snarare trots dem som vi har ett lokalt företagsliv i Stockholm.

Jag har en avslutande fråga. Ett av de perspektiv som jag får till mig mest när jag är ute och träffar företag är svårigheten att delta i upphandlingar i Stockholm. Vi har ibland så nischade och detaljerade kravställningar i våra upphandlingar att det blir väldigt svårt inte minst för små men också för medelstora företag att delta. Det gäller för den delen också företag som försöker tänka på ett nytt, innovativt och kreativt sätt, vilket det inte alltid finns utrymme för i stadens upphandlingar.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Stockholms stad fungerar så att när vi väl upphandlar något har vi verkligen förmåga att påverka en marknad. Vi är en så tung aktör att när vi väl upphandlar kan det styra marknaden. Då tror jag att det är viktigt att vi gör det på ett sätt som möjliggör också för små och medelstora företag att delta i upphandlingarna.

Man har löst det på lite olika sätt runt om i landet. Några kommuner har prövat att ha till exempel upphandlingsskolor där man regelbundet träffar småföretagare och utbildar dem i hur en kommunal upphandling funkar. Kommunerna får också feedback om hur företagarna upplever kommunens upphandlingar och hur de går till.

Jag tror att det är väldigt svårt för små och medelstora företag som inte har en rutinerad, upparbetad dialog med staden att veta vem av alla fantastiska tjänstemän de ska lyfta på luren och ringa till eller vart de ska vända sig för att få tillstånd eller få veta vilken blankett de ska fylla i. Om man är ny som företagare i Stockholm kan det vara väldigt svårt att slå sig in där.

Jag vill därför avsluta mina inlägg här med att ställa den riktade frågan: Vad gör styret dels för att underlätta för små och medelstora företag att komma in och bli en del i upphandlingarna i Stockholm, dels för att vi inte genom våra egna upphandlingssystem ska slå ut vad som kunde ha varit en fungerande marknad?

Anförande nr 7

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! När det gäller upphandlingarna i staden handlar det om att fler små och medelstora företag ska få möjlighet att lägga anbud och också kunna vinna upphandlingar.

Sedan har vi en annan nöt att knäcka, och det är när man går ut med en upphandling och sedan inte får några anbud över huvud taget. Det finns det också exempel på. Det är inte konstigt att det finns andra kommuner som visar vägen i de här frågorna, för de har kanske större erfarenhet av att inte ha fått in ett enda anbud i sina upphandlingar.

Stockholms stad har också erfarenhet av att inte ha fått in ett enda anbud vid större upphandlingar. Det gör att vi har en skyldighet att underlätta och säkerställa att fler vill lämna anbud. Annars slår vi ut hela systemet med att vi ska ha anbudsförfaranden för att alla ska ha möjlighet att dels få insyn i vad det är vi vill ha levererat, dels ha möjlighet att erbjuda sin leverans. Annars kommer det att bli allt svårare att upphandla över huvud taget.

Du har helt rätt i sak, Nike, när det handlar om att vi måste säkerställa att mindre företag kan svara upp mot upphandlingsreglerna. Vi har tyvärr dålig erfarenhet av några upphandlingar där man har försökt tillgodose det här men där det sedan inte riktigt har blivit ett bra resultat.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

När man är inne och skruvar i upphandlingsreglerna måste man hela tiden säkerställa att man får önskade resultat. Vi vill absolut inte släppa in oseriösa aktörer vid upphandlingar. Det är absolut inga ord som jag lägger i din mun, Nike, för det tror jag inte att du vill heller. Vi måste dock ha upphandlingsregler som de facto syftar till att följa lagstiftningen. Det handlar om att säkerställa att det inte handlar om korruption och att det är seriösa aktörer som vinner upphandlingarna. Självklart måste vi som stor aktör försöka jobba på ett bättre sätt så att fler kan delta i upphandlingar.

Det korta svaret på frågan är: Nej, vi är inte klara när det gäller att bli bättre aktörer vid upphandlingar som riktar sig till fler seriösa bolag, som ska kunna lägga anbud. Vi måste ta fler steg i rätt riktning, för vi behöver ha ett långsiktigt förbättringsarbete så att vi kan säkerställa att upphandlingssystemet fortfarande är ett bra sätt att säkra verksamhet till stockholmarna.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

§ 2 Interpellation av Per Rosencrantz (M) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) om stadens ökade skuldsättning och förvärvet av Hjulstahem

Anförande nr 8

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 9

P e r R o s e n c r a n t z (M): Fru ordförande och fullmäktige! Den här interpellationen handlar om stadens skuldsättning. Det är nämligen så att sedan Socialdemokraterna tog över styret har skuldtakten ökat med ungefär 1 miljon kronor i timmen.

Staden har fortfarande en otroligt bra kreditrating, och det ska vi vara tacksamma för, men när man tar på sig skuld utgör den en risk. Tänk på allt som händer i omvärlden, till exempel i Mellanöstern! Vips kommer räntorna att öka, och en enda procentenhet högre ränta skulle innebära ungefär 800 miljoner kronor mer i kostnader för staden. Varje gång man tar på sig en skuld tar man på sig risk. Vill vi dagens omvärldsläge, ha mer risk? Mitt svar på den frågan är generellt sett nej.

Sedan ska man såklart aldrig tacka nej till en bra investering, och då kommer vi till huvudärendet för dagen, nämligen förvärvet av Hjulstahem. Här tar staden på sig en risk och lånar 1 miljard för att köpa över 1 000 helt färdigbyggda och inflyttade lägenheter. Det blir inga fler nya lägenheter i Järva och heller inte fler blandade boendeformer, utan det är en funktion som finns redan i staden. Ändå skuldsätter man sig för att köpa Hjulstahem.

Man måste också tänka på bolaget, Familjebostäder AB. Den räntekänslighetsanalys som gjorts visar nämligen att lite högre ränta kan leda till en förlust för bolaget. Man tar alltså på sig en påtaglig risk utan att egentligen tillföra något nytt för stockholmarna. Det är ju inte som när vi måste renovera till exempel våra avloppsledningar eller liknande, utan det här är något som redan finns och som stockholmarna bor i.

Mina frågor till finansborgarrådet är: Hur motiverar ni att låna ytterligare 1 miljard för att köpa redan befintliga bostäder? Vilken nytta innebär förvärvet för stockholmarna som motiverar att staden ökar sin skuldsättning? Och hur stor måste räntekostnaden bli varje år innan Socialdemokraterna drar i handbromsen och slutar låna pengar?

Anförande nr 10

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det har framgått klart och tydligt att ni i Moderaterna inte vill låna pengar, det vill säga att ni inte vill satsa på att

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

utveckla Stockholm, medan vi ser att vi behöver såväl bostäder som vatten och avlopp, som du själv var på. Det är klart att det kostar väldigt mycket pengar.

Jag räds inte att vi har en skuldsättning så länge ekonomin går bra. Vi levererar ett extremt starkt årsbokslut, vilket gör att vi kan betala av på skulden. Ni måste faktiskt göra om er lilla beräkning där när ni jämför januari och februari med samma månader förra året. Bortsett från det är det inte något konstigt att vi behöver investera i Stockholm och stockholmarnas framtid.

Frågan var varför vi köper befintliga lägenheter. Det enklaste, lite raljanta svaret på frågan är att det hade varit enklare om ni aldrig hade sålt lägenheterna från första början.

Det är helt riktigt att staden har köpt 1 200 lägenheter av Einar Mattsson. Det är en god ekonomisk affär som visar att man faktiskt också kan köpa befintliga lägenheter för att säkerställa att de hyresgäster som bor där får en bra övergång. Jag vill betona att den tidigare hyresvärden Einar Mattsson är en ypperlig värd som vi inte har något emot, utan det var bolaget självt som ville sälja sin fastighet.

Det vi debatterar, Per Rosencrantz, är att skuld i sig skulle vara något fullt och att det är riskabelt att ha skulder. Så är det såklart om man skuldsätter sig upp över öronen, men så ser inte Stockholms ekonomi inte ut. Stadens ekonomi är extremt stark. Vi har en god ekonomisk kapitalförvaltning, och vi har mycket bra lånevillkor eftersom vi har trippel A-rating.

Vi har också långa löptider på våra lån, så även om det händer något akut i vår omvärld påverkar det inte våra räntor direkt. Om det blir en långvarig konflikt och världsekonomin går väldigt dåligt är det klart att det långsiktigt skulle påverka också Stockholms stad, men andra kommer att ha haft det mycket tuffare innan det når Stockholm.

Anförande nr 11

P e r R o s e n c r a n t z (M): Jag tar vid där Karin Wanngård slutade. Stockholms Stadshus AB har verkligen en fantastisk starkt finansiell situation. I Europa tror jag att det är åtta länder som har trippel A-rating, och Sverige är ett av dem. Vi har 36 procent i statsskuld, men vi har också en regering som sköter ekonomin.

Det är viktigt att även oppositionen är tydlig med att staden är en väldigt stark finansiell aktör. Det ska alla stockholmare vara trygga med. Med det sagt måste man fundera på vilka investeringar man ska göra. Det är nödvändigt att göra investeringar ibland, och ibland blir de dyrare än vad man tror.

Vi har ansvar för vårt avloppsnät och vårt vatten. Vi har ansvar för mycket gentemot våra medborgare, och då gäller det att prioritera. Där tycker vi att prioriteringen att

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

köpa ett helt bostadsområde utan att man bygger några nya bostäder inte är rätt prioritering att göra.

För bolaget Familjebostäder AB är det mycket pengar. Den räntekänslighetsanalys som gjorts visar att en räntehöjning på bara någon procentenhet skulle ge ett negativt resultat inom några år, så det är en risk man tar här. Nu får vi hoppas att det går bra. Jag har förstått att processen har gått väldigt bra. Jag är vice ordförande i Familjebostäder, och jag tror att vi kommer att förvalta fastigheterna på ett utmärkt sätt också för de boende.

Den här stora investeringen, som är en av de större som gjorts här inom fastighetsområdet, ger dock ingenting nytt för Stockholm. Det är helt enkelt en märklig prioritering, särskilt eftersom Karin Wanngård själv säger att de tidigare ägarna var utmärkta. Nu får vi alltså bara ännu mer allmännytt.

Min sista poäng är att om det nu var så bra att köpa Hjulstahem borde man ha sålt något annat i stället. Vi har ju Landbyska verket, där det finns restauranger och sådant, och det är säkert värt ungefär lika mycket. Det är ganska intressant när man tittar på fastighetsvärden, att en kåk på Östermalm kan vara lika mycket värd som ett bostadsområde. Om det nu var en så fantastisk affär att köpa Hjulstahem hade staden kunnat avyttra något annat och då sluppit låna pengar som skattebetalarna ska betala ränta på.

Anförande nr 12

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det är hur vi ser på ekonomin som ger spänsten och spänningen i debatten mellan Socialdemokraterna och Moderaterna. Du vill direkt sälja Landbyska verket i innerstaden, Per Rosencrantz. Det som är en plusaffär för staden där vi får in miljoner i hyresintäkter vill du sälja.

Det är så lustigt. Du vill inte låna, och du vill sälja det som går plus. Det är spännande – vad finns då kvar? Ja, det finns ju inte så mycket kvar, och det är där skillnaden finns. Jag tror på att Stockholms stad ska vara en stark aktör som har allmännyttiga bostäder och som också äger fastigheter som går bra. Hyresfastigheter kan ju faktiskt också gå plus.

Vi har bra privata fastighetsägare som också bygger hyresrätter i Stockholm. Det är jättebra och välkommet. Det är det som gör att vi kan bygga mycket mer än om allmännyttan skulle bygga allt själv. Det senare är absolut inget alternativ, utan vi har väldigt bra privata fastighetsaktörer.

När det handlar om Hjulstahem ville bolaget sälja. I deras kalkyler, som jag inte kan, såg det helt annorlunda ut, men när vi räknade på det såg vi att det var en bra fastighetsaffär. Ja, vi lånade pengar för att kunna köpa fastigheterna. Vi kunde tillgodose att befintliga hyresgäster fick en smidig och bra övergång, och de som bott

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

där länge kom tillbaka till den allmännyttan som de en gång bodde i. Det är inget konstigt med den affären.

Framför allt vill jag ha kvar Landbyska verket. Där var min företrädare Sten Nordin väldigt tydlig: Det är självklart att vi ska fortsätta att äga fastigheter som går bra. Det är ingen mening med att sälja ut fastigheter som finansierar mycket annat i den här staden.

Anförande nr 13

P e r R o s e n c r a n t z (M): Fru ordförande och borgarrådet! Min poäng var att om det nu var en sådan fantastisk affär att köpa Hjulstahem hade staden väldigt många andra tillgångar som man hade kunnat sälja för att köpa den fastigheten i stället. Men det övervägde man inte ens, utan i stället tog man upp den där skulden.

Givetvis går en stor del av fastighetsbeståndet med vinst, men då får man också mycket mer betalt för det. Multipel pratar man om när man säljer, men det behöver jag inte förklara för Karin Wanngård – hon kan sådant. Man kan alltså göra en bra fastighetsaffär fast man säljer en fastighet som är lönsam, vilket väl är precis vad Einar Mattsson har gjort.

Vi vill bara understryka att vi tror att det här var fel affär långsiktigt för Stockholm. Järva behöver fler blandade boendeformer. Järva behöver egentligen inte mer allmännyttan, utan det som behövs är fler seriösa och tunga privata fastighetsägare. Där hade vi en sådan. Staden behöver inte ta upp mer skuld. Varje räntekrona som går till det kan läggas på annat. Det är inte fel att låna, men man ska låna till rätt saker. Det här var inte en sådan sak.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

§ 3 Interpellation av Nike Örbrink (KD) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) om stadens klivna tunga gällande Östlig förbindelse

Anförande nr 14

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 15

N i k e Ö r b r i n k (KD): Tack för ordet! I höstas var vi många, inte minst stockholmare, som gladdes åt beskedet att steg nu ska tas för att Stockholm äntligen ska få sin östliga förbindelse. Vi är snart den enda huvudstaden i världen som saknar en fullgod ringled runt hela staden. Det försvårar för den trafik som ska passera Stockholm, och det innebär mycket onödig trafik inne i Stockholm.

Cirka var tionde bil skulle försvinna från innerstadens gator om Östlig förbindelse stod klar. Kristdemokraterna i regeringen var därför måna om att komma framåt i processen, som har varit långdragen. Till slut signerade Karin Wanngård, som socialdemokratiskt finansborgarråd här i staden, en avsiktsförklaring tillsammans med Aida Hadžialić från regionen, Nacka kommun och även regeringens representant.

Men innan bläcket ens hade hunnit torka tvärvände Socialdemokraterna. Alla vi som var så glada blev plötsligt chockade då vi bara några timmar senare fick se hur man tillsammans med Miljöpartiet kommunicerade att man inte alls hade för avsikt att följa det som man hade skrivit under på förmiddagen.

Det här väcker många tankar: Vem är det som styr i den här staden? Varför står man inte bakom att Sverige ska få en modern trafikled runt Stockholm i stället för att ha trafiken inne i staden? Den mest grundläggande frågan är såklart: Kan man lita på ett handslag med Stockholm när Socialdemokraterna styr? Kan man lita på Socialdemokraterna?

Anförande nr 16

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Även den här frågan har diskuterats förut i den här salen, och jag vill än en gång betona att vi inte tror på Östlig förbindelse. Likt Trafikverket anser vi att projektet är samhällsekonomiskt olönsamt och därför inte bör genomföras.

Det påstås att jag skulle ha skrivit under något om att jag var för Östlig förbindelse. Det är vi absolut inte. Det vi har skrivit under på är att om staten bygger en östlig förbindelse i bergtunnel – bara det! – ska vi inte göra något för att förhindra det. Vi har alltså skrivit under på att vi ska följa gällande lagstiftning. Det innebär ju inte att vi tror på trafikprojektet över huvud taget, snarare tvärtom.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Jag är extremt nyfiken på varför de över huvud taget ville ha det där papperet om att vi ska följa gällande lagstiftning om staten bestämmer sig för att bygga en östlig förbindelse i – jag betonar – en bergtunnel. Det är alltså den längre dragningen där man ska borra ned sig under nationalstadsparken i en bergtunnel. Jag tror inte på projektet. Det kommer att kosta alldeles för mycket.

Vi, Trafikverket och staden – alla aktörer – har räknat på det här på längden och tvären, och det ger inte en enda ny bostad. Om man bor i Nacka eller Värmdö och ska till Arlanda kanske det ger lite kortare restid, men det ger inte den samhällsekonomiska nytta som vi måste kunna räkna fram i ett så stort projekt.

Jag debatterade precis här innan om vad ska vi låna upp pengar till. Vi måste låna pengar till sådant som vi tror ger stockholmarna något – som ger en nytta. Att bygga Östlig förbindelse för i runda slängar 50 miljarder ger ingen samhällsekonomisk nytta, utan det är samhällsekonomiskt olönsamt.

Jag tror inte på projektet, men jag har skrivit under på att vi ska följa gällande lagstiftning om staten bygger denna vägsträckning.

Anförande nr 17

N i k e Ö r b r i n k (KD): Tack för ordet! Jag minns de dialoger som jag var inblandad i under hösten. Då var det någon som formulerade det bra. Det är en lite anmärkningsvärd situation att samtala med Stockholm. Runt om i landet finns det kommun- och regionpolitiker som vänder sig till staten och bönar och ber: Snälla, kom och hjälp oss! Vi klarar inte av att bära vår egen infrastruktur. Vi har det svårt med vägarna, järnvägarna och liknande. Snälla, kom och hjälp oss!

Nu säger regeringen till Stockholms stad: Vi vill ordna det här åt er. Vi moderniserar er kollektivtrafik och gör det enklare för er trafik. Vi vill bidra genom att flytta undan den bilburna trafiken från innerstaden så att den går runt Stockholm i stället. Vi vill bidra till att göra Stockholm till en trafikmässigt modern stad för första gången på väldigt länge.

Men det här säger Stockholms stad kallt nej till. Huruvida det är ett olönsamt projekt eller inte är egentligen inte relevant för Karin Wanngård, för staten erbjuder sig ju att ge oss det här. Det jag tycker är anmärkningsvärt är att man först skriver under en avsiktsförklaring på förmiddagen, och sedan gör man en 180 graders vändning under eftermiddagen. Miljöpartiet uttryckte det så här: Vi kommer på inga sätt att bidra till detaljplaner eller liknande.

Det här ger en väldigt otydlig bild av vad det egentligen är för partner man samtalar med i Karin Wanngårds Stockholm. Är det de dialoger som man hade inför undertecknandet av avtalet som gäller, eller är det det som Åsa Lindhagen och Miljöpartiet uppgav till Mitt i?

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Jag vill ha det svart på vitt och få svar på frågan: Om regeringen och staten kommer och säger att man vill starta processen och bygga Östlig förbindelse, kommer Socialdemokraterna och Karin Wanngård då att på olika sätt försöka stoppa det och dansa efter Miljöpartiets pipa?

Anförande nr 18

Borgarrådet Wanngård (S): Ordförande, fullmäktige! Det här är inte något som staten gör åt oss. Det är uppenbart, för om det nu vore så självklart och fantastiskt, varför ligger det då inga pengar i den statliga budgeten till bygget av Östlig förbindelse?

Jag bryr mig faktiskt också om den statliga budgeten och att man gör rätt ekonomiska prioriteringar när det kommer till infrastruktur. Om man gör felaktiga ekonomiska prioriteringar blir det mindre pengar kvar till skola, äldreomsorg och sjukvård. Det är klart att jag bryr mig om det, eftersom vi betalar in 6 miljarder kronor till staten i skatteutjämningsystemet, bland annat. De går kanske till de kommuner som behöver böna och be om statens hjälp för att de inte har samma bärkraft som Stockholm.

Man måste studera trafikflödena. Det är inte riktigt så att Östlig förbindelse löser trafiksituationen i innerstaden. Det får man inte förledas att tro, då debatten kanske skulle kunna tolkas så. Det handlar om ganska minimala trafikflöden. Däremot finns uträkningar som visar att biltrafiken skulle öka om en östlig förbindelse byggs då fler skulle välja att ta bilen i stället för att använda kollektiva färdmedel.

Jag bryr mig självfallet om skattemedel, oavsett om de kommer från staten, från regionen eller från kommunen. Jag anser inte att staten ska genomföra ett samhällsekonomiskt olönsamt projekt då jag vet att det är underförstått att de skulle ta pengarna från någon annan infrastruktur runt om i landet som behövs mycket mer för att hela Sverige ska leva.

Varför ska Stockholm roffa åt sig så många miljarder från infrastrukturkakan i budgeten till en väg som inte behövs och som ska sprängas in i en bergtunnel? Redan där har man kanske gjort en liten tankekurpa. Den idén lämnade vi ju för flera år sedan, när man började prata om en sänktunnel. Den vågade man inte gå vidare med därför att man var rädd att den skulle stoppas om man hittade för många vrakdelar i Östersjön. Det är därför man vill spränga sig genom berget.

Jag bryr mig om skattemedel. Bygg inte en samhällsekonomiskt olönsam östlig förbindelse som vi inte behöver, med pengar som behöver gå till hela Sverige och till andra delar än Stockholm!

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Anförande nr 19

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag vill ge mig in i debatten för att påpeka fakta, nämligen att det som är samhällsekonomiskt ogynnsamt för Stockholm är Socialdemokraterna och ingenting annat. När vi nu står inför det faktum att man nationellt vill investera i Stockholm är det uppenbart att Socialdemokraterna bara har en sak i huvudet, och det är att de sitter i en överenskommelse med Miljöpartiet. Och för Socialdemokraterna är det ingenting annat än makten som gäller.

Det är uppenbart att man under hela mandatperioden har offrat Stockholmstrafiken till förmån för ökade utsläpp och längre köer. Kolla på Sveavägen! Det är ett fint exempel. Vi står inför faktum: Man har offrat infrastrukturen steg för steg, och man gör det bara svårare för dem som av olika skäl behöver bilen.

När det kommer till tillväxtaspekten behöver företagen transporterna, och de skriker efter någon som förstår deras verklighet. I ett sådant läge, när man vill värna tillväxten i Stockholm, säger Socialdemokraterna: Nej, vi struntar i stockholmarnas bästa. Vi prioriterar bara makten framför allt. Det är ju vad det handlar om egentligen.

Det här är inget rävspel. Om man hade haft stockholmarnas bästa i åtanke hade man tänkt på att uppemot 5 miljarder per år rinner iväg från stockholmarna till andra delar av landet genom utjämningsystemet. Nu är det dags för oss att få tillbaka. Regeringen värnar tillväxt och en politik där det säkerställs att det går att ta sig fram i den här staden.

Att avlasta innerstaden med mindre trafik är det som nu värnas genom Östlig förbindelse. Det var något som Socialdemokraterna en gång i tiden stod bakom, i Dennisöverenskommelsen på 90-talet. Det var någon som slog fast detta, men även då prioriterade Socialdemokraterna makten framför att få fram en östlig förbindelse.

Kom inte och påstå att det här på något sätt skulle vara för Stockholms bästa! Det är uppenbart att Socialdemokraterna, både i Stockholm och nationellt, är för allt som handlar om skatteutjämning eller om att Stockholm ska betala något, men så fort det handlar om infrastruktur som är bra för Stockholm säger de: Yes, det ska vi stoppa!

Det handlar hela tiden om att man inte respekterar en rimlig princip för företagande, transporter eller tillväxt, vilket är självklart i andra storstäder i Europa. Kom inte och säg något annat än att ni har offrat Stockholms bästa till förmån för att släppa fram miljöpartistisk politik!

Anförande nr 20

N i k e Ö r b r i n k (KD): Tack så jättemycket för ordet! Jag kan verkligen instämma i allt som min kollega Dennis Wedin sa. Inledningsvis, när det gäller det som Karin Wanngård påstod om pengarna, kan jag säga att man skrev på ett avtal på förmiddagen, men några timmar senare sa man till den man skrev på avtalet

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

tillsammans med att man inte längre står bakom det man skrev på. Då förstår jag att regeringen kanske avvaktar lite med att lägga fram pengar.

Det centrala är precis det som Dennis pratade om. Här kommer regeringen och staten och vill ge oss en investering – en infrastruktur som skulle modernisera vår trafik och plocka bort var tionde bil från Stockholms innerstad – och så får den kalla handen av styret. Det är precis i linje med hur trafikpolitiken har bedrivits under den här mandatperioden, och vi ser resultatet tydligt: Det är mer köer, mer trängsel och mer biltrafik inne i Stockholms city, och det är svårare att ta sig fram.

Stockholms företagare vill ha Östlig förbindelse, stockholmarna vill ha Östlig förbindelse och, hör och häpna, enligt opinionsmätningarna vill även Socialdemokraternas väljare ha Östlig förbindelse. Det är bara Miljöpartiet som inte vill ha det, och det är tråkigt att det är det som ska få styra vad majoriteten driver för typ av politik och att det är kraftigt nog för att man ska avvika från det som man tidigare har skrivit under på.

Jag vill avsluta det här med några riktade frågor. Kan finansborgarrådet bekräfta eller dementera det som Åsa Lindhagen och Miljöpartiet sa den eftermiddagen efter att avtalet skrevs under, alltså att man aktivt kommer att motarbeta statens arbete för Östlig förbindelse, vilket jag påstår bryter mot avsiktsförklaringen och punkterna om att vara en konstruktiv part i arbetet.

Kommer man att bistå i att upprätta till exempel detaljplaner enligt avsiktsförklaringens intentioner, eller kommer man på alla sätt att försöka motarbeta att vägen blir av trots det som man har kommit överens om?

Anförande nr 21

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag vill betona att vi har ett väldigt gott samarbete i majoriteten med Miljöpartiet och Vänsterpartiet. Vi står gemensamt bakom att vi inte vill se Östlig förbindelse i Stockholm. Vi är också väldigt tydliga med att om staten vill bygga Östlig förbindelse ska vi följa gällande lagstiftning. Det är inget konstigt.

Det är heller inte konstigt att man gör ett politiskt utspel och säger att man inte kommer att vilja bygga Östlig förbindelse om man själv sitter i regeringen. Det som däremot är konstigt nu efter borgarrådet Wedins och Nikes inspel här – att regeringen vill satsa på Stockholm genom att bygga den där samhällsekonomiskt olönsamma förbindelsen – är att Östlig förbindelse nämns noll gånger i den vårändringsbudget som kom i dag. Noll pengar läggs på Östlig förbindelse.

Antingen är ni lurade, eller så tror ni på något. Eller så kanske ni redan har förstått att ni inte kommer att vinna i Stockholms stad eller i regionen i höstens val och redan har

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

kastat in handsken och lämnat walkover. Så är det kanske snarare än att frånvaron av pengar till Östlig förbindelse beror på att jag inte vill bygga den.

Jag tror inte att det är så, utan jag hoppas verkligen att ni ger oss en rejäl match i valrörelsen i höst. Då kommer jag att vara minst lika tydlig som jag är nu: Östlig förbindelse är ett samhällsekonomiskt olönsamt projekt, och jag vill inte se att den byggs. Om det blir så att staten finansierar denna väg kommer vi att följa gällande lagstiftning, som bland annat handlar om att ta fram detaljplaner. Det måste vi göra, för lagstiftningen är tydlig. Det är det vi har skrivit under på ett papper, ingenting annat. Jag vill verkligen inte se att Stockholms stad lånar upp en enda krona till Östlig förbindelse.

Anförande nr 22

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande! Jag var tvungen att gå upp eftersom jag kände att vi i Vänsterpartiet blev osynliggjorda. Det är vår majoritets gemensamma politik att vi inte vill ha Östlig förbindelse. Vi vill satsa på kollektivtrafiken, och det är bästa sättet att avlasta innerstaden från biltrafiken.

Nike var inne på att Östlig förbindelse skulle avlasta innerstaden från biltrafik, men så är det ju inte. Ju fler vägar man bygger, desto mer trafik blir det. Det är en vedertagen sanning i trafikforskningen, och därför vill vi satsa på hållbara färdmedel. Vi vill bygga ut tunnelbanan och Spårväg Syd. Det var därför vi gick med på överenskommelsen, även om det var en utpressningssituation. Regeringen ville inte hålla sig till våra gemensamma överenskommelser och ta ansvar, och så fick vi skriva på det nya avtalet.

Jag vill bara tydliggöra att det är vår gemensamma politik. Vänsterpartiet har aldrig velat ha och kommer aldrig att vilja ha Östlig förbindelse.

§ 7 Frågestund

Fråga nr 1. Linnégården

Anförande nr 23

Borgarrådet *H e d i n* (M): Ordförande! Förra veckan besökte jag Linnégården efter oroliga mejl från boende och anhöriga. De hade nämligen under påskhelgen fått läsa – i medierna! – att deras hem och omsorg ska återkommunaliseras. Oavsett vad man tycker i sakfrågan tänker jag att finansborgarrådet borde kunna hålla med mig om att detta är en oacceptabel hantering. Är inte boende och personal värda ett besök eller kanske ett mejl innan man rycker undan mattan på det sättet? Det framkommer inga brister eller klagomål, utan man låter ideologi gå före kvalitet och valfrihet. Då tycker jag att stockholmarna borde kunna förvänta sig ett möte eller en diskussion och att man

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

inte smyger igenom det här under påsken, mot sin egen förvaltning. Vad säger finansborgarrådet?

Anförande nr 24

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Tack så mycket, borgarrådet Hedin, för frågan!

I Stockholm drivs i dag 30 vård- och omsorgsboenden i egen regi, och 110 boenden är upphandlade med stöd av LOV. Att påstå att detta är ett hot mot valfriheten är kraftigt överdrivet.

Det är också kraftigt överdrivet att säga att det inte förekommer några klagomål mot Linnégården. När vi i Socialstyrelsens rapport kollar på frågan om hur nöjd eller missnöjd man sammantaget är med sitt äldreboende ser vi att det var 48 procent som var nöjda på Linnégården, jämfört med 80 procent i Stockholm och 79 procent i hela riket.

Vi var inför valet 2022 extremt tydliga med att vi ska ha vård- och omsorgsboenden som levererar god omsorg. Vi tog tillbaka Sabbatsbergsbyn i egen regi just för att de inte levererade det. Under ert styre lät ni detta bara fortgå. Därutöver kan jag se att det är problematiskt med Vardaga, som går med 490 miljoner kronor i vinst och har en vinstmarginal på 10 procent, pengar som borde ha gått till de äldre på Linnégården. Det här låter ni bara fortsätta.

Detta är ett sätt för oss att väldigt tydligt säga: Vi accepterar inte att det bedrivs verksamhet som inte är fullgod för brukarna.

Anförande nr 25

Borgarrådet H e d i n (M): Tycker finansborgarrådet alltså på riktigt att det är rimligt att ingen från den S-ledda majoriteten i Norra innerstadens stadsdelsnämnd besöker boendet innan man gör det här, för att lyssna på boende, personal och anhöriga? Om man nu ska köra över sin egen förvaltning, är inte de boende värda åtminstone en halvtimme av sina politikers tid så att man kan ta in vad de tycker är bra och mindre bra, vad de uppskattar och vad som skulle vara viktigt för kommunen, om man nu bedömer att man ska ta tillbaka den här verksamheten i egen regi? Inte en minut har man gett.

Nu ska frågan upp i äldrenämnden. Kommer någon från den S-ledda majoriteten att besöka de här boendena och lyssna på de boende? Eller får de läsa om även den här debatten i medierna utan att få något som helst svar på sina frågor?

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Anförande nr 26

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Självklart ska man få svar på sina frågor. Det finns ingenting som ska gömmas undan eller sopas under mattan. Jag ska också här i talarstolen vara väldigt tydlig med att Linnégården enligt Socialstyrelsen inte upprätthåller den nivå som vi har som krav på ett vård- och omsorgsboende. De ligger under medel i alla 22 frågor som besvaras i Socialstyrelsens rapport.

Detta kan alltså inte ha kommit som någon jätteövertäckning eftersom vi har drivit den här politiken under lång tid: Ni måste sköta er om ni ska leverera privat alternativ vård – annars kommer vi att göra något åt saken. När Moderaterna styr, däremot, kan privata aktörer missköta sin verksamhet år ut och år in. Det tycker Andréa Hedin är korrekt.

Anförande nr 27

Borgarrådet H e d i n (M): Jag hör att finansborgarrådet hänvisar till en undersökning med väldigt få svarande. Då är det väl extra viktigt att faktiskt gå dit och lyssna och få en uppdaterad bild. Detta är dessutom det sista boendet i stadsdelen som man återkommunaliserar av dem man har haft på entreprenad.

Det rör sig om en grupp som har valt denna utövare. Det är viktigt med hög kontinuitet; många är dementa. Det här handlar om vem som ska duscha mig på morgonen, vad som händer i min vardag, vilka aktiviteter som ordnas för mig och så vidare. Den typen av diskussioner måste man som lokalpolitiker mäta med även om Stockholm är stort. Jag vidhåller att det är under all kritik att man inte tar sig tid att möta boende och anhöriga.

Vad händer för personalens del? Kommer personal och chefer nu att få stanna, om man går vidare med det här förslaget och återtar boendet? Kan du ge besked om det i dag?

Anförande nr 28

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Moderaterna har en låtgåttityd när de privata aktörerna inte sköter sig. Man bara blundar eller tittar åt ett helt annat håll och tycker: Nej, men det viktigaste är att det här är ett privat vård- och omsorgsboende – det viktigaste är att Sabbatsbergsbyn är privat. Man ser alltså mellan fingrarna på att det inte är en fullgod verksamhet. Samma sak gör ni med Linnégården. Ni skyller på att det är för få svarande i undersökningen, eller ni tycker att det är jobbigt att vi fattar aktiva beslut för att gå till botten med problemet. Då hittar ni på andra saker.

Om Moderaterna hade styrt hade det bara blivit sämre och sämre. Ni kommer aldrig att erkänna att det finns privata alternativ som missköter sig. Det är det som är huvudproblemet. Vi i den här majoriteten har däremot varit supertydliga: Sköter ni er inte kommer vi att fatta andra beslut. Det här är ett typexempel på detta.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Fråga nr 2. Måltidspolicyn

Anförande nr 29

L i n n é a V i n g e (SD): Ordförande! Jag får ofta mejl och frågor från föräldrar som är upprörda över skolmaten. En viktig orsak till detta tycks vara er, eller kanske egentligen Miljöpartiets, politik, som går ut på att man av klimatskäl fasar ut köttet. Det som i stället hamnar på tallriken är i många fall väldigt enkla och näringsmässigt tveksamma rätter.

För många barn är skollunchen helt avgörande för motivationen och koncentrationen i skolan. Jag tycker därför att vi borde kunna vara överens om några grundläggande krav, nämligen att maten som serveras ska vara näringsrik och mättande och att barnen ska vilja äta den. Om vi kan vara överens om detta är min fråga: Anser skolborgarrådet att ris och vitkål är en rimlig och fullvärdig måltid att servera i våra skolor?

Anförande nr 30

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag vill börja med att vara tydlig eftersom detta är en debatt som har pågått ett tag: Det kommer även framöver att serveras kött på såväl våra skolor och förskolor som våra äldreboenden i den här staden. Sverigedemokraternas och Moderaternas skräckpropaganda om att vi bara ska servera vegansk linsgryta i våra verksamheter är naturligtvis inte sann.

Med detta sagt serverar vi i den här staden 1 miljon mål mat varje vecka, till stockholmare i alla åldrar. Givet hur stor andel av utsläppen som kommer från vår mat – globalt står maten för drygt en tredjedel av alla utsläpp – är det klart att små justeringar gör stor skillnad för våra gemensamma utsläpp. Det är självklart att maten även med dessa små justeringar ska vara god och näringsriktig. Man ska, oavsett om man är på ett äldreboende eller i någon av våra skolor eller dagliga verksamheter, få god och näringsriktig mat i vår stad.

Det handlar såklart om att få kunskap för att kunna göra bra val – att kanske oftare välja kyckling eller fisk framför rött kött och att också erbjuda fler vegetariska alternativ. Det är självklart att våra barn inte ska äta ris och vitkål som en fullvärdig lunch. Jag har hittills inte sett något sådant exempel i stadens skolor.

Anförande nr 31

L i n n é a V i n g e (SD): Ordförande! Det är en verklighet att många av våra skolor nästan helt utesluter kött. Det ser väldigt olika ut mellan skolorna, men i många skolor ser det ut så. Anledningen till att jag tar upp just ris och vitkål är att det faktiskt är en av de rätter som tack vare er måltidspolicy serveras i stadens skolor. Det låter kanske som ett skämt, men det är sant; jag har gått igenom matsedlarna.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Även om många av de här vegetariska rätterna säkert är helt okej rent näringsmässigt innebär det inte att de alltid är ätbara. Jag själv som förälder – och många andra med mig, vet jag – skickar med mackor till skolan varje dag därför att barnen inte vill äta den mat som serveras. Är det verkligen rimligt att man som förälder ska behöva göra det? Eller borde ni överväga att ändra den här inriktningen?

Anförande nr 32

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det är självklart att vi ska servera bra, varierad mat i våra verksamheter och göra det vi kan för att både barn och andra i våra verksamheter ska vilja äta den mat som serveras. Med detta sagt har jag också barn som inte alltid vill äta det som serveras, och jag har ett barn hemma som ganska ofta bara äter pastan oavsett hur god, näringsriktig och varierad kost vi ställer fram på bordet. Det är klart att det är en extra utmaning i våra skolor och förskolor att möta den målgruppen av små människor som har ganska tydliga idéer om vad de stoppar i munnen. Det är också därför vi jobbar så aktivt med att utveckla vår skolmat och ge inspiration och kunskap om hur den kan utvecklas för att bli ännu mer spännande så att barn ska vilja äta det som serveras.

Jag vet att frågan väcker mycket känslor, så jag kommer tillbaka till detta: Det kommer även fortsättningsvis att finnas kött på våra menyer.

Anförande nr 33

L i n n é a V i n g e (SD): Ordförande! Personligen tycker jag inte att ris och vitkål är superinspirerande.

För mig är detta ganska enkelt. Vi kan prata hur mycket som helst om våra policydokument och om Miljöpartiets klimatmål, men till slut handlar det om en sak: Äter barnen maten eller inte? Om de inte gör det är de här klimatmålen faktiskt helt oväsentliga för mig. När föräldrar känner att de måste skicka med sina barn extra mat till skolan vittnar det verkligen om att det är något som inte fungerar. Ett grundläggande ansvar som ligger på oss som kommun är att inget barn ska behöva gå hungrigt på lektionerna i skolan.

Min uppmaning till Socialdemokraterna är att hålla Miljöpartiet så långt borta från våra skolmatsalar som det bara går. Släpp prestigen när det gäller klimatmål, och servera mat som barnen faktiskt äter!

Anförande nr 34

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det är ändå fint att vi kan vara överens om vissa saker, till exempel att barn i våra skolor ska få mat som är god, näringsriktig och varierad för att kunna tillgodogöra sig den kunskap som det krävs att de inhämtar under skoldagen. Vi har väldigt många exempel på skolor och förskolor i den här staden som

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

lagar varierad mat, med både linser och köttbullar. Det handlar också om att sprida kunskap och matglädje och förmedla att det finns olika saker man kan äta för att bli stor och stark och orka med resten av skoldagen.

Jag känner mig alltså trygg i att våra verksamheter ska fortsätta utvecklas och kunna bidra till att både sprida matglädje och ge näring till både yngre och äldre i vår stad.

Fråga nr 3. Hur ska Sjömansskolan räddas?

Anförande nr 35

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Detta är en fråga som vi ville ställa till Emilia Bjuggren eftersom jag redan har ställt den till Lars Strömgren, på förra fullmäktigesammanträdet. Förra gången handlade det i huvudsak om platsen; nu handlar det om skolverksamheten. Jag förutsätter att du, Lars Strömgren, plötsligt har blivit expert på skolfrågor eftersom det är du som står här.

Min första fråga är: Hur ska den här utbildningen kunna uppfylla sina mål och genomföra de utbildningsmoment som står i kursplanerna för sjöfartsutbildningen på den här nya platsen?

Anförande nr 36

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Tack så mycket för frågan! För dem som lyssnar i salen kan jag berätta att detta handlar om fartyget Polfors, som används inom undervisningen på Sjömansskolan.

Att den här frågan kommer upp beror på att den plats där fartyget ligger i dag inom ramen för det arbete som sker med kajstrategin har identifierats som en bra plats för en bad-, bastu- och vistelseanläggning på den här kajen. Eftersom fartyget ligger där i dag har Stockholms Hamnar hittat en ny plats som ligger lite längre bort på Söder Mälarstrand, närmare Slussen. Den bedömning som har gjorts är att fartyget fortsatt kan användas inom utbildningsverksamheten.

Det som har kommit fram under den dialog som har ägt rum kring detta och med fartygsägaren är att kajen har använts för viss verksamhet, som att kasta tross eller göra kranlyft. Det har konstaterats att detta inte är vare sig tillåtet eller särskilt lämpligt att göra på den platsen. Men det utbildningsmomentet kan finnas kvar även fortsatt. Man kan lära sig och träna på trosskastning ombord, på däck, och man kan lära sig att manövrera en kran på fartyget mot däck eller ut mot vattnet.

Den bedömning som har gjorts är alltså att de utbildningsmoment som finns fortsatt kommer att kunna genomföras på den nya platsen. Det kommer kanske att kräva en del schemalägningsförändringar. Men för den som kommer från Slussenhållet blir

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

det å andra sidan närmare, om man lägger momenten på fartyget tidigt på dagen så att det är dit man kommer först.

Anförande nr 37

Borgarrådet Jönsson (L): Schemaläggningen bryr jag mig egentligen inte så mycket om; om det blir några minuter ytterligare att gå eller inte är inte så intressant för min del, även om det är väldigt viktigt för eleverna.

När det gäller de här momenten undrar jag hur den bedömningen har gjorts. Pratar man med rektorn får man veta att ingen har varit där och besökt den här verksamheten, förutom jag själv, faktiskt. Jag är den enda från Stockholms stad som har varit på plats. Hur kan den bedömningen göras om man inte har varit där? Det är först då man förstår vilka moment som omöjliggörs. Det är också vad rektorn mycket tydligt har sagt hela tiden, ända sedan i höstas när de fick den första informationen om den här flytten. Hur är den bedömningen gjord? Vilken representant från utbildningsförvaltningen har varit där?

Anförande nr 38

Borgarrådet Strömgren (MP): Ordförande! Det jag vet är att flera representanter för hamnen har varit på plats och också har haft möten med skolledningen. Dessutom finns det flera i hamnbolaget som har gått den här utbildningen och därför känner till vilka moment som ingår i utbildningen. När det konstaterades att det inte är särskilt lämpligt att kasta tross på kajen, som är öppen och tillgänglig för allmänheten, eller att ha tunga kranlyft ut mot kajen konstaterade samma personer också att det går att träna på detta på däck, på fartyget, och att man kan testa och träna kranlyften ut mot vattensidan.

Bedömningen är alltså gjord av folk från hamnen, och det är även representanter från hamnen som har haft de här mötena med skolledningen.

Anförande nr 39

Borgarrådet Jönsson (L): Min fråga gällde vilka på utbildningsförvaltningen som varit där och tittat. Det här fartygets placering i dag har ju sin grund i en tidigare rekommendation från utbildningsförvaltningen, för detta är ett skolfartyg som tillhörde Stockholms stad för väldigt länge sedan. Den byggnad där de har sin undervisning, som ligger på Långholmen, har också huserat dem utifrån en rekommendation från Stockholms stad. Det var för att få denna unika utbildning att överleva i länet som de blev placerade där.

Jag återkommer till frågan: Vilka från utbildningsförvaltningen är det som har gjort den här bedömningen? Du hänvisar till olika personer som själva har gått utbildningen.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Vad de har för lärarkompetens har jag ingen aning om. Jag visste inte att vi hade en massa behöriga lärare i hamnen.

Anförande nr 40

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Det är representanter från Stockholms Hamnar som har varit i kontakt med skolan.

Jag vet att den här utbildningen och fartyget har varit placerade på olika ställen tidigare. Jag känner till att själva utbildningen under en period var förlagd till Åsö gymnasium och att fartyget trots detta låg i Mälaren, längs Söder eller Norr Mälärstrand; det låg tidigare vid Norr Mälärstrand. Det går alltså uppenbarligen att bedriva denna verksamhet även om fartyget och övriga undervisningslokaler inte ligger precis intill varandra. Det kan, föreställer jag mig, innebära längre transportsträckor, vilket därför också innebär att man behöver se över schemat så att man kanske lägger de moment som sker på fartyget samlat antingen före eller efter lunch. Men eftersom det har varit så tidigare är det uppenbarligen möjligt att bedriva denna verksamhet även om fartyget och övriga lokaler inte är på samma plats.

Fråga nr 4. Kronobergsbadet

Anförande nr 41

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande och Jan Valeskog! Vi har det fruktansvärda framför oss – tycker åtminstone jag och Centerpartiet – att Kungsholmen snart står utan en simhall som är öppen för allmänheten. Det är nästan svårt att förstå att vi är i ett sådant läge och att det kan uppstå i Stockholm. Kungsholmen har runt 71 000 invånare. Vilken annan kommun i Sverige med så många invånare skulle kunna tänka sig att inte ha en simhall öppen för sina invånare? Det handlar om en simhall där barn kan lära sig att simma, där äldre kan motionera och där vanligt folk kan simma och träna i närheten av där de bor.

Men det mest anmärkningsvärda är faktiskt att staden fick beskedet redan i september men lät det gå tre månader utan att någonting hände. Min fråga till dig, Jan, är därför: Varför agerade ni inte tidigare och kraftfullare för att rädda Kronobergsbadet?

Anförande nr 42

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag tror att detta är andra gången jag får samma fråga, och jag besvarar den mer än gärna.

Vi delar bedömningen att det som har skett är otroligt problematiskt. Det är som sagt, ska vi vara tydliga med, polisen som har beslutat att de av säkerhetsskäl inte kan ha

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

badet i samma byggnad som den där de har känslig verksamhet. Detta kan man ha åsikter om och tycka är fel eller inte, men det är en problematik som de har beskrivit.

När det sedan gäller den formella gången var det något vi omgående reagerade på. För det första är det tjänstemän, som fick veta det först, före politiken, som har haft de här kontakterna. Vi skrev också tidigt brev om att få till möten, men det dröjde innan vi fick till några. Vi lämnade också synpunkter på det som hade hänt. Vi fick till ett långt möte med polisen där vi diskuterade och där de redogjorde för en del av de mer sekretessbelagda frågorna som gäller säkerhet. Jag har full förståelse för att det finns en problematik när det gäller detta. Vi har även efter det mötet skrivit om detta.

Jag skulle säga att det är särskilt skolorna som drabbas av att Kronobergsbadet inte finns tillgängligt från sommaren eller i praktiken nästa höst, även om allmänheten också har stor glädje av badet. Vi beklagar alltså och tycker verkligen att detta är otroligt olyckligt. Vi har också som sagt verkligen varit aktiva i den här frågan, från dag ett – först via tjänstemän, och sedan har jag själv skrivit. Vi har haft möten och korrespondens därefter.

Vi har alltså tagit detta på största allvar. Men vi råder inte över det här beslutet. Det är som bekant en annan myndighet som behårt håller fast vid den här uppfattningen. Vad vi däremot har gjort är att sätta igång en process för att se om vi kan hitta en lokalisering på annan plats på Kungsholmen. Det satte vi omgående igång med efter det att det definitiva beskedet kommit.

Anförande nr 43

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Stadens kontrakt med polisen om Kronobergsbadet går egentligen inte ut förrän den 30 september. Men Jan och vänsterstyret har valt att stänga det för Kungsholmsborna redan den 31 maj. Varför stänger vi badet så mycket tidigare än vi hade behövt? Det är väldigt konstigt, och det har vi fått nosa fram själva.

Varför ska Kungsholmsborna inte ha tillgång till en simhall under fyra månader extra? I juni finns det till exempel stort behov av simundervisning. Det finns många intensivsimskolor som snabbt blir fullbokade i juni. Många barn behöver lära sig simma eller bli tryggare i att simma före sommarlovet, när de stora utomhusbaden drar igång. Varför stänger man badet för allmänheten redan i maj när det hade kunnat vara öppet över sommaren? Och hur många simskoletimmar har försvunnit på grund av ert eget beslut?

Anförande nr 44

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Då ska jag betona att det inte rör sig om något politiskt beslut. Det handlar om en delegationsordning, som jag tror mig veta att

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Centerpartiet beslutat om, för hur avtal hanteras och diskuteras, när man säger upp avtal och det praktiska kring detta. Det skulle vara orimligt om politiken var inblandad.

Vi fick också sent, ungefär samtidigt som ni, veta att det i teorin var några månader kvar. Men det är i högsta grad i teorin, för idrottsförvaltningen, som har mycket utrustning och engagemang i de här lokalerna, har tydligt sagt att de för att tömma dem och genomföra avflyttning behöver en viss tid under sommarmånaderna. Jag kan inte bedöma exakt hur lång tid de behöver.

Man ska också veta att badet faktiskt har varit stängt en del somrar tidigare, senast 2023. Det är alltså inte ovanligt att detta inträffar.

Men att rent praktiskt hantera avtalet gör inte politiken. Vi fick också, precis som ni, veta ganska sent att man hade en kortare tid, och det beror på det jag nämnde.

Anförande nr 45

J o n a s N a d d e b o (C): Det är beklagligt att politiken inte är så engagerad i den här frågan att man säkerställt att man kan få tillgång till badet så länge som det bara är möjligt.

Men det mest problematiska är faktiskt inte att Kronobergsbadet stänger, utan det är att ni som styr den här staden inte har hittat en acceptabel lösning för Kungsholmen. De kommer att bli helt utan en simhall som är öppen för allmänheten, och ni har ingen klar ersättning.

Men om ni nu har jobbat så länge som sedan september förra året för att hitta en alternativ placering skulle det vara intressant att veta var alla de här skolklasserna ska få möjlighet att lära sig simma. Och vart ska de äldre behöva resa för att kunna få den viktiga motionen och samvaron? Vad finns det nu för konkreta planer för att ersätta Kronobergsbadet för Kungsholmsborna? Jag anser att ni behöver redogöra för de planerna när ni nu stänger i förtid.

Anförande nr 46

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Vi måste ändå vara ärliga här. Vi stänger ingenting – det är polisen som stänger detta. När vi fick definitivt besked satte vi igång en process. Vi hade förhoppningar om att vi skulle kunna ändra det här beslutet, genom både den korrespondens och de möten vi hade. Men vi insåg att vi inte kunde få polisen att ändra sig; det var ett definitivt besked. Och efter det definitiva beskedet satte vi igång ett arbete med att se om det finns möjligheter. Vi har inte någon jungfrulig mark på det sättet, och inte heller fastigheter. Det här handlar i stället om samarbete med fastighetsägare på Kungsholmen för att se om detta är möjligt, och det arbetet pågår.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Jag vågar inte lova någonting innan detta är redovisat för oss, och det hoppas jag kan ske så fort som möjligt. Men att vi skulle kunna ha ett nytt bad färdigt i samband med att Kronobergsbadet stängs tror jag inte att ens Centerpartiet tror på. Det kommer naturligtvis att krävas tid och en process. Men jag hoppas att vi kan hitta en lösning.

Fråga nr 5. VM-sommar i Stockholm

Anförande nr 47

N i k e Ö r b r i n k (KD): Tack för ordet! Med buller och brak lyckades Gyökeres få in det mål som avgjorde vår kvalmatch mot Polen. Vi var tusentals svenskar som upplevde i princip hela känsleregistret fram till dess att det äntligen stod klart att det trots allt blir en svensk VM-sommar igen.

Nu råkar ansvarigt socialborgarråd själv ge f-a-n, som han uttryckte det, i hur landslaget spelar. Men alla vi andra som bryr oss om svensk fotboll och hur det går och som har drömt om en blågul VM-sommar igen vill gärna få uppleva den under trevliga omständigheter.

Dessvärre spelas många matcher mitt i natten; Sverige har en av gruppsspelsmatcherna klockan fyra på morgonen. Vi kristdemokrater tycker att Stockholm ska göra så som man nu gör i många kommuner runt om i landet, det vill säga såklart tillåta människor att sitta och se de matcherna över en öl. Men det säger Socialdemokraterna tyvärr nej till.

Alexander! Bara för att du inte bryr dig om hur svenska landslaget spelar, varför ska du hindra alla oss andra som gör det att titta på matcherna tillsammans över en öl?

Anförande nr 48

Borgarrådet O j a n n e (S): Nike! Du missförstår helt och hållet. Jag älskar svensk fotboll. Framför allt älskar jag Djurgården och har haft säsongskort i över 20 år. Jag sitter och jublar med dina kamrater på den borgerliga sidan här. Jag vet att du egentligen är gnagare, men vi kan ta de dusterna sedan under middagsrasten. Jag tycker att fotboll är en helt fantastisk sport.

När det gäller alkoholtillstånden i Stockholm har vi riktlinjer som är beslutade av kommunfullmäktige och som säger att man kan ansöka om tillfälligt längre tillstånd. Det har vi varit ute och kommunicerat. Vi ser gärna att man ansöker om tillstånd fram till klockan fem på morgonen, i enlighet med de riktlinjer vi har. Det har inte kommit in jättemånga ansökningar. Jag tror att vi har tre fyra stycken att hantera – det var den senaste siffra jag hörde. Det kommer att komma beslut om dem så småningom, när de är remitterade till polis, stadsdelar och så vidare.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Anförande nr 49

N i k e Ö r b r i n k (KD): Men Alexander – du gillar ju svensk fotboll, påstår du. Du vet att en match är två gånger 45 minuter med en halvtidspaus däremellan. Om de ska söka tillstånd fram till klockan fem på morgonen, är då er tanke att människor ska gå ungefär i pausen och får se klart resten av den viktiga matchen hemma? Jag tycker att det är en tråkig inställning.

Jag tycker att ni får det att låta som att det skulle vara en omöjlighet att låta människor se hela matcherna och slippa gå hem efter första halvlek, men så är det inte. I många andra kommuner, till exempel Göteborg, där Socialdemokraterna är med och styr, har man gjort det möjligt. Där har man välkomnat detta och sagt att folk ska få kolla hela matcherna och att man ska tillåta dygnet runt-servering. Din egen partiledare tyckte att det var en bra idé att man skulle få sitta kvar hela nätterna.

Varför envisas ni med att begränsa den här typen av verksamhet i Stockholm, att människor ses över en öl och tittar på fotboll? Varför säger ni nej till att tillåta detta i Stockholm?

Anförande nr 50

Borgarrådet O j a n n e (S): De riktlinjer som vi har haft i Stockholms stad, som har möjliggjort att man kan söka tillstånd för alkoholserving fram till klockan fem på morgonen, är de som har gällt oavsett majoritet här i fullmäktige. Oavsett om det har varit borgerlig, rödgrön, rödgrönrosa eller blågrön majoritet har det varit samma riktlinjer hela tiden. Jag tycker därför att lite nyans i den här debatten kanske skulle gynna oss alla.

De riktlinjer som kommunfullmäktige har antagit gäller fortsatt, fram till dess att kommunfullmäktige tar ett annat beslut.

Anförande nr 51

N i k e Ö r b r i n k (KD): Återigen tack för ordet! Men Alexander, jag tycker ärligt talat att det är ett ganska dåligt argument att säga att detta är de riktlinjer som alltid har gällt. Det är ju inte hela tiden som Sverige spelar VM på en annan kontinent, i en annan tidszon. Det tillhör inte vanligheterna att man sitter och kollar på fotboll klockan fyra på morgonen. Jag tycker att det är ett märkligt försvar för att människor ska behöva gå hem i halvtidspausen, innan matchen ens är avslutad. Sverige kanske leder med 1–0, eller så är det rykande hett och står 1–1. Då kommer helt plötsligt Alexander Ojanne och säger ”Nu var det slut på det roliga – nu får ni gå hem och kolla resten av matchen hemma i soffan i stället!”

Vi får väl fatta ett nytt beslut om våra riktlinjer. Du får det att låta som att detta inte går att förändra trots att man i kommun efter kommun ser den här efterfrågan hos sina medborgare. Man ser det som något kul att kunna samlas kring fotbollen. Ge mig ett

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

tydligt argument för varför ni inte vill ompröva de här riktlinjerna tillfälligt och låta stockholmarna se matcherna i gemenskap oavsett när på dygnet de spelas!

Anförande nr 52

Borgarrådet O j a n n e (S): Vi ska väl börja med att säga att alla matcher inte börjar klockan fyra på morgonen, som tur är. Man kommer att kunna se matcher från klockan nitton på kvällen. Det kommer att vara en fotbollssommar då många kommer att ta del av de matcher som spelas. Jag är helt övertygad om att man kommer att kunna göra det både på ställen som serverar alkohol och på ställen som inte serverar alkohol. Vi kommer säkert att kunna ordna andra festliga samlingsplatser där vi kan njuta av den här fotbollssommaren ihop – även om landslagsuppehåll såklart skär lite grann i själen på en supporter till ett allsvenskt fotbollslag.

Så ligger landet. Just nu gäller de riktlinjer som har antagits i fullmäktige, och de fortsätter att gälla fram till dess att ett annat beslut tas.

Fråga nr 6. Ordningsvakter

Anförande nr 53

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Fru ordförande! När otryggheten biter sig fast i Stockholm, det finns stadsdelar där nästan hälften av invånarna är otrygga där de bor och var tredje kvinna säger att hon är otrygg på vägen hem på kvällen menar jag att vi här inne måste ställa oss frågan vad vi kan göra för att öka tryggheten i Stockholm. Det är därför jag återkommande har lyft min oförståelse inför att Socialdemokraterna här i huset har sparkat två av tre av de kommunala ordningsvakter som patrullerar våra gator.

I tisdags följde jag själv med ordningsvakterna ut. Jag såg bland annat hur de omhändertog en påverkad kvinna som hade attackerat en mamma med ett barn i en barnvagn. Det var rätt omtumlande, faktiskt. När jag kom hem kunde jag läsa att borgarrådets blivande efterträdare Emilia Bjuggren konstaterade att styret var nöjt med kapningen av ordningsvakter – det var rubriken i Mitt i.

Min fråga är ganska enkel: Talar Bjuggren verkligen för styret? Är ni nöjda med att ha sparkat två av tre ordningsvakter? Och är ni, vilket vore ännu värre, nöjda med tryggheten i Stockholm just nu?

Anförande nr 54

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Det är väldigt positivt att borgarrådet Fjellner är aktiv i debatten om att skapa trygghet i Stockholm, även om jag ser att förebyggande insatser är en väldigt stor del i att skapa trygghet i Stockholm.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Som tur är ser vi i flera undersökningar att man också upplever en bättre trygghet i delar av staden där vi bor, men mycket mer behöver göras.

Du frågar om skolborgarrådet Bjuggren företräder majoriteten, och självklart är det så. Du rycker en rubrik ur sitt sammanhang. Det hon talar om är att polisen uppfattar att det har blivit bättre, att polisen också har tagit in ordningsvakter och att tryggheten ökar – och att det är positivt. Alla sätt att öka tryggheten är ju bra. Det är också detta den här majoriteten styr emot.

Vi ärvde från er ett väldigt stort fokus på enbart ordningsvakter. Där ställde vi om. Vi satsar mer på förebyggande insatser. Men vi har ändå ordningsvakter i den här staden, och de gör ett viktigt och bra arbete, vill jag betona. Ibland kan det låta som att vi på något sätt skulle vara emot ordningsvakter, men det är vi absolut inte. De har viktiga arbetsuppgifter och är ett viktigt komplement. De kan dock aldrig ersätta polisens arbete – den debatten har vi haft otaliga gånger i den här staden.

Det vi kompletterade med var fler socialsekreterare och fältassistenter och att säkerställa att våra ungdomar i första hand kommer in på utbildning eller, om utbildning inte är ett alternativ, får hjälp med matchning till jobb.

Anförande nr 55

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Låt oss återkomma till de förebyggande åtgärderna, för jag tror att de är väldigt viktiga. Innan vi gör det tycker jag att vi måste titta på de mätbara resultaten av att ni har sparkat 120 av 180 ordningsvakter. Vi kan se nu, enligt era egna rapporter, att antalet ingripanden har minskat med 70 procent. Det är inte abstrakta siffror, utan det är konkret verklighet. Antalet gripanden har gått ned från 200 till 38 under förra året. Antalet fall då ambulans tillkallats har minskat från 152 fall 2022 till noll förra året. Totalt har antalet ingripanden minskat med ungefär 150 000. Det handlar om saker som polisen får göra i stället – de poliser som vi alla tycker är för få – eller, ännu värre, om ambulanser som aldrig blir tillkallade.

Därför är det för mig obegripligt hur man så krampaktigt kan hålla fast vid att det bästa för Stockholm är att sparka 120 av 180 ordningsvakter. Hur kan detta göra Stockholm tryggare? Är ni nöjda med tryggheten i Stockholm?

Anförande nr 56

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Svar: nej. Självklart skulle jag vilja se en trygghetsmätning som visar att 100 procent av alla stockholmare är trygga och att inte bara vi som bor i Stockholm utan även hitresta för dagen upplever en trygghet. Så ser det inte ut i staden, så nej, jag är inte nöjd.

Men jag kan se att det arbete vi gör förbättrar tryggheten på sina håll. Vi måste göra mycket mer. Vi har inte ett ensidigt fokus på ordningsvakter, utan jag är övertygad om

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

att vi måste arbeta med många olika delar för att öka tryggheten. Det finns de trygghetsmiljoner som vi satsar på den fysiska miljön – vi river murar, vi kanske bygger ett staket som man kan se igenom och vi ökar belysning. Den delen är jätte viktig. Det handlar om de förebyggande insatserna – ta bara det här med att vi har infört gratis fritidsklubb. Man måste göra mer.

Anförande nr 57

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Jag tackar dig, Karin, för att du säger att ni inte är nöjda med tryggheten i Stockholm. Det är ganska långt ifrån hur det låter från din blivande efterträdare, som faktiskt uttalade att hon var nöjd med utvecklingen.

Det här med brottsförebyggande är jätte viktigt. För mig är det dock obegripligt. Vi omsluter 69 miljarder eller något sådant. Jag fattar inte varför vi inte kan göra både och – satsa på både brottsförebyggande åtgärder och ordningsvakter.

Vi har uppenbara problem med det förebyggande arbetet. Ta till exempel Skärholmen, den stadsdel som är mest otrygg. Där sa hälften av socialsekreterarna upp sig under bara ett och ett halvt år. När det gäller skolan, just Emilia Bjuggrens ansvarsområde, kan vi se att var fjärde pojke i våra utsatta områden lämnade nian utan att börja i gymnasiet när ni tillträdde. Nu är det var tredje. Skolan är den allra viktigaste förebyggande insatsen.

Men även om vi skulle lyckas med alla de här sakerna som ni misslyckas med är det inte i sig ett skäl att inte satsa på ordningsvakter. Varför ska vi inte ha fler ordningsvakter som tillkallar polis eller ambulans?

Anförande nr 58

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Du har helt rätt i sak: Skolan är den absolut viktigaste förebyggande insatsen vi har. Att våra barn och unga går i skolan, fullföljer skolan och får betyg som gör att de klarar högre utbildning är det absolut viktigaste verktyget vi har. Det är därför vi har satsat mer på skolan, för att fler ska klara utbildningarna.

När det handlar om polisens insatser är vi mycket riktigt överens om att vi behöver fler poliser i Stockholm. Det hade jag önskat se mer av från regeringens håll – att man satsar på polisen i Stockholm. Vi behöver fler.

Som politiker är en av mina drivkrafter att man inte kan vara nöjd, för då blir man lite av en "lazy cat". Man måste hela tiden vara på tårna. När det handlar om trygghetsfrågorna gäller det att hela tiden vara på tårna, för förhållandena ändras. Blir det bättre på ett ställe ökar otryggheten på ett annat ställe. Vi måste hela tiden vara på tårna för att motverka otrygghet i staden. Vi behöver fler förebyggande insatser, och vi behöver ordningsvakter.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Fråga nr 7. Anser borgarrådet att det i dag sker en likvärdig hantering i utförandet hos stadsdelsförvaltningarna?

Anförande nr 59

T a p a n i J u n t u n e n (SD): Frågeställningen kommer sig av att vi i vår budget har identifierat att socialförvaltningen har ett ganska svagt mandat att styra och ställa över våra stadsdelar. Direktören för socialförvaltningen beskriver det som att man inte får bestämma över stadsdelarna.

Detta har förbryllat mig under lång tid. Jag tänker att det är något som får väldigt mycket olika konsekvenser. En av dem gäller likvärdigheten i hanteringen av olika typer av ärenden ute i våra stadsdelar. Jag vill höra hur ni i majoriteten tänker kring den här fördelningen. Vilket mandat ska vi ge socialförvaltningen, och vad ska de göra för att uppnå likvärdighet? Eller menar ni att den uppstår på något annat sätt, med den förvaltningsmodell som vi har?

Anförande nr 60

Borgarrådet O j a n n e (S): Fru ordförande! Det enkla svaret på frågan är nej, det är inte helt likställt mellan våra stadsdelar när det gäller hur arbetet bedrivs. Det har att göra med att det rör sig om elva självstyrande myndigheter som tar egna beslut och har egna nämnder. Vi försöker få dem att jobba på liknande sätt genom att ha riktlinjer och program som är stadsövergripande, ofta sådana som vi antar i den här salen. Vi har också gemensamma utbildningar och nätverksträffar mellan stadsdelarna för att få dem att jobba på ett liknande sätt. Att få dem att jobba exakt likadant hela tiden är väldigt svårt. Det rör sig också, som jag sa, om olika myndigheter.

Att socialförvaltningen inte kan beordra något har också att göra med att de rent organisationstekniskt är på samma nivå. En nämnd är en nämnd, och en nämnd kan inte bestämma över en annan nämnd. Det är alltså grunden till att det ser ut som det gör.

Anförande nr 61

T a p a n i J u n t u n e n (SD): Det blir lite stolpigt, för då ska vi som politiker komma på, till exempel i våra budgetar, att vi vill uppdatera den här riktlinjen. Och så ska vi klubba det i kommunfullmäktige i stället för att till exempel socialförvaltningen själv tar initiativ till att ta fram nya riktlinjer. Jag tycker att det vore bättre att man gjorde det kontinuerligt, när det finns ett behov, i stället för att någon ska komma på att nu är den här riktlinjen så gammal så att vi måste skriva in i budgeten att vi ska göra det.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Jag tror också att när vi nu fått den nya socialtjänstlagen, som redan är i kraft, behöver reglementet ändras av den orsaken, till exempel för att samla all den kunskap som ska finnas enligt den nya socialtjänstlagen.

Anförande nr 62

Borgarrådet O j a n n e (S): Fru ordförande! Det är sant – vi kan styra via budgeten och ge i uppdrag att man ska skriva nya riktlinjer eller se över befintliga. Vi kan också som socialnämnd göra en hemställan till kommunfullmäktige om att vi vill se nya riktlinjer och gå den vägen. Det finns alltså flera sätt; vi måste inte bara styra via budgeten.

Jag tycker att du sätter fingret på en fråga som jag tror att alla som har styrt den här staden, oavsett färg, har diskuterat. Hur ser vi till så att vi blir *en* stad? Det är lättare att förstå skillnader i bedömningar mellan Stockholm och Huddinge, Nacka eller någon annan kommun medan vi inom Stockholm är elva stadsdelar som har ganska mycket självstyre. Ibland går vi fram och gör centraliseringar där vi ser att det inte funkar längre utan vi behöver få ett mer sammanhållet arbete. Och ibland jobbar vi med att förändra riktlinjerna i stället.

Anförande nr 63

T a p a n i J u n t u n e n (SD): Men då finns det i alla fall en gnutta samförstånd om att det ändå finns ett litet problem i detta. Du sa att man kan ändra reglementet så till vida att socialförvaltningen måste gå upp till kommunfullmäktige. Men man skulle också kunna tänka sig att man ger socialförvaltningen ett starkare mandat att oftare ta initiativen. Det verkar inte ske så väldigt ofta att socialförvaltningen själv tar initiativ och går upp med nya riktlinjer som ska klubbas i kommunfullmäktige. Men jag tycker att det i alla fall vore intressant att utreda det mer. Du säger att en nämnd är en nämnd, men det går ju att styra med reglementena – man har den möjligheten. På vissa områden ska socialförvaltningen, i alla fall så som jag ser det, ta fram de här riktlinjerna.

Anförande nr 64

Borgarrådet O j a n n e (S): Fru ordförande! Det är inte bara via riktlinjer och program som man kan styra utan också genom nätverksträffar och utbildningar. Man kan hålla gemensamma utbildningar mellan stadsdelarna för att komma på gemensamma sätt att jobba.

Det finns frågor som har avgjorts där som har haft ganska stor betydelse, i alla fall för vissa individer. Jag vet att frågan om hur man skulle göra med avräkningen vid försäljning av Situation Stockholm för hemlösa – om man skulle få avräkning på sitt försörjningsstöd eller inte – var en sådan fråga, där olika stadsdelar gjorde på olika sätt. Där kom man på ett chefsnätverk mellan stadsdelarna fram till att man skulle

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

hantera det på ett enhetligt sätt – att man inte skulle göra den avräkningen. Detta är också något som vi nu skriver in i de riktlinjer som kommer upp och snart ska beslutas av kommunfullmäktige.

Det finns alltså många olika sätt att få den här likställigheten mellan stadsdelarna.

Fråga nr 8. Hur görs gråzonsbarnens framtid ljusare?

Anförande nr 65

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Det är bra att skolborgarrådet i alla fall vill svara på den här frågan även om hon inte ville svara på den som handlade om Sjömansskolan.

Detta är en grupp barn som är osynliga i statistiken. De räknas som vilka elever som helst, men de har gemensamt att de kan ha en väldigt varierande förmågekurva: När det gäller vissa delar kan de hamna under det som egentligen gäller för placering i anpassad grundskola, men när det gäller andra ligger de så pass starkt att de inte anses befinna sig där. Flera skolor har rapporterat om den problematik som uppstår kring dessa elever, och medierna, inte minst Dagens Nyheter, har gjort en reportageserie om just den här elevgruppen.

Min första fråga är: Finns det någon strategi framåt för att stödja just den här gruppen, som jag kallar för gråzonsbarn?

Anförande nr 66

Borgarrådet Buggren (S): Jag måste först såklart be Jan Jönsson om ursäkt för att det upplevdes som att jag inte ville svara på frågan. Ni i oppositionen har självklart rätt att ställa alla frågor ni vill, och jag är helt säker på att Lars Strömgren svarade bättre på frågorna än jag hade gjort i samma ärende eftersom det rör sig om en skola som utbildningsförvaltningen inte ansvarar för.

Sedan vill jag också tacka för den här frågan. Jag uppskattar verkligen ditt engagemang för de barn som på olika sätt har det riktigt tufft i vår skola och vårt samhälle. Jag delar verkligen den oro som du, Jan, ger uttryck för när det gäller de barn som har betydligt större hinder för att klara skolan. Jag personligen och, upplever jag, även många inom professionen delar den oron. Det finns en utmaning i dag när vi har ett så brett spann av diagnoser. Men en normalfördelningskurva i samhället ser inte riktigt ut så att man antingen har en diagnos eller är högt intelligent, utan det kommer att vara många barn som har olika svårigheter.

Vår skola måste ha förutsättningar och kompetens att möta barn med väldigt olika behov och förutsättningar. Det är därför vi har fortsatt arbetet med att bygga ut våra

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

särskilda undervisningsgrupper, fortsatt anställa fler speciallärare och också ökat andelen speciallärare i våra skolor trots att barnantalet minskar – just för att vi ser att vi måste bli mycket bättre på att möta och fånga upp alla barn, vare sig de har en diagnos som ger behov av särskilt stöd eller helt enkelt bara behöver extra hjälp i undervisningen. Det arbetet kommer såklart att behöva fortsätta, för vi ser på resultaten att vi inte är klara.

Anförande nr 67

Borgarrådet Jönsson (L): Jag tyckte inte alls att jag fick ett tillfredsställande svar på den förra frågan, men det kan vi ta sedan.

När det gäller den här elevgruppen identifieras den i dag ofta genom att det kanske initieras en utredning kring anpassad grundskola och sedan konstateras att kriterierna inte uppfylls fullt ut. Från Liberalerna har vi tyckt att man i en sådan här samlad strategi bland annat skulle titta på om det finns ytterligare sätt att identifiera de här eleverna – utan att för den skull ha något konkret förslag, för jag tror att man måste vara expert för det.

I de svar vi har fått från utbildningsförvaltningen säger de till nämnden att vi redan har byggt ut detta med särskilda undervisningsgrupper och att det är tillräckligt. Men ser du, borgarrådet, några andra möjligheter för att faktiskt identifiera de här barnen i större utsträckning än i dag?

Anförande nr 68

Borgarrådet Buggren (S): Jag tänker att du, Jan Jönsson, som har en bakgrund i skolan, vet att lärarna väldigt ofta mycket tidigt vet vilka barn som har behov av extra stöd, antingen i enskilda ämnen eller ganska generellt i de flesta ämnen. Jag tror att vårt viktigaste arbete är att se till att det finns resurser ute på skolorna för att sätta in insatser för de barn som behöver det. Det är därför vi har försökt skapa de här strukturerna, där man har rätt till extra resurser för särskilda undervisningsgrupper och det finns fler centrala undervisningsgrupper.

Jag tror också att det finns en fara i att vi skapar ett system där man först måste sätta en etikett på barnet för att barnet ska vara berättigat till olika insatser. Jag tror att både barnen och skolorna skulle må bra av om vi tvärtom var mer generösa med insatser till fler så att vi fångar upp alla barn som behöver det.

Anförande nr 69

Borgarrådet Jönsson (L): Ja, det håller jag verkligen med om. Det problem som vi och skolorna konstaterar i dag är att de inte upptäcks i tid. Insatserna räcker inte, upplever skolorna, för det finns inget riktigt bra mellanting för just den här gruppen. Ofta tar det stopp i grundskolan och om inte annat i gymnasiet.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Detta leder mig fram till min sista fråga, som handlar just om gymnasiet. Vissa av dessa elever kan klara sig väldigt långt genom grundskolan, genom en massa stödinsatser, särskilda undervisningsgrupper och sådant. Men sedan syns det inte att de har haft de här stödåtgärderna, för deras betyg är precis som alla andras. Då hamnar de ibland, eller ganska ofta, plötsligt i en klass med 30–34 elever och får inte alls det stöd som de behöver. Vad kan vi göra när det gäller det problemet?

Anförande nr 70

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det är också en fråga som vi har jobbat väldigt intensivt med den här mandatperioden: de elever som har haft mycket särskilt stöd i grundskolan och sedan kommer till gymnasiet, där man, precis som du beskriver, inte alls har samma strukturer eller resurser. Därför har vi byggt ut ESS-gymnasiet och våra SPV-program, där man har extra stöd. Man behöver inte gå i en anpassad gymnasieskola, utan det är fortfarande nationella program. Men man behöver mer speciallärartid, mer intensiv undervisning och mindre grupper.

Jag tror att vi också har ett arbete att göra med vår studie- och yrkesvägledning. Precis som när det gäller att motivera och inspirera fler ungdomar att välja yrkesutbildningarna behöver vi ha en mycket bättre kunskap och dialog gentemot elever och föräldrar kring vilka olika gymnasieinriktningar som finns där man får mer anpassad hjälp och stöd, även inom de vanliga nationella programmen.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

§ 14 Ändring av allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun § 15 gällande alkoholförbud vid del av Fleminggatan/Sankt Eriksgatan, Kungsholmens stadsdelsnämndsområde

Anförande nr 71

N i k e Ö r b r i n k (KD): Tack för ordet, ordförande! Vi räknade lite på den kristdemokratiska kammaren och fick det till att vi den här mandatperioden har tagit ungefär sex olika alkoholförbud här i staden, och jag ska ärligt säga att jag börjar tröttna på den här metoden, alltså att alla stockholmare ska drabbas bara för att några inte kan bete sig.

Vi kristdemokrater delar såklart bilden av att en del kvarter har problem med områden som har blivit otrygga kvällstid, där det rör sig en del människor som av naturliga skäl inte borde vara där, inte minst på grund av berusning eller liknande. Men att konsekvent begränsa för samtliga stockholmare, även de som sköter sig, med ständiga alkoholförbud ligger endast i linje med den större socialdemokratiska visionen om att göra Stockholm till en allt tråkigare, tystare stad.

Den visionen delar inte vi kristdemokrater. Vi tycker i stället att Stockholm borde ta efter Malmömodellen, där polisen ges befogenhet att flytta på dem som inte sköter sig så att hederliga stockholmare som till exempel vill kunna avnjuta ett glas i sommarsolen ska kunna få fortsätta att göra det. Det här är vad polisen efterfrågar.

Bifall till den kristdemokratiska reservationen i kommunstyrelsen.

Anförande nr 72

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Såklart måste det vara en noga avvägning när man tar beslut om alkoholförbud och sådant. Det ska inte göras alltför lättvindigt; självklart är det så. Men det är ju inte så att någon har picknick i den här korsningen. Jag tror att det är viktigt att komma ihåg det.

Det här handlar alltså om två väldigt trafikerade gator, och det är ju inte så att uteserveringarna påverkas av detta. Det blir därför väldigt märkligt när det anspelas på stockholmare som vill kunna ta ett glas i solen, för det är absolut inte det som det handlar om just på den här platsen.

Anförande nr 73

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag påtalar bara problemet med den utveckling som vi har sett i Stockholm under den här mandatperioden: att när man har problem vid en plats börjar det nästan kännas som en enkel väg ut för styret att utfärda alkoholförbud i stället för att titta på hur man kan jobba med dem som inte sköter sig och förflytta dem från platsen i stället för alla andra som sköter sig.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Det handlar också om hur vi kan jobba för att göra miljön tryggare på olika sätt, och jag vill påstå att ni i ganska hög grad har glömt bort just det här området. Där är det stökigt på olika sätt, inte bara på grund av alkoholkonsumtion hos dem som inte kan hantera alkohol. Det är en allmänt otrygg och stökig miljö, och därför tycker jag att det är en dålig metod att alltid bara totalförbjuda förtäring av alkohol i stället för att jobba med omgivningen i övrigt och till exempel flytta på dem som inte kan sköta sig.

Det här är en dålig metod som drabbar stockholmare både här och på andra platser.

Anförande nr 74

A s h n a I b r a h i m (C): Ordförande! Precis som det sades innan har vi varit här förut. För ungefär två år sedan satt vi i den här salen då majoriteten beslutade om nya alkoholförbudsområden i Högalid. Den stora anledningen till det förbudet var att problemen hade flyttat på sig efter de utökade alkoholförbudstiderna i Tanto och Drakenbergsparken. Problemen försvann helt enkelt inte, utan de flyttade på sig och spred sig.

Nu sitter vi här igen och behandlar ännu ett förslag om att införa alkoholförbud, den här gången vid korsningen Fleminggatan/Sankt Eriksgatan, och återigen lovar jag att vi efter en period kommer att konstatera att detta inte har löst några otrygghetsproblem. Det här kommer bara att göra att de sprider sig till en annan plats.

Det här är en plats som har haft stora, komplexa problem länge och som sedan 2017, om jag inte minns fel, har klassats som en öppen drogscen. Det är alltså ingen ny situation, utan det är komplexa och välkända problem. Mot den bakgrunden tycker jag att det framstår som märkligt att lösningen ännu en gång ska vara generellt alkoholförbud. Självklart vill vi i Centerpartiet att Stockholm ska vara en trygg stad och att folk ska kunna röra sig tryggt i offentliga miljöer, men generella förbud som riktar sig till alla som vistas på en särskild plats kommer inte att lösa några problem.

Det här är komplexa problem. Jag tror att majoriteten vill inbilla stockholmarna att missbruk, sociala problem och kriminalitet kommer att lösas genom ytterligare en förbudsskylt. Jag kan meddela att det kommer det inte att göra. Ni signalerar handlingskraft, men egentligen löser ni inte problemet.

Jag yrkar bifall till Centerpartiets reservation.

Anförande nr 75

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Nu tänkte jag ta med er på en liten historisk exposé igen.

Den här korsningen kallades förr i tiden för Lilla Plattan. Förr i tiden är alltså innan Familjebostäder, där den fullmäktigeledamot som nu talar var ordförande i styrelsen,

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

beslöt att bygga om huset där huvudkontoret låg till att inrymma Västermalmsgallerian. Västermalmsgallerian skulle åtminstone bidra till att Lilla Plattan upphörde, och det gjorde den. Det är en helt annan miljö i dag jämfört med 25 år sedan.

Nu pratar man om att det vore bra om man kunde ta ett glas vin i korsningen. Men vem reflekterar över att ställa sig och ta ett glas vin i den här korsningen? Aldrig i livet! Vi liberaler är emot förbud. Det ligger i vårt dna, självklart! Men här måste vi göra någonting på flera fronter. Dels ska jag och andra undvika att ta en stänkare i hörnan här, dels har vi krävt fler trygghetsvakter i det här området.

Lilla Plattan är nämligen inte ett helt och hållet drogfritt ställe. Vi har fortfarande en öppen drogscen här, och det är ett bekymmer. Det är ett bekymmer när vi har en arkad och sedan en inbyggd hörna där det är perfekt att göra alla möjliga konstigheter, trots att det nu finns affärer som är öppna och så. I den här hörnan finns ingen verksamhet där man rimligen skulle kunna ägna sig åt alkoholförtäring – vilket jag inte har något emot; jag är absolut inte nykterist. Men jag tycker att det är helt självklart att vi ska kunna acceptera ett förbud som inte kommer att drabba någon annan än ett antal marufflar som inte alls har där att göra med sin konsumtion av olika saker.

Av det skälet tycker Liberalerna att det här är ett bra förslag. Vi vill också ha fler trygghetsvakter till platsen, och det har vi också svarat i den utmärkta tidningen Mitt i:s enkät.

Anförande nr 76

H e n r i k S j ö l a n d e r (M): Ordförande! Kungsholmen är en stadsdel som många stockholmare förknippar med trygghet, parker och närhet till city och vatten. Stadsdelen har dock en öppen drogscen som sträcker sig från Fridhemsplan till Stadshagen. Den öppna drogscenen har tyvärr vuxit under mandatperioden och sträcker sig nu in till Sankt Eriksområdet. Boende, företagare och förbipasserande vittnar om ökad otrygghet, fler ordningsstörningar och en vardag som försämrats jämfört med andra delar av Kungsholmen.

Detta är inte en utveckling som kommer sig själv, utan den sammanfaller med att vänstermajoriteten i Stadshuset kraftigt har försvagat det lokala trygghetsarbetet. Ordningsvakter som tidigare fanns på plats i våra stadsdelar har i stor utsträckning försvunnit. I dag ska ett fåtal ordningsvakter täcka hela staden. Det räcker inte, och konsekvenserna ser vi nu tydligt på Kungsholmen.

Mot den bakgrunden behandlar vi i dag förslaget om att införa ett alkoholförbud på delar av Fleminggatan och Sankt Eriksgatan. Moderaterna vill vara mycket tydliga: Vi anser att Stockholms stad ska vara restriktiv med att införa ett alkoholförbud i det offentliga rummet. Förbud är ett ingrepp i människors frihet och ska aldrig användas slentrianmässigt. Men just denna plats är ett undantag där ett alkoholförbud är

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

motiverat. Det aktuella området sticker ut på Kungsholmen. Det är den plats i stadsdelen där flest brott anmäls, där skadegörelsen är som störst och där den upplevda otryggheten är som högst. Kungsholmens stadsdelsförvaltning konstaterar också att ett alkoholförbud här kan bidra till att minska ordningsstörningar, förebygga brott och underlätta arbete mot både alkohol- och narkotikarelaterad problematik.

Ett alkoholförbud kan vara ett verktyg, men det är inte en lösning i sig, och det är där vi har den avgörande frågan: Om detta förbud verkligen ska ha någon effekt och om vänstermajoriteten på allvar menar att man vill minska otryggheten och slå tillbaka mot den öppna drogscenen på Kungsholmen krävs det att förbudet följs upp av faktisk närvaro. Det måste finnas polis, och det måste finnas ordningsvakter. Någon måste se till att reglerna efterlevs, annars riskerar detta att bli en symbolhandling, ett beslut som ser bra ut på pappret men som inte förändrar verkligheten för Kungsholmsborna.

Moderaterna menar därför att staden, eller Kungsholmens stadsdelsnämnd, skyndsamt måste säkerställa tillräcklig bemanning av ordningsvakter i området i samverkan med polisen. Först då kan ett alkoholförbud bidra till ökad trygghet, minskad brottslighet och en tydlig markering mot den öppna drogscenen.

Med det vill jag yrka bifall till Moderaternas och Liberalernas förslag till beslut.

Anförande nr 77

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Av vissa inlägg kan man tro att det här är en inskränkning av människans frihet och att det aldrig har gått till så här. Några av oss här i salen är dock gamla i gejmets – jag själv, Björn, Jan – och det generella alkoholförbudet, som var allena rådande i Stockholm, upphörde 1997. En del tycker att det var jättelänge sedan: jag tyckte att det var typ i går. Dagens system infördes 1999.

Det innebar att stockholmarna levde kvar i uppfattningen om att det var generellt alkoholförbud. Det är inget konstigt att vi i dag har hamnat i ett läge där vi inför fler platser med alkoholförbud, också med koppling till hur vi ändrar vårt beteende och var vi dricker alkohol. Jag tror dock inte att korsningen Fleminggatan/Sankt Eriksgatan är en plats där många stockholmare väljer att ta sig ett glas vin. Det här är en plats där vi måste öka tryggheten och få bukt med den otrygghet som vi alla här inne är överens om att vi inte vill se i den offentliga miljön, och då ger ett alkoholförbud våra ordningsvakter och polisen möjlighet att agera i större utsträckning.

Det är just det vi vill uppnå. Det är alltså inte ett förbud mot att sätta sig i solen på en parkbänk någon annanstans än just i korsningen Fleminggatan/Sankt Eriksgatan. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Anförande nr 78

A s h n a I b r a h i m (C): Det känns alltid extra ärofullt att ta replik på ett borgarråd!

Jag tycker faktiskt att flera, inte bara borgarrådet, nästan förlöjligar problemet genom att i just det här fallet prata om att inga stockholmare vill ta ett glas vin i den här korsningen, för det handlar inte om det.

Jag tycker att majoriteten börjar använda de här förbudena lite lättvindigt, som en symbolhandling – som om det kommer att lösa problemet. Jag vill jättegärna ha en logisk förklaring. Om du säger till mig att jag inte får lägga det här papperet här kommer ju papperet inte att försvinna för det.

Jag menar att det här har spridningseffekter. Vi löser inte drogscener, komplexa missbruksproblem och otrygghet genom att vifta med alkoholförbud.

Anförande nr 79

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Tack för repliken! Jag tror att vi tänker lite olika när det gäller den här frågan.

Nej, jag tror inte att en enda insats gör skillnad, utan det är i kombination med flera insatser som vi gör skillnad. En individ med kraftiga alkoholproblem som känner sig tvingad att ta ett glas vin just på den här platsen tror inte jag kommer att låta bli det bara för att det finns en förbudsskylt där eller för att vi i fullmäktige har fattat ett beslut. Den individen behöver självklart andra insatser från samhället.

Men om det blir stökigt på platsen, kanske i form av gäng med hög berusningsgrad, har nu polisen och våra egna ordningsvakter större möjligheter att göra någonting på platsen. Att förledas att tro att det är en enda insats som är avgörande är att förenkla samhällets värderingar.

Anförande nr 80

N i k e Ö r b r i n k (KD): Tack för ordet! Problemet, Karin Wanngård, är att ni inte gör de här andra insatserna. Jag hör dig stå och prata om att ordningsvakterna nu får möjlighet att ingripa, men ni har ju avskedat de flesta av ordningsvakterna. Två tredjedelar av de ordningsvakter som ska verkställa det här beslutet har ni tagit bort eftersom ni inte vill ha dem.

För mig visar det ändå på problemet – att det är lättare för er att stå här och ge ett alkoholförbud, i det här fallet, men också i de sex andra beslut som vi har fattat tidigare. Ni klappar er på axeln och tycker att ni har gjort de här till tryggare platser, men det är ju mer kopplat till omgivningen som bidrar till att de här platserna blir otrygga eller att en viss grupp söker sig till platsen.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Kristdemokraterna har inte pratat om att man ska dricka vin i här korsningen, utan det vi yrkar på är att man ska tillämpa Malmömodellen, som polisen efterfrågar, som innebär att man flyttar på de individer som inte kan sköta sig snarare än att fatta beslut som drabbar alla stockholmare.

Anförande nr 81

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Friheten för de få individer som stökar till på den här platsen påverkar andra människors frihet – de undviker platsen för att de tycker att det är stökigt och för att de upplever att andra är berusade. Det är det vi kan få bukt med. Är det någonting som jag vurmar för är det verkligen människors frihet. Men det får ju inte påverka andra människors frihet, och det är just det som händer på den här platsen.

Ordningsvakter finns. Vi har upphandlade ordningsvakter, så det är väldigt svårt att avskeda dem. Vi vill ha fler poliser, men din regering har inte levererat en enda! Fler poliser i staden skulle göra nytta.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

§ 15 Stockholms stads funktionshindersombudsmans rapport 2025

Anförande nr 82

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Jag ska genast efterleva ordförandens råd och begränsa talartiden.

Jag behöver inte räkna upp alla de olika typer av brister som funktionshindersombudsmannen har identifierat med statistik, rutiner och annat utan konstaterar i stället det som vår reservation handlar om, det vill säga att vi nog behöver börja tänka till kring hur de här ombudsmannarapporterna används i vårt politiska arbete. Nu blir det väldigt ofta så att fullmäktige tar del av rapporten, godkänner den och sedan liksom lägger den åt sidan. Det har förstås ingen betydelse för de verkliga problem och de verkliga människor som har behov av till exempel högre tillgänglighet, delaktighet och annat.

Därför har vi lagt en reservation om att utveckla de här rapporterna framöver. Det ska tas fram konkreta handlingsplaner och konkret politik och inte bara bli ett konstaterande i några korta stycken i Mina synpunkter om att det här var en intressant rapport.

Jag yrkar bifall till vår reservation.

Anförande nr 83

Annikaelmlund (M): Ordförande! Jag tycker ändå att en sak måste lyftas här. Jag vill påminna er om att Moderaterna tidigare under våren uppmärksammade S-styrets haveri gällande skolskjutsen.

För barn med funktionsnedsättning skapar en försenad och ibland helt utebliven skolskjuts en enorm otrygghet och stress. Det finns även allvarigare fall där barn har lämnats av helt ensamma eller där föräldrar fått hem fel barn. Det är anmärkningsvärt och oroväckande att funktionshindersombudsmannens rapport för 2025 helt utelämnar det kaos som har präglat skolskjutsen i det S-styrda Stockholm.

Vi har också noterat att skolskjutsen inte heller utgör ett område för de planerade granskningar som stadens revisorer gör. Det här är förvånande, framför allt eftersom det redan under första halvan av 2025 hade kommit in 2 000 anmälningar till staden om brister kring skolskjutsen. Det är inte bara dåligt; det är en skymf mot alla dessa barn och föräldrar.

Jag tänker på barnen och jag tänker på deras familjer för vilka en fungerande skolskjuts faktiskt är helt avgörande för en trygg och förutsägbar vardag. Vi kräver att kommunstyrelsen tillsätter en extern granskning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas reservation.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Anförande nr 84

A r v i d V i k m a n R i n d e v a l l (S): Jag vill börja med att säga något om föregående inlägg.

Har jag förstått det här rätt? Ni, Moderaterna, fattade under föregående mandatperiod beslut om upphandlingen av skolskjutsen. Det var ni som styrde då. Det är alltså samma avtal som gäller fortfarande med det kaos som är. Men fast det fortfarande är det avtalet som gäller står ni här och gör ett stort nummer av kaoset och kallar det för S-styrets misslyckande och en skymf. Hur skulle det vara att ta lite ansvar för beslut som ni själva har fattat? Hur skulle det vara med lite ärlighet gentemot medborgarna i den här frågan?

Ordförande! Stockholmarna kan vara säkra på en sak, och det är att Moderaterna alltid kommer att ge oss nya marknadsmisslyckanden. När Moderaterna behöver välja mellan att stå på stockholmarnas eller på marknadens sida, då är valet alltid marknadens sida.

Med det sagt handlar denna debatt egentligen inte om det utan om funktionshindersombudsmannens rapport, och jag vill säga några korta ord om den.

För mig är den här rapporten ett viktigt underlag för vårt politiska arbete. Den påminner oss också om att funktionshinderfrågor är en fråga om mänskliga rättigheter, och vi ska vara en stad som står stadigt i de värderingarna. Därför är den här rapporten med sin genomlysning både av vad som fungerar bra och vad som fungerar dåligt så viktig.

För mig är det tydligt att det vi får med oss från rapporten också ligger som underlag för det arbete som vi fortsätter att driva och för att utveckla vår politik.

Med det sagt yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 85

A n n i k a E l m l u n d (M): Arvid, jag vill bara säga så här: Ni styr! Om ni ser att någonting inte fungerar har ni all möjlighet att ändra på det.

Anförande nr 86

A r v i d V i k m a n R i n d e v a l l (S): Jag håller med om det, och det är därför vi också har gjort en upphandling där vi har ställt fler kvalitetskrav och höjt ersättningen till utförarna. Vi har också sagt att vi behöver lägga ett uppdrag att titta på hur vi kan stärka stadens egen kompetens genom att titta på om vi borde ha någon del av det som inte funkar när det kommer till skolskjutsen i egen regi.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Det är därför jag tycker det är så konstigt att det talas om ett stort S-misslyckande och en skymf mot alla de här barnen som inte kommer till skolan – vi har ju rensat upp i den upphandling som ni har gjort tidigare och gjort en ny upphandling med nya krav. Dessutom tar vi ansvar för att titta på vad vi från staden kan gå in och göra ännu mer där marknaden har misslyckats.

Anförande nr 87

C l a e s N y b e r g (C): Ordförande! Den här rapporten är verkligen viktig och ska absolut vara ett av de dokument som ger oss allihop en inriktning när det gäller vilka luckor vi behöver lösa för våra medborgare. Men det är verkligen bekymmersamt att läsa rapporten från funktionshindersombudsmannen och konstatera att en hel del framsteg som borde ha funnits här faktiskt har uteblivit eller blivit fördröjda. Det har säkert flera majoriteter anledning att fundera över.

Det handlar om att stärka rättigheterna för personer med funktionsnedsättning. Tydliga brister finns både inom utbildning, arbete, hälsa, ekonomi, tillgänglighet och individuellt stöd – egentligen över hela linjen. Det är därför viktigt att vi ganska snabbt stärker arbetet på de punkter som har granskats men också tittar på områden som inte finns med i rapporten. Jag tror att vi alla behöver fundera över om det finns fler områden.

Jag tänker framför allt att det bland annat rör insatser som tydligare måste adresseras och som direkt påverkar barn med funktionsnedsättningar och deras familjer. Vi tycker att det finns en lucka här. Vi pratade om skolskjutsar, och jag ska inte lägga mer tid på det, men jag är absolut beredd att titta på hur vi i den förra majoriteten gjorde upphandlingen. Men jag tycker faktiskt att inte heller den nya upphandlingen riktigt tar in alla de delar som har visat sig i de tusentals anmälningar som har kommit in, och det tror jag ändå att vi måste ta till oss av. Om jag ska vara krass tror jag därför inte att den upphandling som har gjorts kommer att förbättra situationen. Jag tror inte alls att den innehåller den typen av förändring av arbetssätt som krävs.

Detsamma rör också problem kring omsorg på obekvämt arbetstid, vilket jag inte heller tycker syns riktigt i den här rapporten. Att barn nu kan behöva växla mellan dagöppen och nattöppen förskola under samma dygn är inte acceptabelt. Det kommer inte att fungera för barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och deras familjer utan bara skapa ännu mer stress och otrygghet, vilket vi vet gör att flera föräldrar snarare överväger att stanna hemma själva och försöka byta arbete eller något annat. Det här är alltså inte rimligt, och vi tycker att det är en stor brist som man från majoritetens sida inte har tagit fasta på.

Man måste också få likvärdiga insatser över hela staden. Vi ser att det finns stor skillnad mellan stadsdelarna, något som vi inte tycker adresseras tillräckligt i rapporten. Det behöver lyftas fram.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

För Centerpartiet är det viktigaste att stärka egenmakten för personer med funktionsnedsättning genom bättre individuellt stöd. Det ska vara enklare att få kontakt med rätt verksamhet och få hjälp genom en samordnad ingång för information och vägledning. Där finns det stora brister.

Jag yrkar bifall till Centerpartiets reservation.

Anförande nr 88

T i n a K r a t z (V): Ordförande! Det är bra att den här rapporten läggs fram. Den är klok och har många goda rekommendationer, även om jag håller med om att det fortfarande finns mycket kvar som vi behöver göra. Att staden och dess verksamheter ska vara tillgängliga för alla är något som borde vara självklart, men som vi kan se i denna rapport, liksom som i andra rapporter, har vi många utmaningar kvar. Därför är rapporten så viktig. Vi gör mycket arbete, och vi har också ett program i staden för att jobba med de viktiga frågor som rör tillgänglighet och delaktighet. Vi politiker behöver läsa, lära oss och göra det bättre.

För oss i Vänsterpartiet är det prioriterat att fortsätta att arbeta fokuserat för ökad tillgänglighet, se möjligheter och söka lösningar genom samverkan och genom aktiv involvering av och med personer med funktionsnedsättning. Det är viktigt att det sker med ett tydligt rättighetsbaserat perspektiv och som en del i ett helhetstänk. Det handlar också om att inkludera olika arbetssätt. I skolan har vi till exempel generella anpassningar i klassrummen, vilket är jättebra och inkluderande, men samtidigt behöver vi också ha specifika stödinsatser som ska ske utifrån de behov och det hinder som ska avhjälpas.

Jag vill också passa på att lyfta det här med omsorg på obekväma arbetstid. De nya riktlinjer som vi har tagit fram kommer sig av att vi, när vi besökte den insats som fanns tidigare, noterade att man väldigt tidigt på morgonen var tvungen att ge sig i väg med barn som man hade på omsorgen på Kungsholmen, eftersom den inte var öppen på dagarna. Nu har vi i stället infört att man kan vara på samma förskola både på natten och på dagen plus att man kan få sovmorgon. Man måste inte vara på plats när ens ordinarie förskola öppnar. Därför förstår jag inte riktigt vad Claes menar, för jag tycker att det har blivit bättre, även om jag ser stora behov av att göra det ännu mer tillgängligt på flera ställen.

Jag tycker också det är viktigt att vi kollar på skolskjutsen. Det har varit ett haveri. Jag har jobbat i skolan, och det här är inget nytt haveri som dykt upp under 2025, utan det har funnits tidigare och alltid varit ett jättestort problem för barn som ska komma till skolan och ha en bra skolstart, speciellt när det gäller barn med olika behov av stöd.

Jag tycker därför att det är jättebra att vi kommer att utreda det och se om vi inte även kan återta en del av det i egen regi. Det visar sig att marknadslösningar, vilket vi i

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Vänsterpartiet har nämnt många gånger, inte är den bästa lösningen. Det finns mycket bättre sätt att göra det på.

Jag tycker att den här rapporten är ett gott stöd i arbetet med att lära oss mer och utveckla arbetet för en tillgängligare och bättre stad, så jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 89

C l a e s N y b e r g (C): Ordförande! När det gäller omsorg på obekväm arbetstid kan jag se att ni gjorde vissa justeringar som var rimliga. Men att barn ska behöva byta fysisk plats från dagverksamhet till kvällsverksamhet kommer i praktiken att vara omöjligt för familjerna själva att lösa. Eller tänker ni att det ska finnas en transporttjänst då? Det här är fakta. Jag har pratat med ett par familjer som ser att det här inte kommer att fungera för deras arbete. Det tycker jag är allvarligt. Dessutom gäller det ju inte fredag, lördag och söndag. Vad vi har förstått är det fram till torsdagskvällar, så det gäller inte alla dagar i veckan. Det har varit uppe till debatt förut.

När det gäller skolskjutsen finns det inga nya, tydliga kvalitetskriterier och målbilder i detta, så det kommer inte att spela någon roll om ni tar hem det till egen verksamhet. Det är ju samma sak som ska utföras.

Anförande nr 90

T i n a K r a t z (V): Jag tittade för att se om Alexander Ojanne, som kan det här bäst, sitter här, men det gör han inte.

Som jag har förstått det är obekväm arbetstid även helger. Tidigare var det ju ännu mer så att man skulle byta. Vi hade inte någon verksamhet som var öppen hela dygnet. Nu är den det, så man kan välja att ha sin plats på just den förskola som har öppet även kvällstid. Tidigare, när verksamheten låg på Kungsholmen här borta, var det inte heller öppet på dagtid, förutom på helgerna. Det var också så att du ännu tidigare på morgonen, när barnets ordinarie förskola öppnade, skulle vara på den ordinarie förskolan, och därför behövde du åka väldigt tidigt på morgonen med halvsovande barn från Kungsholmen till Fruängen. Då var det de som jobbade där som fick hålla på med det, så jag gissar att det sker likadant nu.

Jag är absolut säker på att vi kan göra mycket mer för att bli bättre, men vi har gjort en förbättring.

Anförande nr 91

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det är ändå en relevant fråga hur vi förhåller oss till upphandlingar i den här staden, kopplat till det viktiga ämne som vi är inne på.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Frågan, som delvis är relevant, är om en upphandling kan bli bättre när den är skriven, och om man ska vara ärlig är svaret oftast ja. Vi behöver bli bättre på upphandlingar i den här staden; det är alldeles uppenbart. Men vi måste också hela tiden, oavsett styre, förhålla oss till hur vi ska göra när vi märker att vi måste ställa krav på aktörer som inte följer det som de borde göra, och det är uppenbart att den här majoriteten inte har en tillräcklig styrning för att säkerställa att man gör det man kan under viktiga förutsättningar.

I det här fallet har barn och unga stått och väntat i timmar på en skolskjuts som inte har kommit. Tusentals avvikelser har skett. En revisionsrapport 2024 sa detta till skolborgarrådet, som nu ska bli finansborgarråd om Socialdemokraterna får bestämma, och hon gjorde absolut ingenting. Det är pinsamt gentemot föräldrar och ungdomar när ni står och refererar till att ingenting kan göras, fastän vi vet att det är en fråga om styrning och hur vi ställer krav på aktörer som vill ha en bra relation och ett bra samarbete med Sveriges största kommun. De gör då allt i sin makt för att säkerställa att någonting fungerar bättre, för annars får de inte nästa avtal. Men ni är uppenbarligen totalt ignoranta när det gäller vad som faktiskt krävs för att säkerställa bättre styrning.

Jag blir vansinnig på en sak, och det är att ni då har hittat ett nytt sätt att lura vänsterväljare: att hota med en egen regi-lösning. Det gjorde ni även när ni skämde ut er kring snöskottningen. Inte nog med att man ignorerade avvikelserna, ordförande, utan man sa att man inte ens tänkte behandla dem. Man struntade i 10 000 avvikelser och öppnade dem inte ens. Det ni gör nu för att hantera det här medialt inför valrörelsen och liksom trösta den där vänsterväljaren som ändå inser att det inte verkar funka här i staden är att säga att ni ska utreda en egen regi-lösning. Åh, vad underbart, säger de – vad effektivt!

Det ni gör är att utreda, men ni vet redan nu att det inte kommer att gå. Dessutom ställer ni inte de krav på aktörerna, som förmodligen kommer att vilja ha de här avtalen framöver och därför inser att de bara kan fortsätta som nu eftersom ni inte ställer tillräckliga krav på dem.

Det kommer inte att bli de här egen regi-lösningarna, för ni kommer inte att kunna bygga upp de egna verksamheterna – precis som regionen när det handlar om busstrafiken och precis som med snöröjningen, där trafikkontoret själva har sagt att det inte går. Ni försöker lura väljarna. Försök styra den här staden rätt i stället!

Anförande nr 92

A r v i d V i k m a n R i n d e v a l l (S): Återigen hör vi en moderat som är upprörd över konsekvenserna av den upphandling som man själv gjorde under den förra mandatperioden. Det blir ganska märkligt, måste jag säga. Dessutom kan jag inte förstå perspektivet att vi skulle hota om egen regi.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Så här är det: Jag tror att vi behöver se till att den här staden har bästa möjliga beställarkompetens. Självklart behöver vi bli bättre på upphandlingar. Det är ett pågående arbete, och det är inte särskilt många månader sedan vi stod här i talarstolen och debatterade och sedan tog beslut om vår nya upphandlingspolicy för Stockholms stad, där vi ställer många viktiga nya krav och öppnar för möjligheten att få en samsyn och samma sätt att ställa krav i hela staden, för så tror jag verkligen att vi behöver jobba.

Den ideologiska ingången från Moderaterna att det alltid blir bättre att ha så många utförare som möjligt och helst så lite krav och kontroll som möjligt tror jag inte alls på. Vi har sett vad det leder till i välfärden, och vi har ägnat en stor del av den här mandatperioden åt att faktiskt städa upp där marknadskaos har fått råda. Dit ska vi inte tillbaka; det vill jag vara tydlig med till stockholmarna. Det ska vi inte ha i den här staden!

Anförande nr 93

T i n a K r a t z (V): Jag vill korrigera en sak. Jag var lite osäker, men det är så här att den förändring när det gäller omsorg på obekväm arbetstid som kommer att införas under 2026 innebär att verksamheten kommer att flytta från lokaler på Kungsholmen till två förskolor – en på Kungsholmen och en på Södermalm. Det gör att fler vårdnadshavare får närmare till verksamheten, och de yngsta barnen får också möjlighet att gå på samma förskola dag, kväll, helg och nattetid, vilket inte var möjligt tidigare. Följande tider räknas som obekväm arbetstid: vardagar från 18.30 till 06.30, lördagar, söndagar och helgdagar.

Så står det på vår hemsida, och det är det korrekta.

Anförande nr 94

C l a e s N y b e r g (C): Jag var nog otydlig. Vår kritik som var uppe på kommunfullmäktige förra gången avsåg alltså omvårdnad i hemmet på obekväm arbetstid, och där har ni faktiskt satt en begränsning så att det är bara måndag till och med torsdag kväll. Det menar vi är direkt olyckligt, för det finns ett antal familjer med barn med NPF-diagnoser som har väldigt specifika behov av rutiner för att komma till ro och kunna sova, och för dem har den lösningen varit nödvändig. Vi har väldigt svårt att förstå varför man inte kunde lösa upp den knuten utan lämnar fredag till söndag utan den möjligheten.

Anförande nr 95

T i n a K r a t z (V): Det stämmer. Vi styrde upp det lite grann vad gäller just omsorg på kvällar i hemmet och satte en gräns för det till midnatt på vardagskvällar. Det finns också ett säkerhetstänk bakom det, eftersom det handlar om en ensam person i ett hem med barn i låga åldrar. Så det fanns lite olika skäl till det. Det fanns lite olika

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

tankar och funderingar kring vad som skulle fungera, så det är för dem som jobbar kvällar. Behöver man omsorg hela natten är tanken att de här förskolorna ska kunna härbärgera det. Det finns alltså möjligheter till omsorg på en plats tillsammans med flera vuxna och barn, vilket blir säkrare och tryggare för barnen. Så tänkte vi.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

*§ 16 Fokus Skärholmen, lägesredovisning
Inriktningsbeslut för projekt Ålgrytevägen
Upphävande av inriktningsbeslut för Fokus Skärholmen*

Anförande nr 96

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag verkar vara den enda i salen som följer uppmaningarna om att hålla sig kort. Jag ska försöka göra det den här gången också.

Vi har ingen annan uppfattning än det som kommunstyrelsen har föreslagit. Vi har dock ett särskilt uttalande som faktiskt är väldigt viktigt, och det handlar om att vi i den här lägesrapporten får besked om att flera olika projekt inte längre har ekonomisk bärkraft och att många andra betydande delar av Fokus Skärholmen därför bromsas eller läggs på is.

Som skärholmsbo tycker jag förstås att det är väldigt tråkigt, för det här är någonting som vi har varnat om under hela den här mandatperioden, det vill säga att fokus har blivit alldeles för ensidigt på Järva. Det innebär förstås inte att inte Järva har behövt detta fokus, men det finns fler utsatta stadsdelar i vår stad varav Skärholmen dessutom har de mest otrygga invånarna.

Fokus Skärholmen har varit en viktig del i att försöka komma till rätta med just Skärholmens situation. Många har sett fram emot hur bebyggelsen ska utvecklas och varit delaktiga i många år. Därför tycker vi att det är väldigt tråkigt att det nu inte blir så som det har varit tänkt.

Man kan inte bara hålla på med visioner och lägesrapporter, menar vi, utan man måste faktiskt sätta till politisk kraft och handling, och det har inte gjorts vad gäller Skärholmen. Det är något som vi beklagar och nu ser konsekvenserna av efter snart fyra förlorade år för Skärholmens del.

Anförande nr 97

M i k a e l V a l i e r F u r t e n b a c h (KD): Ordförande, ledamöter! Den här processen har hackat på flera sätt, och våra synpunkter handlar framför allt om att ekonomin inte går ihop. Som Socialdemokraterna brukade säga förr i tiden: Den som är satt i skuld är icke fri.

Det handlar dock inte bara om pengar utan också om vad vi faktiskt bygger. Vi vet att bristen på ägda boendeformer är en del av problemet i områden som Skärholmen. Det behöver finnas fler möjligheter att äga sin bostad. Vi måste också vara lite mer jordnära när det gäller tempot. Att trycka ut så här mycket byggande i ett läge där marknaden inte är med riskerar att pressa priserna och slå tillbaka mot de boende, och det är fortsatt allvarligt.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Utvecklingen av Skärholmen är viktig, men vi behöver ha bättre ordning i ekonomin, bättre balans i upplåtelseformerna och en takt som faktiskt håller. Jag yrkar därför bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 98

A n d e r s Ö s t e r b e r g (S): Ordförande! Tack för möjligheten att ge en mer balanserad bild av vad som händer i Skärholmen!

När Fokus Skärholmen startade 2015 var marknadens intresse för att bygga i Skärholmen lågt. Staden prioriterade och satte ett tydligt mål om 4 000 bostäder i antagen detaljplan till 2018. Nu, tio år senare, har vi mer än det dubbla i planer i olika skeden. Flera byggstarter förbereds just nu, och sedan starten har drygt 1 000 bostäder redan uppförts i stadsdelen. Bland de viktiga tillskotten märks bostadsrätterna längs Ålgrytevägen i Bredäng, Björksätravägen i Sätra och radhusen i Vårberg. Framöver fortsätter arbetet med utvecklingen av Sätra centrum och omvandling av verksamhetsfastigheter nära Bredängs centrum. I både Sätra och Bredäng planeras nya radhus. Under det senaste decenniet har utbyggnadstakten legat på i genomsnitt 150 bostäder per år, en takt som vi ser kommer att fortsätta och kanske till och med öka under kommande år.

Parallellt med bostadsbyggandet har stadens nämnder och bolag valt att prioritera Skärholmen. Vi har styrt investeringar hit, tidigarelagt parkutveckling och satsat på projekt som gör nytta för Skärholmsborna både på kort och lång sikt. De kommunala bostadsbolagen bidrar aktivt. Svenska Bostäder rustar prioriterade bestånd och har utökat sitt förvärv i Vårberg, medan Stockholmshem har byggt och flyttat in i sitt nya huvudkontor i Skärholmens centrum. Just nu förbereder Sveaviken byggstart för cirka 280 hyresrätter längs Vårbergsvägen, Klöverplaner planerar för byggstart av 86 bostadsrätter längs Bredängsvägen och 100 hyresrätter vid norra Ekholmsvägen.

Utöver det förbereder staden arbeten i projektet Söderholmen, där Riksbyggen ska bygga cirka 300 bostadsrätter. Vårbergstoppen har omvandlats till en ny stadspark, stadens största satsning inom investeringsprogrammet Grönare Stockholm. Andra exempel är Vårgården, Sätradalsparken, Trissan och Borgmästare Skyttes park. Just nu rustas Trissans småbarnslek och Stångholmsparken upp. Sätrabastun, en föreningsbastu som är öppen för alla, är ett fint exempel på hur man kan verkställa medborgarförslag.

Satsningar görs också på idrottsanläggningar och skolor. Konstverk på Bredängs bollplan, ombyggnad av Sätra ishall, beslut om en fullstor idrottshall vid Lillholmsskolan och upprustning av Vårbergsskolans skolgård är några av de besluten. För att trygga dessa satsningar används särskilda medel för viktiga investeringar, och fler kommer att följa. Omfattande renoveringar och upprustningar har gjorts på områdets torg, bland annat Vintertorget i Sätra och den nya isbanan på

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Skärholmstorget vintern 2025–2026. Dessutom har polisen öppnat sitt polishus vid Skärholmens torg.

Vi ska dock vara öppna med att marknadsförutsättningarna ser ut samma sätt i Skärholmen som i övriga landet. Därför är det nu mer utmanande än för några år sedan. Det påverkar Skärholmen, precis som staden och riket. Konjunkturläget till trots är stadsutvecklingen och bostadsbyggandet ändå en central del av Skärholmens långsiktiga, hållbara utveckling. Därför är detta ärende positivt.

Anförande nr 99

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Ja, en del saker har ju hänt, men det är också så att det här beslutet handlar om att upphäva många av de planer som har funnits, och det är vi inte så positiva till.

Jag konstaterar också att Skärholmens invånare är de mest otrygga i vår stad, och det är även där vi tyvärr har de lägsta skolresultaten. Jag vet inte om det är så mycket att vara stolt över. Vi har tjatat om det i snart fyra år, men likväl har inga särskilda åtgärder gjorts för att förbättra situationen vad gäller trygghet och skolresultat, bland annat.

Anförande nr 100

Anders Österberg (S): Ordförande! Tack, Jan Jönsson, för att jag får lägga ut texten ytterligare kring vad vi gör just kring det här arbetet!

Det är klart att vi har riktat mer resurser till det sociala och brottsförebyggande arbetet. I Vårberg påbörjas nu i nära samarbete med polisen ytterligare förstärkningsskydd och myndighetssamverkan för att minska den organiserade brottsligheten och den kriminella ekonomins påverkan på lokalsamhället. Under 2026 utökas öppettiderna på fritidsgårdarna, och fler fritidsledare anställs liksom budget- och skuldrådgivare och familjerådgivare. Skärholmen kommer att ha så många som åtta fältassistenter, och när vi nu tar över parkdriften i egen regi utökas också programmet Rent, snyggt och väl omhändertaget område.

Det är klart att man här i talarstolen gärna skulle vilja komma med raka, slagkraftiga budskap. Men det handlar också om en helhet i området, där vi går in systematiskt och arbetar. Vi säger inte att det här kommer att ske på en dag, men vi säger att på sikt och med fortsatt engagemang för området väntar underbara dagar för Skärholmen!

Anförande nr 101

Cecilia Obermüller (MP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Miljöpartiet finner att arbetet med fokusområden har varit väldigt bra. Nu befinner vi oss i ett marknadsläge där vi måste pausa en del projekt. Jag vill ändå bara påpeka att vi faktiskt

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

har 5 050 bostäder som ligger i lagakraftvunna detaljplaner, så staden har arbetat på väldigt bra. Vi har en planreserv.

Det är jättebra att vi möjliggör fortsatt arbete med Ålgrytevägen, som möjliggör 900 bostäder. Östra Bredäng har också en bra potential, och vi har nyligen tagit upp ärendet i stadsbyggnadsnämnden. Sätra centrum är väldigt viktigt att komma vidare med.

Mycket har hänt, mycket händer och mycket kommer att fortsätta hända. Men det är bra att fokusera fokuset.

Bifall kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 102

S h a m s o A l i H a s s a n (V): Ordförande! Nu gör kommunen ett omtag. I stället för att vara ett jättestort program delas Fokus Skärholmen upp i mindre, självständiga projekt, och varje område får egna beslut och prioriteras för att bäst anpassa utvecklingen till verkligheten. Det är bra, och det betyder att resurserna används smartare. Projekten ska genomföras på rätt plats och i rätt tid. På det sättet kan Fokus Skärholmen fortsätta att utvecklas socialt, ekonomiskt och stadsbyggnadsmässigt, och varje satsad krona ger verkligt värde.

Skärholmen ska växa med smarta, realistiska steg som ger verklig effekt för invånarna. Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

§ 19 Genomförandebeslut gällande överenskommelse om exploatering med försäljning för bostäder inom del av fastigheten Farsta 2:1 i Farsta med AB Borätt samt exploatering inom fastigheten Samsö 1, projekt Samsö

Anförande nr 103

M a t s J o h n s s o n (SD): Tack för ordet! Ordförande och ledamöter! Ibland får man glädja sig åt det lilla. När vi var kritiska till förslaget tidigare handlade det om två kritiska synpunkter. Ett var vägen, som många boende var emot, och det andra var att man byggde på grönområde. Nu har vägen försvunnit, så vi är glada för detta. En halv seger är nästan som en hel seger!

Problemet kvarstår dock när det gäller byggnationen på grönska. Hälften av marken är grus och skolgård, och resten är grönområde. Tittar man på kartan ser man tydligt att detta är en grön korridor från mossen i norr ned till ängen i söder, där vilda djur springer. Vi vill skydda denna, och därför yrkar vi avslag på kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 104

E m i l B u s t o s (S): Ordförande och ledamöter! Stockholm växer, och det är vårt ansvar att möta denna utveckling på ett hållbart och långsiktigt sätt. Det här ärendet är ett sådant steg. Vi behöver fortsätta att möjliggöra för fler bostäder, och vi behöver göra det i rätt lägen.

Här möjliggör vi för cirka 140 bostäder i Farsta. Det handlar om bostadsrätter i ett område som i dag domineras av hyresrätter, vilket bidrar till en bättre balans mellan upplåtelseformerna. Bostäderna planeras i olika storlekar inklusive större lägenheter, som i dag är underrepresenterade. Projektet innehåller också möjligheter till centrumlokal, vilket stärker service och stadsliv. Projektet bidrar även till att knyta ihop Farsta och Hökarängen genom exempelvis förbättrade gång- och cykelstråk, vilket gör staden mer sammanhängande och tillgänglig. Projektet möjliggör också utveckling i framtiden för en skola och en ny förskola, vilket är särskilt viktigt för barn och familjer. Vi ser till att hantera trafiksäkerheten genom en väl genomtänkt utformning av den nya lokalgatan.

Projektet genomförs med ekonomiskt ansvar, där kostnaderna delas med exploitören, och markförsäljning ger bra intäkter till staden. Självklart finns osäkerheter, men de är väl identifierade och hanteras genom stadens processer. Det här är ett bra projekt, där vi värnar stadsutvecklingen, bygger ihop staden och ser till att premiera de gröna värdena.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

§ 20 Reviderat genomförandebeslut gällande exploatering inom fastigheten Stadshagen 1:1, 1:5 m.fl., projekt Stadshagen

Anförande nr 105

Borgarrådet **W e d i n** (M): Ordförande! I den detaljplan som antogs av kommunfullmäktige i maj 2018 var tanken att en elvamannaplan skulle flyttas och ersättas på annan plats i närområdet. Det har varit en följetong kring det här ärendet under lång tid, och jag har full respekt för att det är en svår nöt att knäcka.

Sedan dess har dock en väsentlig förutsättning ändrats: Sisab har beslutat att inte bygga sin planerade skola på platsen, och Stockholmshem har samtidigt dragit tillbaka sin markanvisning för bostäder. Det innebär helt nya möjligheter för fotbollsytorna i området, och det har underlättat diskussionerna exempelvis jämfört med när vi styrde under förra mandatperioden.

Till skillnad från Socialdemokraterna och vänsterstyret vill vi nu se till att bevara och uppgradera de befintliga idrottsytorna vid Stadshagens IP. Det gäller omklädningsrum, läktare och andra faciliteter. Om vänsterstyret hade vågat dra av plåstret för platsen som Stockholmshem har lämnat tillbaka skulle vi kunna komma ifrån flyttcirkusen helt och hållet och gå fram med en långsiktig lösning för fotbollen som dessutom skonar mer grönytor i denna stadsdel. Det hade väl varit förträffligt?

Jag har som sagt full respekt för att det här är en komplicerad fråga, men påstå inte att ni har löst den genom att hänvisa till en redan planerad fotbollsplan i Bromma! Då menar jag att det är uppenbart att ni försöker dribbla bort idrottsytorna och föra stockholmarna bakom ljuset. Moderaternas förslag hade i stället både bevarat grönskan och gett fler idrottsytor i innerstaden.

Vårt förslag innebär att de tre befintliga konstgräsplanerna samt omklädningsrummen vid Stadshagens IP blir kvar. Fotbollsplanerna och omklädningsrummen behöver flyttas en antal meter och justeras i sina placeringar i dag så att det funkar. Så måste det vara. Men vårt förslag skulle passa bra, och det skulle vara en bra helhetslösning som innebär att vi nu faktiskt säkerställer att fotbollen får bra förutsättningar och att vi tar ansvar för grönytor i den här staden.

Kämpa på nu! Vi har en bättre lösning. Ni ser det i texten. Ge oss en chans, och ta vårt yrkande i beaktning! Jag yrkar bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen och hoppas att fler hänger på.

Anförande nr 106

N i k e Ö r b r i n k (KD): Tack så mycket för ordet! Jag vill börja med att säga att det är en gemensam reservation från Moderaterna och Kristdemokraterna i kommunstyrelsen.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Fotbollens förutsättningar i Stockholm är verkligen begränsade. Klubbar vittnar till och med om hur hundratals barn står i kö för att börja spela fotboll i Stockholm. För oss kristdemokrater är det helt avgörande att Stockholms barn får chansen till en meningsfull fritid och till att delta i idrottande. Därmed måste man börja bygga i kapp anläggningsbristen som ett alldeles nödvändigt svar.

Vi är därför glada att elvamannaspelsplanen i projektet blir kvar. Men vi vill såklart därtill att även sjuemannaspelsplanen blir kvar så att barn slipper åka längre bort till fotbollsträningarna. Avslutningsvis vill jag bara konstatera att det behövs fler idrottsytor överallt i Stockholm. Det behövs fler idrottsytor i Bromma och även i hela västerort. Men även idrottsytorna i innerstaden behöver bli fler, inte färre.

Bifall till den gemensamma reservationen från Kristdemokraterna och Moderaterna i kommunstyrelsen!

Anförande nr 107

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Ordförande och fullmäktige! Det här ärendet var, som ni kommer ihåg, verkligen något som vi från vår sida kritiserade framför allt Moderaterna för under förra mandatperioden. Då arbetade ni för utspridda fotbollsplaner, som försvårar för fotbollsklubbarna, särskilt i innerstaden. Ni hade långt gångna planer på att göra om detaljplanen för Kristinebergsparken, mot alla remissinstansers vilja. Parken hade blivit förstörd, och det slipper vi nu.

I det här ärendet bekräftar vi i stället ett betydande tillskott av bostäder i ett kollektivtrafiknära läge och investeringar i gator, torg och parker. Vi ordnar ett vård- och omsorgsboende på den yta som Stockholms hem återlämnat. Det är oerhört viktigt för stadsdelen då det är brist på vård- och omsorgsboenden där.

Framför allt kan vi nu placera två elvaspelsplaner bredvid varandra på Stadshagen. Vi bygger en ny serviceanläggning för omklädningsrum med mera. Det är förstås en oerhört stor fördel att två elvaspelsplaner placeras bredvid varandra. Det underlättar stort både för klubbarnas matcher och för deras träningar. De har också uttryckt stor glädje över att få detta i stället för Moderaternas tidigare långdragna och orealistiska lösningar.

Vi ska försöka se till att projektet etappindelas under byggnationstiden så att åtminstone en spelplan ska kunna gå att använda under byggtiden. Sjuospelsplanen placeras på Tranebergsängen. Det är där vi satsar för att den ska fungera också för bokningar. Det är också en fråga som inte Moderaterna kunde lösa med sitt Kristinebergsalternativ. Att vi nu äntligen lyckas lösa denna ekvation för stockholmsfotbollen och även för Kungsholmens stora behov av fler vård- och omsorgsboenden är mycket glädjande.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Anförande nr 108

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Som tidigare talare har varit inne på går det här ärendet tillbaka till omkring 2009 eller 2010. Det har alltså pågått väldigt länge nu. Jag kan inte säga att det är helt framme vid sitt slut, men det har blivit en klar förbättring. I och med att utbildningsförvaltningen drog tillbaka sin markanvisning för skolan öppnas möjligheten att bevara båda planerna. Det kommer som sagt att bli en del omarbetningar också. Det är därför ärendet måste komma upp nu så att vi formellt kan ta det. Det är väldigt viktigt.

Stockholmshem drog också tillbaka sin markanvisning, men i stället finns nu den här möjligheten till ett vård- och omsorgsboende, och det finner vi rimligt. Vi tyckte att det fanns möjligheter att pröva på Kristinebergs BP. Det hade kanske inte varit optimalt, så det här är såklart betydligt bättre. Men vi såg i alla fall inte den möjligheten som hopplös.

Med det sagt vill jag också bifalla kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 109

H a s s a n J a m a (V): Ordförande! Det är väldigt glädjande att vi nu äntligen löser det här ärendet, som har varit med länge. Två elvamannaplaner i Stadshagen – fotbollsföreningarna jublar! Det har varit väldigt svårt att få till. Dessutom kommer vi att få sjumannaplanen på Tranebergsängen. Det här är otroligt välkommet för fotbollsföreningarna inne i stan.

Dessutom löser vi en knut som vi har haft lite problem med tidigare, det vill säga att ärendena vad gäller Fredhällsparken och Kristinebergs strandpark nu avslutas. Jag tror verkligen att det här är bra. Man kan alltid prata om hur lång tid det har tagit. Det står till och med i en av oppositionens reservationer att vi inte har gjort något och att det här inte är en politisk handling. Det har jag väldigt svårt att förstå. När man styr i en majoritet är det självklart att det är en politisk handling att vi lyckas få igenom det här och har klarat av det. Det blir lätt så att man fokuserar på vad som har hänt tidigare, bakåt i tiden. Men kolla, nu har vi löst det här! Det kommer att finnas två elvamannaplaner i framtiden i innerstaden i Stockholm. Det är inte lätt att åstadkomma, så den rödgröna majoriteten har gjort ett fantastiskt bra jobb här. Det tycker jag verkligen, och det kommer idrottsföreningarna i innerstaden att hålla med om.

Man ska självklart ha koll på det som vi alltid behöver ha mer koll på i den här staden: kostnaderna och fördyringarna och att projekten blir klara i tid. Jag är väldigt glad att det här verkligen har blivit av nu.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Anförande nr 110

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Hassan Jama säger att idrotten välkomnar detta. Som jag sa tidigare är det någonting som vi har stött och blött länge, och man efterfrågar en lösning. Det är helt korrekt.

Det jag vill förtydliga är att idrotten inte välkomnar ert besked om att ta sju-spelsplanen på Stadshagens IP och att ni hänvisar till en redan planerad plan i Bromma. Idrottsföreningarna säger uttryckligen när man träffar dem, som jag hoppas att ni har gjort, att de inte kommer att åka den här vägen från Kungsholmen till Bromma. Det är inte det de gör. De påpekar också det faktum att det är väldigt svårt med idrottsytor i innerstaden, och nu går ännu en förlorad. Här har ni faktiskt inte lyssnat på idrotten. De är inte nöjda med detta, och det är därför jag verkligen tycker att ni borde ge vårt yrkande här ett försök.

Anförande nr 111

H a s s a n J a m a (V): Ordförande och borgarrådet Wedin! När jag träffar fotbollsföreningar inne i stan hör jag att deras mest angelägna grej är att få en elvamannaplan. Det är alltså prio ett. Man har pratat om detta allt ifrån Hagastaden till Gärdet när det gäller en ny niomannaplan och så vidare. Det är absolut det viktigaste, och när jag träffar dem nu är de väldigt glada.

Vad gäller sju-mannaplanen och att ha den på Tranebergsången ser jag inte konflikten. Jag vet att det viktigaste för föreningarna har varit att de kan ha en elvamannaplan, och nu får vi två elvamannaplaner. Vi lyckas göra något här utan att gå in på Fredhällsparken eller Kristinebergs strandpark. Det här är bara glädjande, och jag kommer att skrika ut det i valrörelsen!

Anförande nr 112

L i n n B e s s n e r (C): Stockholmare, ordförande och åhörare! I över tio års tid har Centerpartiet verkat för att Fredhällsparken inte ska exploateras och för att parken ska få fortsätta vara en viktig lunga för alla stockholmare som frekvent njuter av den.

Vi välkomnar nu att de tidigare planerna slutligen kasseras. Detta är dock inget aktivt beslut av styret utan en slump som har att göra med att demografiprognoserna nu ser ut som de gör. Centerpartiet är, som ni vet, självklart för att Stockholm ska bygga fler idrottsanläggningar. Detta behöver dock ske samtidigt som stadens parker och grönområden bevaras. Vi har pekat ut flera andra lämpliga platser runt om i staden just för elvaspelsplaner. Återigen: Vi gläds verkligen i dag med Fredhällsborna, som får behålla sin park!

Jag yrkar på Centerpartiets förslag till beslut.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Anförande nr 113

M a r t i n H a n s s o n (MP): I sak är vi såklart överens om att det här är ett bra beslut. Jag vill ändå rätta Centerpartiet när det gäller era påståenden om att det skulle finnas några planer i Fredhällsparken. De planerna avslutades för väldigt många år sedan. Alternativet till det som har kommit i dag, och som ju är bättre, har hela tiden varit Kristinebergs bollplan, alltså att utöka den sju Mannaplanen till en elv Mannaplan. Det är det som har varit alternativet. Fredhällsparken har inte funnits på kartan. Jag vet att ni i oppositionen tycker att det är jättespännande att prata om det, men så har inte fallet varit.

Anförande nr 114

L i n n B e s s n e r (C): Precis, vi har valt att prata om det länge, mycket och ofta just för att det är så viktigt att behålla parken som den är.

Anförande nr 115

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande och fullmäktige! Jag reagerade lite på Martin Hanssons utsaga om att Fredhällsparken inte var hotad. Den har varit hotad under nästan hela min tid i den här fullmäktigesalen. Jag minns när Per Ankersjö mellan 2010 och 2014 slogs för att vi inte skulle bebygga Fredhällsparken. Det är otroligt viktigt och också väldigt skönt att idogt arbete lönar sig. Som kommunpolitiker måste man ha väldigt mycket tålamod och väldigt mycket sittfläsk för att kunna förändra saker.

Men jag är väldigt glad för att vi förhoppningsvis nu äntligen sätter punkt för alla eventuella planer – eventuellt icke-existerande planer, för Martin kommer nu att gå upp och säga att de inte har funnits. Men det har hela tiden funnits ett hot mot Fredhällsparken och att den skulle exploateras. Nu kan vi äntligen konstatera att i alla fall de absolut närmaste hoten är avvärdade. Det kan ju finnas något parti här inne som ändå skulle vilja exploatera Fredhällsparken. Men jag kan lova alla dem som lyssnar att Fredhällsparken inte kommer att exploateras så länge Centerpartiet har någonting att säga till om i frågan. Nu Martin, får vi gaffla om vem som har rätt och vem som har fel!

Anförande nr 116

M a r t i n H a n s s o n (MP): Det kan vi också garantera. Men jag vill rätta Centerpartiet när det gäller beskrivningen av att det här ärendet skulle ha någonting med Fredhällsparken att göra, för det har det inte. Det har varit Kristinebergs BP som har varit alternativet till det här. Några planer på Fredhällsparken har inte funnits sedan 2018, mig veterligen. Det är väldigt länge sen.

Det stämmer att det fanns sådana planer under Per Ankersjös tid och när han tjtade om motsatsen. Men det har inte varit aktuellt på jättelänge. Det är bara ni i

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Centerpartiet och möjligen Moderaterna som försöker hålla liv i det här på något sätt. Jag antar att ni tycker att det är viktigt att hålla igång en sådan debatt. Men man ska inte måla upp saker som inte existerar. Det är hela tiden Kristinebergs bollplan som har varit alternativet.

Anförande nr 117

J o n a s N a d d e b o (C): Ja, Martin, och varför har det varit det? Jo, för att vi från Centerpartiet 2018 satte stopp för planerna att exploatera Fredhällsparken. Det var just därför frågan flyttades. När vi tog över makten tillsammans, du och jag, Martin, satte vi stopp för planerna att bebygga Fredhällsparken, och vi riktade sökljuset. Det handlade faktiskt om att vi behövde hitta en ersättningsplan för den elvaspelsplan som skulle försvinna på Stadshagen. Vi riktade då sökljuset mot Kristinebergs bollplan, vilket skulle ha kunnat vara en möjlig lösning. Nu behöver man inte utnyttja den, utan nu kan man säkerställa behovet på Stadshagen. Men det var Centerpartiet som hade detta som vallöfte 2018. Vi hade det som vallöfte också 2022, och vi ska väl se om vi kan ha det som vallöfte även 2026.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

§ 21 Genomförandebeslut för temalekpark inom fastigheten Akalla 4:1 i Tensta

Anförande nr 118

D e s t i n y Z a n d i L i n d g r e n (KD): Tack för ordet! Jag hör att fru ordförande uppmanar oss att fatta oss kort. Ska jag bara yrka, då? Det är ju ett så trevligt förslag, det här! Man läser om gestaltningen och så vidare, och det är väldigt trevligt. Men det är också lite av ett Järvas Disneyland.

Vi tycker därför att ärendet ska återremitteras och att man ska ha ett lite större kostnadsfokus. Kanske kan man titta på och ta lite inspiration av till exempel Mulle Meck-parken i Solna, där man har haft en lite mer exploateringsdriven modell och kanske lite extern finansiering.

Vi ansluter oss till den gemensamma reservationen.

Anförande nr 119

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Järva behöver fler jobb, och Järva behöver ökad trygghet. Järva behöver framför allt mer pengar från kommunen som går riktat till just detta. Det skulle vara en kärnuppgift. Samtidigt gjorde vi i exploateringsnämndens beslut om strukturskissen för Södra Järva i maj 2025 ett antal medskick med bäring på just den temapark som vi nu ska besluta om.

Vi ser positivt på att skapa mer lektyta för barn och unga på Järva. Det kompletterar också delar av det som vi är för med själva projektet kring Södra Järva. Men det finns något som är helt absurt här. Faktum är att kejsaren är naken. Vi kan inte lägga 110 miljoner kronor på en lekplats. Det här är provocerande. Den närmaste lekplatsen för mig, som inte bor så långt därifrån, är Palmersparker. Den kostade 5 miljoner kronor. Jag går ofta dit med min son. Det passar alldeles utmärkt, och det funkar jättebra. Den kostade alltså 5 miljoner kronor, så det är 22 stycken Palmersparker som temalekparken kommer att motsvara. Det är för mycket pengar! Det är inte ett ansvarsfullt hanterande av skattepengar, och det här är den i särklass dyraste lekplatsen i stadens historia.

Det är inte motiverat när ni säger att det handlar om Fokus Järva och att det på något sätt skulle motivera detta. Det handlar om vad man lägger pengarna på. Det handlar om kvalitet och kärnan i vad man lägger i sitt styre. Det är det som är det viktiga i prioriteringar här. Man skulle kunna göra en lekplats som funkar alldeles utmärkt för barn som inte kostar 110 miljoner kronor.

Jag funderar på en referens som är aktuell. Dyrare behöver inte vara smartare. Låt mig jämföra med festivalen som pågår just nu i Kalifornien, Coachella. Det kanske är en alltför modern referens för det rödgröna styret, för det verkar som att det är PRO, bingo, nykterister och reformister som har tagit över Socialdemokraterna. Jag förstår

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

alltså att just festivaler inte är top of mind. Men kolla på Sabrina Carpenter och Justin Bieber, som båda gjorde stora spelningar nyligen! Sabrina lägger massvis med pengar på sin show, som är påkostad och dyr. Justin Bieber slänger upp en dator och spelar Youtubevideor med sina gamla låtar och spelar tillsammans med dem. Vem tror ni hade mest spridning? Vem var mest uppskattad? Det var Justin Bieber, just utifrån att det inte var för påkostat. Det var kvalitet, det var kreativitet och det var kompetens. Och det är långt ifrån hur det rödgröna styret i Stockholm styr den här staden. Kolla på Coachella! Det är faktiskt jämförbart när vi pratar om Järva.

Det behövs inga gungor av guld i den här stadsdelen. Det är inte det som är lösningen, utan det är jobb, och det är trygghet. Kejsaren är faktiskt naken när det gäller hur löjligt det är att ni ska fatta det här beslutet i samband med valrörelsen. Det här är valflask.

Vi yrkar på minoritetsåterremiss och på Moderaternas reservation.

Anförande nr 120

A n d e r s Ö s t e r b e r g (S): Ordförande! Jag har en fråga på tal om markvärden, jämlikhet och att bygga en lekpark i Järva. Ni moderater kan försena den här parken, men ni kan inte förhindra utvecklingen i Järva.

Faktum är att jag vet vad du, Dennis, gjorde den 13 december 2021, du och alla andra moderater. Ni fattade beslut om att bygga en lekpark i Hagastaden för 257,7 miljoner kronor. Min fråga är: Varför ska barnen i Hagastaden få ha en fin lekpark men inte barnen i Järva?

Anförande nr 121

Borgarrådet W e d i n (M): Jag kan berätta att det projekt som Anders Österberg tar upp här inte är jämförbart på något vis. Kolla på Spånga och Palmérsparken som jag precis refererade till! Det handlar om 5 miljoner kronor för en lekplats som funkar alldeles utmärkt. Den funkar för mitt barn. Då skulle den funka alldeles utmärkt också i andra delar av Järva.

Jag tänker tillbaka på Sabrina Carpenter, som exempelvis sjunger: Life gives you pennies, turn them into dimes! Det känns som att det röda styret jobbar i lite motsatt riktning. Ni slösar pengar och tror att det på något sätt automatiskt är lösningen. Men det är ni som skapar samhällsproblemen genom att helt oavkortat göra det till en resursfråga när det handlar om kompetens, riktade insatser och smarta beslut som handlar om att vända utvecklingen på Järva. Det står Moderaterna för.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Anförande nr 122

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Först vill jag ge borgarrådet Wedin rätt i en sak. Jag var ofrivilligt på Sabrina Carpenters konsert, och den var mycket riktigt rätt usel.

Med det sagt: Den här lekparken är en investering. Vi sticker inte under stol med det. Det är en investering i Järva. Det är, som du har sett på skisserna, extremt hög kvalitet. Det här är ambitiöst. Det här är en lekpark som, likt Mulle Meck, som också har nämnts tidigare, kommer att dra stockholmare. Det kommer att bli något attraktivt för Järva som kommer att locka stockholmare, så som Mulle Meck-parken i dag lockar stockholmare. Det är en investering, Dennis! Det här är något som kommer att komma Järvaborna till del, och det kommer också att komma stockholmare lite bredare till del. Det är inget som ses som något där staden hoppas på att kunna få något tillbaka i pengar, utan det är en investering i Järva. Det är en väldigt ambitiös och väldigt kvalitativ temalekpark, något som inte finns i Järva i dag.

Anförande nr 123

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag tycker ändå att det är intressant att du nämner Mulle Meck, Martin, för den finns ju ganska nära det här området. Det gör det ännu mer märkligt att vi ska hitta ett nytt dragplåster till den här delen av regionen när det faktiskt redan finns något i närheten.

Det här är att slänga bort skattebetalarnas pengar på något som uppenbart är valfläsk. Det är uppenbart att ni avser att ta spadtaget precis inför valet. Det är det enda poängen med att ni lägger fram det här förslaget. Det är faktiskt ett direkt oansvarslöst sätt att hantera människors skattepengar på det här sättet. Det finns ingen rimlighet i att i en stadsdel bygga lekparker för fem miljoner kronor och sedan slänga fram en i samma stadsdel för 110 miljoner kronor. Man hade kunnat göra detta på ett bra och smart sätt ändå.

Anförande nr 124

P a t r i c k A m o f a h (C): Tack för ordet! Det finns så mycket som man kan prata om! För att bryta segregationen i Järva kommer det att krävas många investeringar. Jag ser positivt på förslaget, för jag tycker att det är sådana här investeringar som man behöver i Järva. Det är bra för ungdomarna där, och det är också bra för familjer. Det kommer att göra området attraktivt så att fler som inte bor där kommer att vilja komma dit.

Jag håller med Kristdemokraterna om att man kan göra detta ännu bättre med tanke på kostnaden. Därför yrkar också jag på återremiss så att man får titta på detta och se till att man kan göra det ännu bättre.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Anförande nr 125

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande och kommunfullmäktige! Som Martin redan har sagt är detta ett jätteviktigt ärende för Järva. Det är en investering. Det vi pratar om är investeringar i jämlikhet och i framtidstro. Att satsa på gemensamma mötesplatser i våra stadsdelar är att satsa på framtiden. En temalekpark i Järva är inte bara en plats där barn kan leka; det är en symbol för vilken stad vi vill bygga. I ett samhälle där skillnaderna länge har vuxit är det avgörande att det offentliga tar ansvar för att skapa miljöer som är tillgängliga för alla, oavsett bakgrund och inkomst.

Därför vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 126

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Fru ordförande! Jag instämmer i mycket av det som har sagts från den sida av politiken som jag tillhör.

Jag skulle vilja göra en liten personlig resa och iakttagelse. År 2014 kom jag in i KF. År 2017 fattade vi beslut om Järvabadet. Det är ett av de finaste beslut jag har varit med om att fatta. Jag ska läsa vad som står i Alliansens reservation: Alliansen har under många år drivit på för att utreda möjligheten till ett nytt utomhusbad på Järvafältet. Det är därför glädjande att ärendet går vidare.

En sak som jag var oerhört stolt över då och som jag är stolt över i dag är att vi faktiskt genomför projekten. Som Rashid konstaterade är det inte vilket projekt som helst, utan det är en del av att i grunden förändra Järvafältet. Vi bygger det som är målpunkter, och vi bygger ihop staden. Då måste det faktiskt kosta.

Jag noterar att det finns partier som tycker att det är fel att satsa på den här delen av staden. Men vi har sett den outnyttjade potential som finns där, och då behöver vi rusta den offentliga miljön. Vi måste se till att vi har en god offentlig miljö. Vi måste se till att vi gör det klimatsmart. Vi ska också se till att bygga en stad som håller ihop. Det är tre delar av den översiktsplan som vi har och som i princip alla partier faktiskt ställer upp på, åtminstone när det gäller de tre delarna. Det som gäller en växande stad är det väl ett antal som har tappat. Återigen: Det här är ett sätt att bygga en stad som håller ihop och ett Stockholm för alla.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 127

N i k e Ö r b r i n k (KD): Tack för ordet! Den här frågan handlar inte om huruvida man vill satsa på Järva eller inte, Anders. Den handlar om huruvida det är det rimligt att detta ska kosta över 100 miljoner kronor. Jag kan upplysa dig om att förskoleverksamheten i Järva just nu går med 10 miljoner kronor i underskott. Socialpsykiatrin i Järva går med 4 miljoner kronor i underskott.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Ni skulle alltså kunna täppa till hålen i finansieringen av förskoleverksamheten och stärka socialpsykiatrin så att de här viktiga områdena inte går med underskott och förlust för staden. Ni skulle kunna stärka verksamheterna för den gruppen. Men ni satsar i stället 100 miljoner kronor på den här lekparken. Det är en orimlig prioritering att lägga så många miljoner kronor när stadens centrala verksamheter, förskolan ute i Järva och socialpsykiatrin ute i Järva, går med underskott.

Anförande nr 128

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Om jag förstår Kristdemokraterna och Nike rätt ska vi inte satsa på den offentliga miljön för att det alltid finns någonting annat. Sanningen är ju att vi har haft en ordning. Åk till Norra Djurgårdsstaden, där exploateringsintäkterna har avgjort hur fin staden har blivit! Vi har sagt att det är en ordning som faktiskt inte är rimlig. Vi behöver omfördela, och det här är ett sätt att omfördela. Det måste finnas en fin offentlig miljö och fina attraktioner även om exploateringskostnaderna inte finns där. Det är möjligt att vi tycker olika där, men vi tycker det.

Det var därför vi drev igenom Järvabadet, och det är därför vi kommer att driva igenom den här lekparken. Det är något annat. Det går inte att jämföra med 5 miljoner. Men det kanske går att jämföra med det som Anders Österberg lyfte – de 200, eller vad det nu var, miljonerna i Hagastaden.

Anförande nr 129

Å s a N i l s s o n S ö d e r s t r ö m (L): Fru ordförande! På 70-talet, när jag var liten och bodde i Spånga, lekte jag ofta på lekplatser i Tensta och hade hur kul som helst. Men när mina egna barn 40 år senare var små var lekplatserna i Tensta tyvärr inte så attraktiva. I stället tog vi på helgerna ofta bilen till den fantastiska temalekparken Mulle Meck i Solna, som har nämnts här tidigare. Det är synd, tycker jag, för när barnen i Spånga åker till Solna i stället för till Tensta går vi miste om något viktigt. Vi förlorar viktiga möten mellan barn och familjer från olika områden. Det är särskilt synd i en stadsdel som Järva, som faktiskt är extremt segregerad.

Därför tycker jag att beslutet att bygga en temalekpark på fältet mellan Tensta och Rinkeby och Bromsten är viktigt och bra. Det är en investering i våra barn som dessutom kan öka tryggheten och göra staden mer sammanhållen. Men 110 miljoner är väldigt mycket pengar för en lekplats. Självklart ska vi satsa på barnen, och självklart ska vi bygga mötesplatser med hög kvalitet. Men vi får inte lov att vara oansvariga med skattepengar. I Solna var det byggbolagen som finansierade Mulle Meck-parken. Kanske man skulle kunna hitta en liknande lösning i Järva?

Jag yrkar därför bifall till Liberalernas och Moderaternas gemensamma reservation. Kostnaden behöver bli lägre, tidsplanen behöver bli rimligare och riskbedömningen tydligare. Vi menar därför att ärendet behöver återremitteras.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Anförande nr 130

M a t s J o h n s s o n (SD): Ordförande och ledamöter! Ordföranden sa att ni vill ha en så kort debatt som möjligt, men detta är en ganska stor sak.

I grunden är det väldigt bra att man har fokusområden. I de områden där det är problem måste politikerna och staden hålla koll. Men grejen är också att om man lägger mycket pengar och inte löser problemet är det kanske inte pengarna som är problemet, utan det är någonting annat. Jag tror att vad man egentligen behöver på Järva är trygghet. Då kommer folk från andra delar av staden att åka dit oavsett vad som finns där, för där finns redan butiker, grönområden intill och så vidare.

Att bygga en lekpark låter väl utmärkt, men vad barnen behöver är egentligen ganska enkla saker: en gräsmatta, lite bänkar, toaletter och soptunnor – ungefär så. Då leker ungarna och tycker att det är jättekul. Är det en vacker gräsmatta kommer folk från resten av staden också dit.

Vi yrkar avslag på detta förslag, på grund av att det är för dyrt, och bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 131

A n d e r s Ö s t e r b e r g (S): Ordförande! Det är klart att Järva har många utmaningar och har många utmaningar också framåt. Men ett tecken på den ökade tryggheten är också detta: Vet ni var konståkningens motsvarande SM-final var i helgen? Jo, den var på Husbybadet, och det gick helt otroligt bra! För varje dag blir Järva tryggare, trevligare och roligare.

Anförande nr 132

M a t s J o h n s s o n (SD): Du menar alltså att det inte var några skjutningar under dessa dagar? Annars känner jag inte till några sportevenemang. Det var tydligen inga skjutningar i helgen. Det var väl underbart!

Anförande nr 133

M a n s u r J a m a (MP): Ordförande! Den här parken blir en plats där Tensta, Rinkeby och Bromsten möts. Här kommer familjer som kanske aldrig annars skulle träffas att dela en grillkväll medan barnen hittar nya vänner över stadsdelsgränsen. Det är så vi bygger ett starkare Stockholm: genom att leka och skratta tillsammans. Det handlar också om trygghet genom liv och rörelse. Det handlar om naturen som klassrum.

Låt oss se lekplatsen som en symbol för framtidstro i Järva eller Stockholm! Här kommer nästa generation att skapa sina första minnen. Det är här vi tillsammans visar

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

att Spångadalen är en plats för gemenskap och glädje. Jag ser fram emot att se den första leken börja.

Anförande nr 134

N a s s i r A b d u l l a h i A l i (S): Fru ordförande och ledamöter! Vi behandlar i dag genomförandet av en ny temalekpark i Tensta. Det är en investering som på ytan handlar om lek men som i grunden handlar om jämlikhet, framtidstro och sammanhållning i vår stad. Den föreslagna temalekparken i södra Spångadalen är inte vilken lekplats som helst. Det är en satsning som ska bli en attraktiv mötesplats för barn, unga och familjer från hela Stockholm. Den ska knyta ihop Tensta, Rinkeby och Bromsten – områden som alltför länge har hållits isär både fysiskt och socialt.

Det är precis det här vi socialdemokrater vill. Vi bygger stad. Vi river barriärer. Vi skapar mötesplatser. Vi investerar där behoven är som störst. För oss handlar det om att varje barn, oavsett postnummer, ska ha tillgång till trygga, inspirerande och kvalitativa utemiljöer. Låt oss vara ärliga: Stockholm har redan fantastiska lekplatser. Järva är inte mer annorlunda än andra platser. Vi har Marabouparken, en estetisk genomarbetad park med konst, vatten och lek i hög kvalitet. Som nämndes tidigare har vi också Mulle Meck-parken, en av regionens mest populära temalekpark. Visst, den ligger inte i Stockholms stad, men den drar till sig besökare från andra delar av staden och från hela länet.

Det är därför det här beslutet är så viktigt, för sanningen är att de stora, attraktiva, temalekparkerna ofta finns i redan resursstarka områden. Barn i Järva har inte haft samma tillgång till den här typen av utemiljö, och det här projektet ändrar just det. Den nya parken är tänkt som en tidsresa genom området historia med lekfulla inslag som knyter an till platsens identitet, från forntid till nutid. Det är inte bara lek, utan det är pedagogik, stolthet och lokal förankring. Det är också investering i social hållbarhet och trygghet. Det är här vi skapar levande, välbesökta platser. Vi ökar närvaron av människor, vi minskar otryggheten och vi stärker framför allt tilliten mellan människor. Det är så vi bygger ett starkt samhälle – inte genom att dra oss tillbaka, utan genom att satsa tillsammans. Den här investeringen ska inte ses som en kostnad utan som en framtidssatsning – en satsning på barnen, på Järva och på ett mer jämlikt Stockholm.

Därför säger jag ja till temalekparken i Tensta, ja till en stad som håller ihop och ja till ett mer jämlikt Stockholm. Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 135

A h m e d A b d i (V): Ordförande, ledamöter och åhörare! Jag bor i Järva, och jag jobbar också där. Det gör att jag konstant ser vad som saknas och vad som behövs. Det här är en sådan sak. För mig är det här en fråga om jämlikhet, om vilket område vi väljer att investera i och vilket vi låter vänta.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Vi vet att Järva under lång tid har haft sämre tillgänglighet till attraktiv miljö, färre mötesplatser och mindre investeringar än andra delar av Stockholm. Det är inte en slump, utan det är ett resultat av politiska prioriteringar. Då räcker det inte att prata om en sammanhållen stad, utan då måste vi också vara beredda att göra någon skillnad. Den här temalekparken är en konstant satsning på just detta. Det är en satsning på barnens vardag, på gemenskapsytor och på att skapa en plats som människor möts på och vill använda.

Jag hör att man säger att det här inte är lönsamt på papperet, men alla investeringar som är viktiga för jämlikheten är viktiga. Är de inte det? Frågan är snarare: Ska vi fortsätta att acceptera att vissa områden har mindre, eller ska vi utjämna skillnaderna? För mig är svaret enkelt: Vi ska investera där behovet är som störst. Den här parken löser inte allt, men den är ett steg i riktning mot att ta Järva på allvar. Vi kan inte prata om jämlikhet och samtidigt rösta nej till chansen att bygga den.

Jag yrkar bifall till förslaget.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

§ 22 Genomförandebeslut gällande exploatering inom fastigheterna Åkerväpplingen 2, Åkervädden 1, Åkervickern 3, Åkersyrån 1 samt Vitsenapen 1–5, Hässelby villastad, projekt Smedshagen

§ 24 Detaljplan för Vitsenapen 1 m.fl. i Smedshagen i stadsdelen Hässelby villastad (500 bostäder) Dp 2016-15666, projekt Smedshagen

Anförande nr 136

M i k a e l V a l i e r F u r t e n b a c h (KD): Ordförande! Jag vill bara säga att vi välkomnar projekt runt om i staden där fler bostäder byggs, och det gäller såklart även i Hässelby. Det här området är ett område som redan i dag är ganska ansträngt när det gäller trafik, kollektivtrafik och parkering. Det behöver vi ta hänsyn till.

Där finns också värdefulla välanvända rekreationsytor, till exempel skejtparker eller skejtlösningar. Kristdemokraterna är det enda skejtpartiet i staden, och vi vill gärna behålla sådana funktioner och även basketplaner, odlingslotter och liknande. Det är en bra blandning här. Kort sagt: Bygg gärna, men bygg med eftertanke!

Anförande nr 137

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Ordförande och fullmäktige! Jag tänkte gå in lite mer i detaljer. Området Vitsenapen är utpekad i översiktsplanen som stadsutvecklingsområde, där det finns omfattande kompletteringar, som ni har kunnat läsa. De omgivande gatorna Växthusvägen och Lövestavägen är utpekade urbana stråk, vilket innebär att gatorna kan omvandlas till levande stadsmiljöer. Förslaget innebär att Växthusvägen och Lövestavägen får ny bebyggelse där det i dag är markparkering. Det innebär 500 nya bostäder som ska bli både hyresrätter och bostadsrätter. Fastigheterna är privatägda genom Hässelbyhem, som är ett dotterbolag till Wallfast AB.

I dag utgörs alla bostäder i Smedshagen av hyresrätter. Att då tillföra blandade upplåtelseformer skapar förstås förutsättningar för människor med olika bakgrund att mötas i den nya vardagen. Den nya bebyggelsen föreslås till största delen bestå av ytor som består av markparkering. En del av den kvartersmark som i dag används för odlingslotter föreslås också bebyggas. Förslaget möjliggör för 20 radhus att skapa en blandning av bostadstyper i området. Våningsantalet för flerbostadshusen varierar från fem till sju våningar. Odlingslotterna kommer att kompenseras för på annan plats.

Parkeringsstalet för befintlig bebyggelse har bedömts till 0,66 parkeringsplatser per bostad, vilket innebär att alla som hyr en plats i dag ska ha möjlighet att göra det också i framtiden. För tillkommande bebyggelse är parkeringstalet 0,55 med möjlighet att gå ned till 0,44 om man använder sig av gröna parkeringstal.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Förslaget innebär alltså nästan en ny årsring i områdets utkanter med hög bebyggelseskala, men den inordnas i den befintliga kvartersindelningen. Mot villaområdet som angränsar till planområdet i öst planeras för radhusbebyggelse. På det viset kan vi fläta ihop områdena, och en mer blandad bebyggelse uppnås.

Rent ekonomiskt visas ett positivt nettonuvärde på 28 miljoner kronor. Täckningsgraden uppgår till 124 procent.

Jag yrkar med detta bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 138

Borgarrådet W e d i n (M): Jag hänvisar till vårt särskilda uttalande i kommunstyrelsen.

Anförande nr 139

E m i l B u s t o s (S): Det här ärendet handlar om hur vi tillsammans, kommunen och privata aktörer, utvecklar Stockholm på ett ansvarsfullt sätt. Det här är, som Jan var inne på, i grunden ett projekt på privat mark, där exploatörerna tar ett stort ansvar för både genomförandet och de tillhörande kostnaderna. Staden kompletterar projektet genom att överlåta tillskottsmark för flerbostadshus, radhus och allmän platsmark.

Projektet möjliggör omkring 500 nya bostäder tillsammans med lokaler för service och en gruppbostad enligt LSS. Det här är ett bra och viktigt tillskott till västerort. Fler bostäder innebär fler möjligheter för människor att bo kvar, flytta inom området och få tillgång till nya boendeformer. Sammantaget bidrar det till en större variation i bebyggelsen i ett område som i dag är relativt ensidigt utformat. Fler bostäder, fler människor i rörelse och attraktiva bottenvåningar bidrar också till en ökad trygghet.

Projektet innehåller också förbättringar av gångstråket och de offentliga miljöerna, vilket gör området mer tillgängligt och mer levande över hela dygnet. Det här är ett konkret exempel på hur stadsbyggnad kan bidra till att göra vår stad lite tryggare. Projektet har också ett tydligt fokus på miljömässig hållbarhet. Gårdsmiljöerna utvecklas med integrerade dagvattenlösningar med inslag av odling, vilket både knyter an till områdets historia och tillför rekreativa och pedagogiska värden.

Det här är ett projekt som gör flera saker rätt. Vi möjliggör flera hundratals bostäder, vi utvecklar området till en mer levande och sammanhängande stadsdel, vi stärker tryggheten och stadslivet och vi gör det med en tydlig ansvarsfördelning, där privata aktörer bär huvuddelen av kostnaderna.

Därför yrkar jag också bifall till förslaget.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Anförande nr 140

M a t s J o h n s s o n (SD): Ordförande och ledamöter! Detta är ett intressant exempel. Miljöpartiet brukar ofta säga att vi ska bygga på hårdgjorda ytor, alltså parkeringsplatser, och inte på grönskan. Här har vi ett typiskt miljonprogramsområde. På den tiden byggde man parkeringsplatserna precis utanför porten just för att folk ska kunna gå ut och ta sin bil. Bor man långt ifrån stan behöver man köra bil. Ska man då bygga på dessa blir det kloss inpå de hus som redan finns. Vi har varit ute och pratat med boende i området. De är förskräckta, för de kommer att förlora sin utsikt, och folk tittar rakt in i deras lägenheter. Vi vill därför yrka avslag på förslaget.

Hade man varit lite mer intresserad av vad folk där ute tycker skulle man ha tittat på hela området. Rakt över gatan, runt Åkermyntans centrum, finns stora gräsytor runt parkeringsplatsen. De skulle kunna bebyggas. Det är inte mitt förslag, men de skulle kunna bebyggas utan att någon skulle störas. Det skulle också göra centrum mer attraktivt. Det finns många andra förslag för hur man kan göra.

Jag yrkar alltså avslag på förslaget och bifall till Sverigedemokraternas återremissförslag.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

§ 23 Genomförandebeslut gällande överenskommelse om exploatering med försäljning inom del av fastigheten Mariehäll 1:10 och fastigheterna Enigheten 25 m.fl., projekt Enigheten

§ 25 Detaljplan för fastigheterna Enigheten 25 och 26 m.fl. i stadsdelen Mariehäll i Stockholm (cirka 320 bostäder, förskola och centrumändamål), Dp 2020-09402, projekt Enigheten

Anförande nr 141

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Ordförande och fullmäktige! Mariehäll har under de senaste åren omvandlats från industriområde till tät blandstad. Den aktuella planen som vi ska fatta beslut om möjliggör cirka 320 nya bostäder i kollektivtrafiknära läge, en förskola med fem avdelningar, lokaler i bottenvåningen samt en ny park. Det är en helhet som kombinerar bostadsförsörjning med social infrastruktur och gröna värden. Nya tvärkopplingar och stråk ordnas som stärker sambanden mellan Annedal, Vinsta och Sundbyberg.

Förslaget har bearbetats efter samråd och granskning. Skalan har justerats, särskilt söder om Bällstavägen, och tidigare volymer har utgått. Den upptrappade bebyggelsen anpassas till topografin och möter både den täta staden i norr och villastadens grönskande karaktär i söder. Gröna förgårdsmarker, en ny trädallé och förbättrad dagvattenhantering stärker områdets ekologiska kvaliteter.

Exploateringsnämndens sammanlagda projektutgifter beräknas uppgå till cirka 132 miljoner kronor och avser främst ombyggnad av gator, anläggande av en park och parkstråk med trappkopplingar samt ledningsflyttar. Projektinkomsterna beräknas uppgått till knappt 40 miljoner kronor, 39,7 exakt, varav 34,8 avser icke-offentliga bidrag i form av exploateringsbidrag. Försäljningsinkomsterna uppgår till 160 miljoner kronor, lönsamhetskalkylen redovisar ett positivt nettonuvärde på 28 miljoner och täckningsgraden är 124 procent.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 142

G a b r i e l K r o o n (SD): Tack så mycket för ordet! Den här markexploateringen sambehandlas med detaljplanen. När det kommer till själva detaljplanen har Sverigedemokraterna framför allt påpekat att kvarteret Hingsten borde utgå från projektet. Vi ser att det innebär att man kommer att göra ett angrepp på villaområdet. Det kommer att påverka trädgårdsstaden i alldeles för väsentlig utsträckning, och det borde därför utgå från hela detaljplanen och från markexploateringen.

Med anledning av detta föreslår vi att ärende 38 avslås, och vi föreslår återremiss av ärende 40 om detaljplan. Faller återremissen kommer vi att avslå detaljplanen.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Anförande nr 143

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Det här är ett område som faktiskt inte främjas av beslutet vad gäller upplåtelseformer. Det är ett område som totalt domineras av bostadsrätter, förutom 300 hyresrätter som Stockholmshem byggde i det som nu heter kvarteret Utombordaren. Här borde det därför få genomslag om hyresrätter tillfördes området, där det alltså nu i stort sett endast är bostadsrätter. Av det skälet har vi markerat att detta borde ha varit utgångspunkten i planeringen. Det måste bli tydligare att stadens styrdokument får genomslag också i de konkreta beslut vi fattar. Av det skälet har vi också gjort ett uttalande om att detta borde omfattas av betydligt fler, det vill säga fler än noll, hyresrätter. Så kom igen, ni som alltid talar om hyresrätter! Här borde hyresrätter byggas.

Anförande nr 144

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Miljöpartiet tycker att den här planen har utvecklats åt rätt håll på många sätt. Man har tagit bort punkthuset som låg på innergården för kvarteret Hingsten. Från början var tanken att man skulle spränga sönder hela området – hela berget som ligger väster om det som planeras för bostäder. Det kommer nu att behållas som naturmark och kan bli en yta för förskolebarnen att leka på. Jag tycker att det är tacknämligt att man inte planspränger överallt.

Vi välkomnar planen och bifaller kommunstyrelsens förslag till beslut.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

§ 27 Stockholms stads program för barnhälsa

Anförande nr 145

Borgarrådet **M a t t s s o n (V)**: Ordförande och fullmäktige! Bakgrunden till att majoriteten har gett förvaltningen i uppdrag att ta fram ett stadsövergripande barnhälsoprogram för de små barnen i förskolan är att det saknades ett sådant. Staden hade inget samlat program utan arbetade lite olika kring barns hälsa i förskolan i de olika stadsdelarna – detta trots att vi har väldigt många förskolebarn i Stockholms stad och når nästan alla barn i förskolan. Detta är stadens första program för barnhälsa i förskolan, som beskriver hur staden ser på de här frågorna och anger riktning för det arbetet. Ska vi på allvar arbeta förebyggande måste förskolornas roll vara tydligare än den har varit hittills.

Sedan arbetet med att ta fram programmet inleddes och med ökat fokus på barnhälsa i de senaste budgetarna har mycket hänt, även om vi såklart inte är nöjda. Alla stadsdelar har numera barnhälsoteam, liksom skolornas elevhälsoteam, inriktat på yngre barn efter de funktioner som de behöver. Teamen kan stötta och handleda personal och arbeta mycket med barn med särskilda behov, med orosanmälningar och liknande. Utöver detta pågår utbildningsinsatser gentemot förskolans personal, bland annat i svåra samtal både med barn och med vårdnadshavare och så vidare. En del arbete är alltså redan igång, och det är samma sak när det gäller samverkan mellan förskolan och socialtjänsten, som har förstärkts de senaste åren.

Barnhälsoprogrammet ska nu i sin helhet implementeras brett, även om jag nu hör att det kan bli en KF-förlängning. Det ska sedan kunna följas upp, utvecklas och utvärderas över tid så att vi kan anpassa de stadsövergripande insatserna gentemot förskolan efter de behov vi ser. Syftet är att alla barn ska ges möjlighet till utveckling, lärande och god hälsa oavsett i vilken förskola de går. På det här sättet stärker vi också stadens kompensatoriska uppdrag i förskolan, som ju handlar om att utjämna skillnader i barns livsvillkor. Det är en av de absolut viktigaste saker vi har att jobba med där.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 146

Å s a N i l s s o n S ö d e r s t r ö m (L): Fru ordförande! Jag yrkar bifall till Liberalernas, Moderaternas och Centerns gemensamma reservation om återremiss.

Det är naturligtvis jättebra att vi nu äntligen får ett program för barnhälsan, men tyvärr motsvarar förslaget fortfarande inte det som vi tycker behövs i ett sådant här omfattande program – detta trots att det har varit ute på två remissomgångar. Det visar hur dåligt förslaget var från början. Ansvaret faller naturligtvis på majoriteten, som inte har gett tydliga direktiv.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

För det första tycker vi att programmet har alldeles för mycket fokus på förskolornas och stadsdelsnämndernas roll men saknar det stadsövergripande perspektivet.

För det andra tycker vi att det behöver lyftas tydligare att det finns en koppling till vetenskaplig forskning kring barns utveckling. Det handlar mycket om den motoriska utvecklingen och kopplingen till psykisk och fysisk hälsa. Utöver stadens övriga förvaltningar behöver vi också koppla detta tydligare till regionen.

För det tredje handlar det alldeles för lite om de miljöer som barnen i staden vistas i.

Allt det här behöver kompletteras, och det är därför vi yrkar på återremiss!

Anförande nr 147

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Fru ordförande! Precis som Åsa säger yrkar vi på återremiss här i kväll.

Det är bra att vi nu äntligen får ett program för barnhälsa på plats. Men varför ska det programmet bara gå via förskolorna i stadsdelarna? Vi behöver tänka in barnperspektivet i alla våra nämnder och i våra bolag. Jag kan nämna några där barn har ett väldigt stort fokus: Sisab, trafiknämnden, stadsbyggnadsnämnden, socialnämnden, kulturnämnden och egentligen i princip alla nämnder och bolag inom staden.

Vi saknar också en fördjupning kring samarbete med regionen, BVC, bup och andra verksamheter men också kopplingen till vetenskaplig forskning kring barns utveckling. Ett område som är väldigt viktigt och som helt har fallit bort är barns motoriska utveckling och kopplingen till både fysisk och psykisk hälsa. Vi saknar också resonemang kring alla de livsmiljöer som barnen i vår stad vistas i. Det handlar alltså om ljus, ljud och inredning. Allt det här är saker som påverkar barnen, men det finns inte med i programmet.

Slutligen: Vi måste också ta hänsyn till hur många kontakter ett barn ska ha i olika åldrar. Hur ska vi bygga våra förskolor och skolor, lekplatser och andra miljöer där barn vistas? Med anledning av att det är så pass många och så pass omfattande delar som vi vill förändra, eller snarare ha med i programmet, yrkar vi på återremiss här i kväll.

Anförande nr 148

E w a C a r l s s o n H a l l b e r g (S): Ordförande, ledamöter och åhörare! Vi lägger i dag fram ett förslag om Stockholms stads första program för barnhälsan. Det är ett viktigt och välkommet steg för att säkra våra allra yngsta stockholmarnas trygghet och välmående. Under begreppet barnhälsa ryms mycket mer än bara den fysiska hälsan. I programmet samlas stadens arbete med barns fysiska aktivitet, näringsintag,

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

självkänsla, delaktighet, språkutveckling, närvaro i skolan, relationsbyggande och mycket mer.

Här tar vi nu ett samlat grepp om de yngsta barnens hälsa och mående. Det kommer att göra reell skillnad för många barn som växer upp i vår stad, och vi är återigen ett tydligt exempel på att Stockholm går före. Programmet kommer att bidra till att stärka likvärdigheten i staden genom gemensamma förväntningar och strukturer. Oavsett var ett barn föds i Stockholm, om det så är i Bromma, Akalla eller Sättra, ska barnets förutsättningar för välmående och hälsa vara goda. Jag är stolt över att vi nu har tagit det här steget. Det här programmet kommer att göra Stockholm till en mer jämlik stad.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 149

I s m a i l A l i (C): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Vi i Centerpartiet vill inledningsvis tacka förvaltningen för arbetet med att ta fram ett program som lägger en viktig grund för att stärka barnhälsan i staden. Det är positivt att barnens fysiska, psykiska och sociala hälsa lyfts i ett samlat dokument där fokus ligger på tidiga och förebyggande insatser. Samtidigt behöver det tydliggöras hur arbetet ska omsättas i praktiken och hur samverkan mellan staden och verksamheten ska fungera.

Med dessa ord vill jag yrka bifall till den gemensamma reservationen från C, M och L i kommunstyrelsen.

Anförande nr 150

M a u r i c e F o r s l u n d (KD): Fru ordförande! Kristdemokraterna instämmer i återremissyrkandet från Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

§ 28 Reviderat genomförandebeslut gällande SISAB:s om- och tillbyggnad, utbildningsnämndens inhyrning och verksamhetsanpassning samt idrottsnämndens inhyrning av ny idrottshall i Lillholmsskolan i Skärholmen

Anförande nr 151

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag är väldigt glad att vi nu fattar det här beslutet om om- och tillbyggnaden av Lillholmsskolan. Det är ett beslut som är mycket efterlängtat av både elever och personal på vår skola. Det är också glädjande att beslutet innehåller en helt ny idrottshall på Lillholmsskolan. Det innebär att eleverna på skolan kommer att kunna ha all sin idrottsundervisning på plats i skolan och inte längre behöva promenera iväg till Skärholmshallen för sina idrottslektioner. Det är klart att det innebär en ökad trygghet, färre avbrott under skoldagen och mindre merarbete för skolpersonalen.

För Skärholmen och idrottsrörelsen på plats i Skärholmen innebär det också mer och bättre plats för att ha fritidsaktiviteter. Det kommer att vara en viktig resurs när det gäller att skapa en mer meningsfull fritid för barn och ungdomar i närområdet och förhoppningsvis också stärka det framgångsrika arbete som bedrivs med att utöka kopplingen mellan idrotts- och fritidssamhället och skolan så att man kan ha en sömlös övergång från skoldagen till sina fritidsaktiviteter.

Vi lever i en tid när elevunderlaget i Stockholm, liksom i många kommuner runt om i landet, minskar kraftigt. Då är det viktigare än någonsin att vi prioriterar i våra resurser och ser till att så mycket som möjligt av den skolpeng som vi har går till lärare i klassrummet och att eleverna får den hjälp och det stöd de behöver. Därför är jag också glad för att vi i det här fallet har löst det så att vi hittar ett annat sätt att finansiera idrottshallen än att lägga det hela på hyran för skolan. Elevernas skolpeng kan nu helt enkelt gå till skolan och till lärarnas undervisning i klassrummet medan vi använder idrottsnämnden och dess budget för att se till att vi får mer idrottsyta i Skärholmen för både skolan och civilsamhället.

Med det sagt yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 152

H a n n a W i s t r a n d (L): Det här projektet är bra för Lillholmsskolan. Alla idrottsprojekt är positiva, men här använder man projektet som ett alibi för att avbryta projekteringen av Vårby multihall. Lillholmsskolans idrottshall kan fungera för skolelever men är knappast en fullgod ersättning för en fullstor idrottshall. Vårby idrottshall är en anläggning av flera som inte kommer att ersättas.

Det är ett återkommande mönster från majoriteten att inte ersätta idrottsytor. Alla hallsporter och fotbollen, tennisen, båtlivet med flera har förlorat ytor. Det strider mot stadens policy om kompensationsinvesteringar, som tydligen anger att idrottsfunktioner

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

som påverkas av byggprojekt ska ersättas med motsvarande funktion på likvärdig plats och i rätt tid. Vi uppmanar därför S-styret att å det snaraste återuppta projekteringen av Vårby multihall. Om pengar saknas rekommenderar jag alternativa lösningar, till exempel extern finansiering. Fler spadar är som bekant mer effektivt än en, på många sätt.

Anförande nr 153

Hanna Werner (M): Fru ordförande, kära ledamöter och även åhörare! I likhet med det som min kollega Hanna i Liberalerna så fint redogjorde för välkomnar även vi i Moderaterna ärendet om Lillholmsskolans till- och ombyggnad. Vi ser det som ett viktigt steg framåt för skolan och för eleverna. Samtidigt konstaterar vi att majoritetens ideologiska skygglappar gör att Lillholmsskolans idrottsanläggning ställs mot Vårbergs IP. Så hade det inte behövt bli. Med en större öppenhet för fler lösningar, till exempel externa finansierare, hade stockholmarna kunnat få mer idrott och inte mindre. Vi hade kunnat säkerställa en bra idrottsanläggning för Lillholmsskolan och samtidigt bevara Vårbergs IP.

Med det sagt beklagar vi den väg som majoriteten har valt att gå och hoppas att de vaknar upp en annan dag med lite mindre skygglappar på.

Anförande nr 154

Shamso Ali Hassan (V): Ordförande! Att vi nu investerar i en ny idrottshall på Lillholmsskolan är mycket välkommet, och det förändrar de långsiktiga förutsättningarna i grunden. Närheten gör att eleverna stannar kvar i skolmiljön. Tröskeln till att delta sänks, och lärarna kan fokusera på undervisning i stället för på logistik.

När jag gick i Lillholmsskolan för många år sedan ändrades strukturen från en F-6-skola till en F-9-skola. Jag tillhörde den första högstadieklassen som gick ut från Lillholmsskolan. När strukturen ändrades behövdes fler salar och fler lokaler. Under den perioden hänvisades eleverna ned till Skärholmshallen för idrott och till före detta Skärholmens gymnasium för andra lektioner. På papperet fungerade det här mycket bra, men i verkligheten såg det annorlunda ut. En del av eleverna tog sig till idrottshallen. Men andra blev kvar på vägen, och många svängde i stället av mot centrum för att lyssna på musik och testa coola prylar på Teknikmagasinet.

Det här var en av mina och många andras farhågor när det tidigare förslaget var på bordet. Vi var rädda för att Lillholmsskolans elever ännu en gång skulle behöva förflytta sig för idrottslektionerna, och denna gång kanske ännu längre bort, till Vårbergs IP. Ju längre bort undervisningen flyttas från skolan, desto svårare är det att hålla ihop både gruppen och kvaliteten. Vi vet vad som händer när avståndet ökar. Det blir en högre tröskel, särskilt under de mörka vintermånaderna. Kopplingen till

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

skoldagen försvagas, och risken ökar för att eleverna kommer sent, tappar motivation eller inte kommer fram alls.

Därför är det här ett mycket glädjande och välkommet beslut. Jag är stolt över att tillhöra en majoritet som tar ansvar, som lyssnar och som agerar när verkligheten kräver det. Det här är en smart och nödvändig lösning som gör det möjligt att bygga idrottshallen så att den fungerar för alla elever. Vi säkerställer att de får samma möjligheter som andra och en likvärdig skolgång. Eleverna i Lillholmsskolan förtjänar det bästa.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

§ 30 Inriktningsbeslut gällande reinvesteringsprogram för tillgångar i det offentliga rummet 2027–2031

Anförande nr 155

Borgarrådet *S t r ö m g r e n* (MP): Ordförande och fullmäktige! Det här ärendet handlar om att ta hand om våra anläggningar, för gör vi inte det riskerar det att bli mycket dyrare och högre kostnader i framtiden. Vi har många anläggningar i Stockholm av olika slag som är byggda i en tid som gör att de nu börjar uppnå sin tekniska livslängd. Det gäller gator, byggnadsverk, broar och många andra typer av anläggningar. Reinvesterar vi inte i tid riskerar det att leda till både sämre framkomlighet, sämre trygghet och betydligt högre kostnader längre fram.

Därför föreslår vi ett samlat reinvesteringsprogram på 4 miljarder. Det är mycket pengar, men det gäller för åren 2027 till 2031. Det är en nödvändig ambitionshöjning för att vi ska kunna ta hand om de här anläggningarna. Samtidigt samlar vi sju olika program som tidigare har varit separata i ett enda. Fördelen med det är att vi får bättre överblick och bättre samordning mellan de tidigare sju. Vi får bättre möjlighet att prioritera där behoven är som störst.

Man ska dock inte tro att det innebär att kontrollen blir mindre, utan det är egentligen tvärtom. Genom att programmen samlas i ett enda får vi bättre överblick och transparens. Men de ska, som tidigare, ändå följas upp med årliga lägesrapporter. Medlen som går till de olika kategorierna av investeringar sätts årligen i investeringsplaner och budgetar. Större eller principiellt viktiga åtgärder kommer, precis som i dag, även fortsättningsvis att tas upp som egna beslutsärenden, både i trafiknämnden och här i KF, om de är på sådana belopp att de behöver tas upp i KF. Detta är en nödvändig och klok satsning som gör att vi kan jobba mer transparent och mer anpassat för de specifika behov som finns vid varje givet tillfälle och för varje given typ av anläggning.

Med det yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 156

Borgarrådet *W e d i n* (M): Ordförande! I ett försök att vara kortfattad ska jag försöka sammanfatta vår kritik: Vi ser en betydande risk för kostnadsökning, minskad politisk kontroll och bristande transparens. Utifrån de här bristerna anser vi att inriktningen helt enkelt är otillräckligt underbyggd och känner oss inte bekväma med att godkänna ärendet i nuvarande form. Vi yrkar därför primärt på återremiss av ärendet. Stockholmarnas skattemedel måste hanteras med stor varsamhet, och därför känner vi en risk med att investeringsprogrammet kommer att innebära mindre transparens gentemot trafiknämnden.

Utifrån detta hänvisar jag till vårt yrkande i kommunstyrelsen.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Anförande nr 157

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Jag tänkte bara yrka bifall till den gemensamma reservationen med Moderaterna.

Anförande nr 158

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande och fullmäktige! Som kommunpolitiker i Stockholm har vi ett stort ansvar för vår vackra stad och dess offentliga miljö. Vi har också ett stort ansvar för att förvalta skattemedlen och använda dem på ett klokt sätt. Vi har en stor underhållsskuld i vår offentliga miljö, och den försvinner inte av sig själv. Den behöver vi helt enkelt beta av.

Trafiknämnden har ansvar för en stor del av den offentliga miljön: gator, torg, parker, broar, tunnlar, kajer, trappor, olika tekniska anläggningar och så vidare. Hittills har man haft sju olika reinvesteringsprogram för olika typer av objekt, som dessutom har haft olika löptider. Det har skapat en situation där det har varit svårt att få överblick av hela behovet. Därför samlar man nu ihop dessa program till ett stort program som täcker alla dessa områden.

Programmet hänger ihop med trafiknämndens nya underhållstrategi, som antogs i höstas. Den innebär att varje område har en förvaltningsplan. På det sättet blir det mer ordning och reda i investeringsstyrningen och planeringen. Samma regler och delegation som tidigare gäller fortfarande, och de större investeringarna kommer även i fortsättningen att tas här i kommunfullmäktige. Trafiknämnden kommer att få en årlig lägesrapport om programmet, och utrymme för politiska prioriteringar finns kvar. Det blir mer transparens, och inte mindre transparens.

Vi behöver ta hand om vår fina stad. Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

§ 31 Inrättande av Ålstensskogens och Storskogens naturreservat i Bromma

Anförande nr 159

Borgarrådet **L i n d h a g e n** (MP): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Jag tänkte inleda som jag gjorde förra gången det här ärendet var uppe. När den rödgrönrosa majoriteten tog över efter de borgerliga partierna 2014 hade det inte inrättats ett enda naturreservat på sju år. Det fanns då 7 naturreservat. Före sommaren kommer vi att ha fördubblat antalet naturreservat till 14 stycken, utöver vårt kulturresevat Igelbäcken. Totalt kommer vi att ha skyddat omkring 520 hektar natur – ungefär 730 fullstora fotbollsplaner. Hälften av den här ytan skyddar vi den här mandatperioden. Det är ett enormt arbete som har gjorts. Då har jag inte ens räknat in alla de tio biotopskyddsområden som också kommer att finnas på plats före valet. Det är ungefär 135 fotbollsplaner till.

De här naturreservaten och biotopskyddsområdena har inte tillkommit av en slump. Detta är inte något som bara råkade hända. Nej, det är resultatet av ett hårt arbete och tydliga politiska prioriteringar. Därför känns det lite märkligt när oppositionen plötsligt vaknar upp och börjar engagera sig i skyddet av natur, med tanke på att inte ett enda naturreservat inrättades på sju år när de borgerliga partierna styrde. Dessutom fick inte Miljöpartiet någon som helst draghjälp av Moderaterna förra mandatperioden med Ålstensskogen och Storskogen. Vi behövde driva det här naturreservatet framåt i varje enskilt steg förra mandatperioden – ta vartenda initiativ, initiera reservatet i budget, utreda området och forcera det framåt utan hjälp.

Om det här ärendet skulle göras om, som ni i oppositionen vill, skulle det inte bli något naturreservat i Ålstensskogen och Storskogen den här mandatperioden heller. Får vi inte naturreservatet på plats före valet vet vi inte helt säkert hur det kommer att bli efter valet, för spelplanen kan alltid förändras i och med ett val. Men det jag vet är att det här naturreservatet inte var så viktigt förra gången Moderaterna styrde.

Jag tycker att leverans är viktigt. Faktum är att det inte finns något som är så viktigt om man sitter med och styr som leverans. Och det är det vi gör nu – vi levererar. Efter många år av prat om ett naturreservat blir nu Ålstensskogen och Storskogen skyddade för all framtid. Det kommer inte att finnas någon risk att vi exempelvis får partier framöver som vill bygga i de attraktiva lägena vid vattnet om Tidöregeringen får som den vill och lyckas rasera strandskyddet. Nej, nu skyddas Ålstensskogen och Storskogen för gott.

Det beslut som vi nu ska fatta är otroligt viktigt. Ålstensskogen och Storskogen är ett av Stockholms allra mest uppskattade rekreatiomsområden. Det är en plats för bad, motion, lek, naturupplevelser och möten – en plats för hälsa och livskvalitet. Naturen är också avgörande för att vi ska kunna rusta oss för klimatförändringarna och bättre stå emot skyfall och värmeböljor. Vi behöver naturen för att vi över huvud taget ska

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

kunna leva på jordklotet. Biologisk mångfald och fungerande ekosystem är en förutsättning för allt liv på jorden. I Ålstensskogen och Storskogen finns mycket höga naturvärden som vi har ett ansvar att skydda.

Det beslut vi tar i dag är väldigt viktigt för människor, djur och växter. Med det här beslutet skyddar vi väldigt värdefull natur och säkrar att Stockholm kommer att vara en härlig stad att leva i även i framtiden. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 160

Björn Ljung (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag älskar naturreservat. Det är inget okänt. Jag kommer ihåg när vi skulle bygga några fina lameller utefter Karlskronavägen i Björkhagen. Karlskronavägen i Björkhagen utgör gränsen mot Nackareservatet. En av portarna till Nackareservatet finns precis där. Stigarna går ned mot det som nu är jättefina odlingslotter. När jag var ung fanns det en liten fotbollsplan där, och man hade majbrisor.

Man undvek dock att bygga vid porten till Nackareservatet. Min fråga till Åsa Lindhagen, som mycket värtaligt redogör för det framtida Ålstensskogens naturreservat, är helt enkelt: Vad är det som gör att ni nu vill bygga i porten till detta naturreservat?

Anförande nr 161

Borgarrådet Linda Hagren (MP): Jag tackar Björn Ljung för frågan och för engagemanget.

Det cirkulerar just nu en montagebild av det bygge som ska ske, men så kommer det givetvis inte att se ut. I det område som du diskuterar, Björn Ljung, område 25, kommer det att byggas ganska trevliga hyresrätter. Vi kommer fortfarande att ha hela den här fantastiska naturen. Självklart ska vi också se till att det blir trevliga entréer in i det här området. Det finns ju många olika entréer för att nå Ålstensskogen och Storskogen. Jag har varit där ganska många gånger vid det här laget, och det är en fantastisk natur. Självklart ska vi från stadens sida göra det här så trevligt och inbjudande som möjligt. Det kommer ju också att skjutas till resurser nu, i och med att det blir ett naturreservat, för att se om vi behöver göra ordning stigarna ännu mer, om vi behöver förbättra skyltningen och hur ska vi göra det så välkomnande som möjligt. Min förhoppning och förväntan är att det kommer att bli ännu trevligare – och lättillgängligt.

Anförande nr 162

Borgarrådet Wedin (M): Tack så mycket, Åsa Lindhagen! Apropå år 2014 gick jag tillbaka och kollade nu. Det var samma år som vi i Alliansen gav besked om att vi

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

ville se tre naturreservat och förklarade det med att vi ville se ett växande Stockholm men samtidigt bevara viktiga grönområden.

Om det är så att detta är en linje som vi egentligen är överens om – kan vi inte vara det då, även kopplat till delområde 25, där det finns betydande naturvärden? Varför kan det inte vara så enkelt? Ibland kan ju politik vara enkelt. Varför kan vi inte ta i hand när det gäller detta men också andra viktiga områden, så att Stockholm faktiskt kan få ha kvar sina grönområden, i och med att vi verkar vara överens om det här?

Du säger att du vill ha transparens. Kan du inte vara transparent då? Är det Miljöpartiet som har drivit igenom att det ska vara hyresrätter på den här platsen? Är det ni som har insisterat på detta? Eller är det Socialdemokraterna? Varför motsätter ni er i så fall inte detta?

Anförande nr 163

Borgarrådet **L i n d h a g e n** (MP): Ordförande! Jag kan konstatera att det svänger lite i Moderaternas syn på byggfrågorna. Ni i Moderaterna är betydligt mer byggvänliga när ni sitter med och styr än när ni sitter i opposition.

Apropå transparens, som jag nu delade med mig av: Det här ärendet är uppe till debatt och beslut för andra gången. Vi har behov av fler hyresrätter i Stockholm. Jag har all förståelse för boende i området. Det kan finnas delade åsikter; det finns sådana som tycker att det inte ska byggas. Men vi behöver också fler hyresrätter i Stockholm, och vi behöver skydda naturen. Det här beslutet innebär ju att vi inte kommer att ha ett hot om exploatering över det här området framöver. Över 99 procent av området skyddas nu i och med det här beslutet. Det är otroligt ovanligt att en så stor andel av ett naturområde skyddas. Det här är ett bra beslut för Stockholm, och det är ett stort område som skyddas – det är nästan 100 procent.

Anförande nr 164

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige, stockholmare och Brommabor! Centerpartiet har under lång tid drivit på för att Ålstensskogen och Storskogen ska skyddas som naturreservat. Det var ett av våra vallöften 2022. Därför är det glädjande att vi nu är framme vid ett beslut som innebär ett långsiktigt skydd för ett av Brommas mest uppskattade grönområden. Det här är inte vilken mark som helst. Det är tätortsnära natur med höga naturvärden, biologisk mångfald och skyddade arter. Det är en plats för rekreation och promenader och för barns lek och återhämtning i vardagen.

När Stockholm växer måste vi klara av två saker samtidigt. Vi ska självklart bygga fler bostäder, och Stockholm är inte färdigbyggt. Men vi måste också bevara och stärka stadens populära parker och grönområden. En växande stad får inte bli en stad där naturen steg för steg trängs undan. Tvärtom måste vi planera smartare och bygga på

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

redan hårdgjorda ytor, utveckla i kollektivtrafiknära lägen och våga bygga en extra våning. Det är så vi kombinerar bostadsbyggande med en stad som är både grön och skön.

Senast vi diskuterade det här ärendet kunde vi genomdriva en minoritetsåterremiss. Givetvis förstod vi att ingenting skulle ändras. Jag tänker inte ens låtsas som att jag trodde eller hoppades på att någonting skulle ändras.

Däremot skulle jag gärna ha velat vara en fluga på väggen i det rum där Miljöpartiet till slut valde att låta sig köras över av Socialdemokraterna och Vänstern och gå fram med att undanta delområde 25 från naturreservatet. Jag förstår Åsa Lindhagens höga tonläge i det här fallet. Det avslöjar faktiskt att hon härtill var nödd och tvungen. Åsa ville inte utesluta delområde 25. Det står klart. Och det vill inte heller Centerpartiet göra.

Vi i Centerpartiet menar att det här området har påtagliga naturvärden. Det hyser skyddade arter och fungerar dessutom som en naturlig entré till reservatet. Den föreslagna storskaliga exploateringen skulle innebära ett oproportionerligt intrång, både i grönområdet och i den småskaliga bebyggelsen runt omkring. Det riskerar att försvaga ambitionen om ett sammanhängande och långsiktigt naturskydd.

Om vi menar allvar med att skydda tätortsnära natur kan vi inte nagga den i kanten redan från start. Stockholm ska växa, men det ska vara en grön, hållbar och långsiktig tillväxt. Våra parker och skogar är inte reservmark för framtida exploatering. De är en del av stadens ryggrad och av stockholmarnas livskvalitet. Därför yrkar jag bifall till Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen. Bevara hela Ålstensskogen och Storskogen!

Anförande nr 165

M a r t i n H a n s s o n (MP): Jonas Naddebo! Du behöver inte vara en fluga på väggen för att få reda på vad som händer i våra förhandlingar. Jag kan gott berätta om dem. Dem kan vi vara helt transparenta med. Vi har många tuffa förhandlingar inom majoriteten – det kan jag säga – och det har vi haft även om naturreservaten. Beträffande Ålstensskogen och Storskogen har det framför allt handlat väldigt mycket om att forcera detta framåt, så att vi faktiskt kan fatta de här besluten.

Förra mandatperioden gick det väldigt segt. Vi hade beslut om att detta skulle utredas, men sedan hände tyvärr inte så mycket. Nu har vi faktiskt lyckats komma framåt ordentligt med det här. Det har inte varit en stor sak huruvida vi ska kunna inrätta ännu mer av Storskogen och Ålstensskogen som naturreservat. Det är över 99 procent – den högsta andelen efter Judarskogen, mig veterligen. Den andelen är vi såklart otroligt nöjda med. Debatterna, förhandlingarna och arbetet har pågått kring tidsplanen för att faktiskt verkställa detta.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Anförande nr 166

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! En sak kan vi vara överens om, Martin Hansson, och det är att vi båda har drivit på för det här naturreservatet. Men jag tror faktiskt inte ett ögonblick på att ni tänker ändra er politik och helt plötsligt vill bygga på värdefull grönmark. Det Miljöpartiet som jag känner i stadsbyggnadsnämnden är väldigt noga med att skydda skyddsvärda arter, skydda grönmark från bebyggelse och minska intrång i grönmarksområden. Det är i alla fall det som Cecilia Obermüller driver i stadsbyggnadsnämnden. Nu tycker ni helt plötsligt att det är absolut toppen att bygga på den här grönmarken. Det är inte Centerpartiets politik. Centerpartiets politik är att skydda de här parkerna och grönområdena, bygga på höjden och se till att vi får ett helt naturreservat i Bromma. Det tycker jag att Storskogen och Ålstensskogen är värda.

Anförande nr 167

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Ordförande och fullmäktige! Stockholms stad inrättar alltså ett 672 000 kvadratmeter stort naturreservat i Bromma. Det är helt fantastiskt och mycket roligt. Samtidigt försöker, som vi hör, oppositionen göra ett stort nummer av att man vill ta bort 1 100 kvadratmeter från bostädernas fotavtryck. Tidigare ville man även hindra utbyggnaden av tennishallen. 1 100 kvadratmeter, där det ska byggas bostäder, vill man alltså i upprörda ordalag rädda, vilket ska jämföras med de 672 000 kvadratmeter som blir naturreservat. Det saknar förstås helt proportioner. Dessutom gäller det mark som inte har högt naturvärde. Förra gången ärendet hanterades ville partierna även hindra en utbyggnad av tennishallen. De har nu ändrat sig på den punkten, och det är bra. Fortsätt att ändra er!

Under förra mandatperioden var det, som vi har hört här, så att Moderaterna och KD vad jag förstår motverkade att göra naturreservat av Ålstensskogen och Storskogen samt Majroskogen. Inte ett enda dokument togs fram under förra mandatperioden, då de här partierna uppenbarligen var ovilliga till bildandet av dessa naturreservat i praktiken bara för ett par år sedan. Ni som undrar vad krokodiltårar är för någonting får se det nu. Moderaterna och KD kommer att gråta här i dag över projekt som man bromsade för bara ett par år sedan. Man bromsade bildandet av ett naturreservat i Ålstensskogen och Storskogen på 672 000 kvadratmeter, liksom av det naturreservat i Majroskogen som vi ska fatta beslut om senare.

Gränsdragningen för naturreservatet utgår från en noggrann avvägning mellan naturvärden, stadens behov av bostäder och bättre möjligheter till idrott. Cirka 50 bostäder till överkomliga hyror genom Stockholmshus kommer därför förhoppningsvis att byggas efter en detaljplaneprocess som vi startade vid det senaste mötet i stadsbyggnadsnämnden. Tennishallen, som i sin tur omfattar 4 300 kvadratmeter, behöver jag i motsats till förra gången inte argumentera för, och det är ju bra. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Anförande nr 168

H a n n a W i s t r a n d (L): Jag har en fråga till dig, Jan Valeskog. Det här med att du pratar om utbyggnad för Smedslättens Tennis är så himla intressant. Det är nämligen så att posten som idrottsborgarråd och stadsbyggnadsborgarråd instiftades för att vi skulle få bättre koll och mer samordning mellan våra idrottsprojekt. Jag pratade med ordföranden för Smedslättens Tennis, som har försökt få till en utbyggnad under tio år. Jag sa: Vad kul, Carl! Ska ni få bygga ut nu? Ska ni få bygga över tältet, så att ni slipper de höga elräkningarna? Nej, blev svaret. Det är nämligen inte Smedslättens tennis du pratar om. Du pratar om Salk. Det är ett helt annat projekt. Jag tycker faktiskt att det här är upprörande. Du får gärna besvara detta.

Anförande nr 169

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Närliggande tennishall har ett tält som man ska slippa ha kvar. Man har ett tillfälligt bygglov på 15 år. Det kan man inte ha, utan man måste få bygga ut tennishallen permanent. Det är det som det handlar om.

Anförande nr 170

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Jag ska börja med att tacka Jan Valeskog för att han i alla fall inte smetade på mig epitetet krokodiltårar när det handlar om att kämpa för grönområden och stå upp för att vi behöver bygga Stockholm. Vi behöver bygga Stockholm vidare, men vi måste också slå vakt om våra grönområden och parker. Det har Centerpartiet slagits för sedan 2006, då vi återinträdde i den här salen. Jag tackar för att du inte kletade det på mig i alla fall.

Jag tror inte att någon ansett att det är tennishallen som är problemet. Det som är problemet är att ni vill förtäta i ett grönområde och bygga dessa bostäder. Jag har absolut inget emot hyresrätter. Vi ska bygga bostäder på mycket, mycket bättre platser än den här. Det kan jag lova dig att vi kommer att återkomma med. Vi kommer alltid, i varje valrörelse, med nästan flest bostäder som vi vill bygga. Men det ska inte ske i grönområden. Vi måste bygga mycket närmare kollektivtrafiken. Det finns sådana platser även i Bromma, och dem kommer jag att stå upp för.

Anförande nr 171

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Vi pratade tidigare om entréer till naturreservatet. Det låter som om det här vore den enda entrén. Men det handlar som sagt om 67,2 hektar, 672 000 kvadratmeter, och det är klart att det finns många entréer. Den yta, det fotavtryck, som de här bostäderna kommer att ha är 1 100 kvadratmeter. Det är nästan ingenting sett till proportionerna. Kan inte även Centerpartiet ha rimliga proportioner i den här frågan?

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Anförande nr 172

M i k a e l V a l i e r F u r t e n b a c h (KD): Medan jag torkar bort mina påstådda krokodiltårar från ögonen vill jag bara gratulera till att ni fick in den här lilla kåken i det här området och beklaga Miljöpartiets förlust av de futtiga kvadratmeter som jag ändå vet smärtar dem. Det är bara att gratulera, Jan Valeskog. I övrigt står jag fast vid vår reservation.

Anförande nr 173

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det hade varit bra om Kristdemokraterna hade kunnat kommentera om de tycker att 1 100 kvadratmeter är otroligt mycket i relation till hela det här projektet, Mikael Valier Furtenbach. Men vi har ju förstått av olika antydningar här att ni inte gjorde många knop i detta arbete förra mandatperioden. Jag får nog säga att de där krokodiltårarna syntes när du pratade.

Anförande nr 174

J o h a n P a c c a m o n t i (M): Fru ordförande! Om man kommer med det sedvanligt höga tonläge som borgarrådet Valeskog har skulle jag ändå rekommendera läsning av den budget som finns för Stockholms stad. Under förra mandatperioden hade vi återkommande uppdrag kring just det här. Det vet Miljöpartiet. Nu valde väl Miljöpartiet att prioritera något annat naturreservat, och det är helt fine.

Jan Valeskog! Jag vet att du är kvällens segrare här i dag. Ni vill göra om stadens grönområden till grå betongyta, och nu har ni fått Miljöpartiet att släppa till. Men när man är glad kan man åtminstone ha rätt. Börja med att läsa på i stadens dokument!

Anförande nr 175

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det är ju en fördel att man har hållit på några år. Ta exempelvis Moderaternas lite hycklande stil i just de här frågorna. Det var inte så många år sedan ni skulle bygga 5 000 bostäder i Årstaskogen. Det var 2014–2015. Då förlorade ni. Efteråt försöker ni ge sken av att ni alltid har velat ha naturreservat där. Och nu hör vi här från insidan att det inte kom ett enda dokument förra mandatperioden i den här riktningen. Ni satt i fyra år.

(J o h a n P a c c a m o n t i (M): Budgeten!)

Inga beslut, hörde vi också.

(J o h a n P a c c a m o n t i (M): Budgeten!)

Det är intressant att höra från insidan hur diskussionerna gick. Ni gjorde inte många knop. Men krokodiltårar har ni.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

(J o h a n P a c c a m o n t i (M): Läs budgeten, Jan!)

Anförande nr 176

A n d e r s E d i n (SD): Fru ordförande! Sverigedemokraterna välkomnar att Ålstensskogen och Storskogen nu föreslås bli ett naturreservat. Det är ett mycket uppskattat område med höga naturvärden och stora kvaliteter för friluftsliv. Att långsiktigt skydda detta är ett viktigt och bra beslut som vi såklart står bakom.

Vi reserverar oss dock, eftersom delområde 25 mellan Smedslättens tennisbana och Solviksängen har lämnats utanför reservatet. Vi menar att gränsdragningen inte följer naturens egna förutsättningar. Det finns ingen tydlig eller naturlig gräns i landskapet mot angränsande område. Att då lämna just denna del utanför skapar en svag punkt i skyddet. Om området i framtiden kommer att exploateras skulle det innebära ett stort ingrepp i ett sammanhängande kuperat skogsparti.

Om vi menar allvar med att skydda Ålstensskogen bör vi göra det ordentligt och sammanhållet. Ett naturreservat ska vara långsiktigt och trovärdigt. Det blir det inte om man redan från början planerar för undantag. Därför yrkar Sverigedemokraterna på att naturreservatet inrättas och på att delområde 25 inkluderas i reservatet för att säkerställa ett långsiktigt och trovärdigt skydd. Därmed yrkar jag bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 177

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag är den förste att säga att det ibland tar alldeles för lång tid att få stadens maskineri att rulla. Så är det med naturreservaten. Det här är komplicerat att få fram, men vi i Moderaterna är stolta över vår del i detta arbete. Det är väldigt glädjande, som har nämnts, att vi kommer till beslut om det här naturreservatet. Det är uppenbart att Ålstensskogen och Storskogen verkligen har ett betydande naturvärde, och det är alldeles underbart att vi har funnit en så stor samsyn kring just detta, får man ändå säga.

Men det är provocerande, tycker jag, att inte fler tycker att den här processen har varit märklig. Det var uppenbart för oss från början. När vi kollade på det ursprungliga förslag som skulle upp i nämnden och fullmäktige tänkte vi: Vänta nu här! Det var uppenbart att den plätt som vi nu pratar om, delområde 25, inte var med. Jag minns att jag pratade om det med kollegor från majoriteten i den här salen: Ni vet väl varför det här området inte är med? Man kommer direkt att forcera fram bostäder som inte passar in i det här området. Det är uppenbart. En av de få saker som Socialdemokraterna faktiskt driver nationellt är ju att vi ska tvinga in hyresrätter genom tvångsblandning där de inte passar in. Då fick jag till svar: Nej, nej, det tror vi inte alls stämmer.

Men så kommer redan vid nästa möte i exploateringsnämnden det här förslaget till beslut. Som samarbetspartner till socialdemokratin skulle jag bli provocerad över att

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

de här frågorna hanteras på det här sättet, framför allt när det har arbetats så länge med inrättandet av det här naturreservatet. Man kommer in mot slutet och fintar bort det här området på grund av vad man tycker utifrån sin nationella agenda, precis som när man nu tvingar in egen regi i städningen i olika stadsdelar och får dit Magdalena Andersson. Man kommer att göra på precis samma sätt här. Kolla här, Magdalena! Kolla vad vi har gjort här! Vi offerar Brommas bebyggelse. Vi offerar miljön för att det passar vår socialistiska ideologi just nu.

Det är Brommaborna som kommer att få betala för hur Socialdemokraterna hanterat den här frågan. Det är därför det är så viktigt med den här lilla ytan – det är principiellt. Det är inte så här vi borde hantera frågor om naturreservat. Vi borde faktiskt ha kollat på naturvärdet även på den här lilla ytan, just för att det är olämpligt med den bebyggelse som man så tydligt ska tvinga in på platsen.

Här är Moderaterna tydliga. Vi vill inte ha de här hyresrätterna på den platsen. Vi värnar den småhus- och villaplanering som vi slog fast förra mandatperioden. Vi kände att vi hela tiden hade med oss Miljöpartiet på spåret. Vi är ju egentligen överens om detta, precis som vi är överens om att vi borde bevara Stockholm som en grönare stad. Vi borde verkligen slå vakt om det vi är överens om. Det vi egentligen är överens om här och egentligen har en majoritet för är att delområde 25 borde vara med. Jag yrkar bifall till Moderaternas och Liberalernas gemensamma yrkande i kommunstyrelsen.

Anförande nr 178

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Nu försä du dig lite på slutet, Dennis Wedin, när du sa: ”Vi vill inte ha de här hyresrätterna på den platsen.” Det är ju där skon klämmer hos Moderaterna. Ni är såklart fullt medvetna om att Brommaborna är oändligt nöjda med att få ett naturreservat här. Det omfattar över 99 procent av det faktiska naturområdet. Det är såklart alla nöjda med. Men du råkade säga något där på slutet: ”Vi vill inte ha de här hyresrätterna på den platsen.”

Det är lite märkligt för oss med Moderaternas jojo-approach i stadsbyggnadsfrågor. Det går åt alla möjliga håll. Men det finns ju en röd tråd. När ni sitter i opposition är det ett visst tänk, och när ni är i majoritet är det ett annat. Det är ju inte alltför länge sedan ni själva ville bygga bostäder på Solviksängen precis bredvid – ett oändligt mycket större projekt, som verkligen fick Brommaborna att reagera. Ni har tack och lov backat från det – det ska sägas. Men den här jojo-mentaliteten finns hos Moderaterna hela tiden. Man vet inte var man har er i de här frågorna. Först tycker ni ett, och sedan är det alldeles plötsligt något helt annat.

Anförande nr 179

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det är inte en jojo om det är så att vi har haft en linje, som vi dessutom hade stor samsyn om i den här salen under många år, och sedan har gjort upp med den. Vi säger att den inte längre gäller. Vi har ändrat vår

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

politik. Vi har gjort analysen att barnfamiljer lämnar Stockholm för andra delar av landet. Vi har gjort analysen att vi har haft för hög byggtakt i den här staden och att vi har byggt fel. Där är en viktig del att vi de senaste 25 åren har tappat grönytor motsvarande hela Kungsholmen. Vi har gjort en genuin omläggning.

Ni borde ha tagit chansen den här mandatperioden, Martin Hansson. Vi har samsyn. Vi har verkligen kommit till er och sagt: Men herregud, här är vi överens – vi borde stoppa det här projektet! Ni har inte tagit den chansen, och det kan jag beklaga. Vi har en uppenbar samsyn här. Den kan jag bekräfta genuint, och förhoppningsvis kommer det att vara tydligt när vi styr den här staden under nästa mandatperiod. Det är detta vi söker väljarnas förtroende för. Stockholm ska ha kvar sina grönytor. Vi borde inte bygga hyresrätter på delområde 25. Det borde vara ett naturreservat i stället.

Anförande nr 180

Hanna Wistrand (L): Här har vi återigen ett bra projekt som blir alibi för något riktigt dåligt. Jag vill återigen återkoppla till lite fakta om Smedslätten. Det finns väldigt många föreställningar om hur det ser ut i Bromma. I Smedslätten finns det 465 bostäder i flerbostadshus och 516 bostäder i småhus. Man kallar det för blandad bebyggelse. Bromma är väldigt bra på det sättet. Bromma är unikt på det sättet. Man har lyckats med sin stadsplanering. Jag vill verkligen att vi har med oss det in i den här diskussionen. Det handlar inte om flerbostadshus kontra småhus, utan det handlar om hur man bygger och var man bygger.

Vi började driva det här projektet redan när vi tog över 2018. Johan Paccamonti har redan varit inne på det. Då avsågs hela Ålstensskogen bli naturreservat. Det var ju även Miljöpartiet med på när vi tittade på det då. Men Solviksängen, Ålstensdungen, Västerleds södra sida, Nockebytoppen, Klöverknuten, Tunadalen vid Nockebyvägen, Sångarlunden och många fler områden – nej, den rödgröna majoriteten värnar inte om Brommas gröna områden, för här har man inga väljare. Det var någonting man faktiskt gick ut och kommunicerade redan 2018. Detta görs trots att vi i Bromma har så många hårdgjorda områden som faktiskt är färdiga att bebyggas – vi har plats att bygga mycket i Bromma. Något som också är upprörande är att man helt och hållet bryter mot den småhus- och villastrategi som tagits fram.

Jag kan också meddela Jan Valeskog att jag nu haft kommunikation med ordföranden i Smedslättens Tennis. Han har fortfarande inte hört någonting om den här byggnationen över tältet. Han vill gärna att du hör av dig per omgående, för Smedslättens Tennis har fortfarande inte fått någon kommunikation alls från borgarrådet om detta.

Jag yrkar bifall till Liberalernas, Moderaternas och Kristdemokraternas reservation.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Anförande nr 181

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Nu sitter inte Hanna Wistrand i stadsbyggnadsnämnden, och det kanske förklarar förvirringen. Men vi måste ju anta den här planen för att vara klara och kunna bygga någonting över huvud taget. Det som är ett faktum är att tältet får stå i max 15 år. Sedan får det inte stå kvar längre, för det är ett tillfälligt bygglov. Syftet med den här nya planen är att man ska kunna bygga ut i stället och slippa ha ett tält. Det är en välgärning. Men att göra upp någonting genom att exploateringskontoret förhandlar med ägaren av tennishallen i dag, innan det finns någon plan, är naturligtvis inte möjligt.

Anförande nr 182

H a n n a W i s t r a n d (L): För mig är det väldigt märkligt om man vill utveckla idrottens anläggningar utan att kommunicera med idrottens föreningar och dem som skapar idrott. Det låter också lite märkligt nu. Smedslättens Tennis håller på med ideell verksamhet för barn och unga och har en lång kö med barn som inte får plats. Det låter nu som att villkoret för att de ska kunna få plats och få en bättre hall är att man ska bygga stora monolithus utanför Ålstensskogens naturreservat. För mig är det märkligt.

Anförande nr 183

R o s e - M a r i e R o o t h (V): Ordförande, ledamöter och eventuella åhörare! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut om inrättande av naturreservat i Ålstensskogen och Storskogen.

Som stadsdelspolitiker i Bromma vill jag komma med några klargöranden. Jag har tagit del av debattinlägg, artiklar i lokaltidningen och inlägg i sociala medier. Det är viktigt med engagemang.

Reservatsstatusen gäller flora och fauna på utmärkta platser på kartan, inte de boende i villaområdet intill. Av retoriken kan man som hastigast få uppfattningen att livsmiljöer och villatomter och deras ägare står inför något slags hot. 97–98 procent av markområdena avser natur med höga mångfaldsvärden, har jag fått förklarat för mig på stadsdelsammans träden. Det estetiska intrycket av skogspartiet, det som benämns entrén till skogsområdet, kommer att fråntas reservatsstatus, med avsikten att exploatera för kanske 50 allmännyttiga bostäder i förslaget. Här finns tydlig nytta och möjlighet för dem som vill ha nya trevliga grannar och dem som vill bo kvar i området när villa och trädgård blir en börda och en flytt blir en positiv lösning. Jag har hört många Brommabor som både efterfrågar stadsutveckling och vill skydda grönska och utöka den där det är möjligt för att skapa skugga och skyfallsskydd. Balans och sans ger lösningar för stockholmarna i allmänhet och här för Bromma i synnerhet. Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Anförande nr 184

N i k e Ö r b r i n k (KD): Herr ordförande! Nu har det än en gång blivit dags att behandla frågan om den kommande ovarsamma exploateringen av Ålstensskogen samt frågan om naturreservatet i Ålstensskogen och Storskogen, som vi kristdemokrater tycker borde bli större.

Jag ska särskilt säga att jag ändå hade ett litet hopp på Miljöpartiet. Jag minns nämligen mandatperioden 2014–2018, då vi lyckades kroka arm, vi kristdemokrater i opposition och Miljöpartiet, som satt med och styrde, för att rädda grönområden i Bromma från socialdemokratisk bostadsexploatering. Men tyvärr vann den kohandlande politiken den här gången. Socialdemokraternas grönområdesskövlingspolitik vann tyvärr denna gång.

Det är synd att det än en gång kommer att försvinna grönområden i Bromma. Ålstensskogen och Storskogen är, som jag påpekade förra gången frågan var uppe, mer än bara träd, skog och stigar. Det är platser där folk motionerar, går med hundarna och möts. Naturen bidrar till det som ger området dess totala karaktär. Den karaktären vill nu Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet genom ett klubbslag bryta upp.

Vi kristdemokrater vill att Stockholm ska ha fler områden som Bromma trädgårdsstad, inte färre. Vi vill se mer natur, inte mindre. Vi vill att hela Ålstensskogen och Storskogen ska omfattas av ett naturreservat. Vi vill se mer grönområden, inte mindre. Låt det bli känt för väljarna i den här valrörelsen att de som ville se mindre grönområden i Stockholm var Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet! Jag yrkar bifall till Kristdemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 185

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande och fullmäktige! Den rödgröna majoriteten har under den här mandatperioden arbetat systematiskt med att skydda värdefull natur med nya naturreservat och biotopskyddsområden. I kväll har vi äntligen de första naturreservaten på agendan. Detta reservat, Ålstensskogen och Storskogen, har vi redan debatterat. Vi från Vänsterpartiet är fortfarande glada för att vi kan fatta detta beslut i kväll. Som det brukar vara vid alla reservatsbildningar har man naturligtvis stämt av den nuvarande potentiella markanvändningen för att få en balans mellan olika samhällsintressen.

Jag skulle hellre vilja prata om de värdefulla natur- och kulturmiljöer med skyhöga naturvärden som vi skyddar med detta beslut. Jag skulle vilja prata om tall- och hållmarksskogar på höjderna, ekhagar i dalgångarna, naturliga gräsmarker och strandmiljöer vid Mälaren. Jag skulle vilja prata om den biologiska mångfalden och de rekreativa värdena. Men tydligen ska vi prata om bostadspolitik. Och det går också bra.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Vi har en allmän brist på hyresrätter med överkomliga hyror i Stockholm. Bromma är en stadsdel som är särskilt drabbad. Därför har ett litet område i anslutning till det nya reservatet markanvisats till Svenska Bostäder. Detaljplanen har precis påbörjats. Syftet är att bygga ungefär 50 bostäder i två Stockholmshus som är välanpassade till stadens arkitektur. Det är ingen storskalig exploatering som vi pratar om här. Att bygga längs Alviksvägen med befintlig infrastruktur är ett ypperligt sätt att komplettera med välbehövligen bostäder utan att gå in och gräva och spränga i själva skogen.

Jag stör mig på sättet som oppositionen vevar mot dessa bostäder. Jag stör mig på de bakomliggande antagandena, eller snarare fördomarna, om personer som bor i hyresrätt. Den relativt storskaliga tennisanläggningen verkar inte bekymra oppositionen. Men de blivande hyresgästerna gör det. Det bekymrar mig faktiskt rätt så mycket.

Vi i Vänsterpartiet vill bygga ett jämlikt Stockholm där alla har tillgång till både natur och bra bostäder. Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 186

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Men Maria! Om du hade velat prata så mycket om den biologiska mångfalden och skyddade arter och om plats för rekreation och promenader och för barns lek och återhämtning, som jag gjorde i mitt anförande, hade du ju kunnat undvika den här debatten genom att se till att hela området inkluderades i naturreservatet.

Det sätt som ni gjorde det här på var ju nästan lite kuppstartat. Är det konstigt att vi är lite förgräddade? Vid ena mötet i exploateringsnämnden föreslår ni ritningar för området. Direkt på nästa möte därefter är ett grönområde möjligt att annektera för exploatering.

Det är inte så att stadens grönområden står och väntar på att Socialdemokraterna och Vänsterpartiet ska hugga tag i dem. Vi trodde faktiskt bättre om er, men vi fick verkligen se hur det är när ni styr. Grönområdena är ingen obebyggd reserv. Dem ska vi skydda. Delområde 25 borde också ha kunnat ingå i naturreservatet. Då hade vi pratat om biologiska värden allihop.

Anförande nr 187

M a r i a M u s t o n e n (V): Det är ni som har startat den här debatten om två hus som ni stör er så himla mycket på. Vi skyddar ett jättestort område. Vi skyddar det för all framtid. Vi kommer aldrig att exploatera Ålstensskogen eller Storskogen. Det är vi överens om. Vi alla borde jubla över det här beslutet.

(J o n a s N a d d e b o (C): Vi gjorde det.)

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Anförande nr 188

N i k e Ö r b r i n k (KD): Tack så jättemycket för ordet! Jag vill invända lite mot det du säger Maria, både om tillgången till god infrastruktur och om befintlig arkitektur.

Jag tror att jag frågade dig det här när vi hade ärendet uppe senast: Har du ens varit på den här platsen? Nu har du fått lite mer tid att faktiskt åka ut till Bromma och Ålsten och titta. Jag är uppvuxen där. Jag kan ta gift på att det ni har tänkt bygga där absolut inte stämmer in med kringliggande arkitektur. Senast hörde jag Jan Valeskog jämföra med Äppelviksskolan, min egen gamla skola, som ligger ungefär en kilometer bort från den plats där man ska bygga de här husen. De här husen kommer absolut inte att stämma in i den arkitektur som finns på platsen.

God infrastruktur? Det tar ganska ordentligt med tid att gå till närmaste spårvagnshållplats från den här platsen. Det är redan trafikkaos i stora delar av Bromma.

Det här handlar om att ni vill ta grönområden i anspråk och minska grönområdena. Det handlar inte om att det här skulle stämma in på den här platsen. Men jag ställer frågan nu igen: Har du varit ute än och tittat på hur det ser ut på den här platsen?

Anförande nr 189

M a r i a M u s t o n e n (V): Vi vill skydda natur. Vi inrättar ett naturreservat. Den här debatten är helt urspårad. Ni pratar om två hus längs vägen. Vi har den här typen av förtätningar i hela staden. Vi har ett åtagande att bygga 40 000 bostäder i söderort enligt Stockholmsförhandlingen. Vi borde fokusera på huvudsaken, och det är ett nytt naturreservat i Bromma.

Anförande nr 190

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande och fullmäktige! I have already made up my mind – don't confuse me with the facts. Då ska jag påminna om Karlskronavägen igen. Jag är själv nästan född och uppvuxen i Nackareservatet, höll jag på att säga. Det blev ett naturreservat först när två moderater skakade hand och gjorde upp: Nackas Mats Gerdau och Stockholms Sten Nordin. Då skulle två lameller byggas på Karlskronavägen, precis invid en av de viktiga entréerna till Nackareservatet. Det motsatte ni er å det bestämdaste. Man kunde nämligen inte bygga bort en entré till naturreservatet på det där sättet. Miljöpartiet gjorde detsamma. Vi gav oss och sa: Okej, vi avstår från det, även om det hade blivit ett otroligt fint läge. Men nu minsann, när det gäller Bromma, kan ni inte tänka er att allt ska vara naturreservat, utan nu ska ni klämma in bostäder, vilket ni inte ville göra på Karlskronavägen. Hur kommer det sig?

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Anförande nr 191

M a r i a M u s t o n e n (V): Jag bor på Finn Malmgrens väg i Hammarbyhöjden. Längst bort på gatan, intill Nackareservatet, finns två ganska stora relativt nybyggda hyreshus i trä. Jag har ingenting emot dem.

Anförande nr 192

J o h a n P a c c a m o n t i (M): Herr ordförande! Det är kul att få höra så många fina ord om den här fantastiska platsen, som nu till stor del blir ett naturreservat. Jag tillbringade otaliga timmar under min föräldraledighet gåendes utmed vattnet. Om ni inte har varit där kan jag varmt rekommendera ett besök. Jag har förstått att alla på vänstersidan inte riktigt har sett platsen.

Det här borde vara en bra, rolig och kul dag. Men det är inte så man känner i Bromma. Det pratas om krokodiltårar från Moderaterna. Men lyssna lite extra nu, Jan Valeskog – det här är vad människor i området som har lyssnat på er säger: De tror att vi kommer att bli tacksamma för att de har skyddat grönområdet. Men det vi kommer att komma ihåg dem för, framför allt Miljöpartiet, är att det var de som öppnade för sprängningar i Smedslätten.

Det är omdömet från Brommaborna. Det är så de ser på de här fina orden. Det ni säger är fint, men det blir inte bra. Det hade dessutom inte behövt bli så här, för det finns i dag en majoritet i den här salen för att vi inte ska bygga där. Miljöpartiet vill inte detta. Vi ser hur de i talarstolen vänder och vrider på det – det var dåligt förr, Moderaterna ville inte förr i tiden och hej och hå. Men säg nej då! Stå upp mot Socialdemokraterna! Säg: Vi vill inte bygga där! Ni har klarat av det förr. Apropå vem som har tappat kompassen är det uppenbart att det är Miljöpartiet som har gjort det. Jag vet inte vad anledningen är.

Vänstern och Socialdemokraterna vill ju inte ha grönområden i vår stad. En grön stadsdel är en plats där cementblandaren ännu inte har varit. Det är lätt i det här området, för det är ju ändå inte våra väljare. Folk som röstar på oss kommer inte att bli arga, så låt oss börja exploatera!

Man motiverar det också med en fullkomligt falsk retorik om att det här ska lösa bostadsbristen i Stockholm. Det är ju helt orimligt. Bara inom några kilometer från den plats man nu ska bebygga byggs det tusentals lägenheter, många av dem hyresrätter. Vi har sträckt ut handen och sagt: Låt oss hitta 50–60 bostäder inom de områdena! Om det verkligen är hyresrätter ni vill ha, låt oss se till att hitta platser för dem! Men då blir det nej, för det viktiga har varit att bygga i grönområden, inte att bygga hyresrätter.

Det finns en möjlighet att se till att Bromma fortsätter att vara en grön stadsdel och inte blir en grå stadsdel. Rösta på Moderaternas reservation!

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Anförande nr 193

Borgarrådet **L i n d h a g e n** (MP): Ordförande! Detta är en fullständigt orimlig debatt. Jag tycker att jag har varit väldigt tydlig när jag har varit uppe här i talarstolen tidigare. Vi kan bara titta på historiken. När har det börjat inrättas naturreservat? Vilket parti är det som har suttit i alla majoriteter sedan 2014 och drivit igenom snart sju naturreservat? Det är Miljöpartiet. Det spelar roll om vi har ett grönt parti i styret.

Jag har förståelse för människor som tycker att det här området också skulle införlivas. Jag har respekt för den uppfattningen. Men jag kan inte ställa upp på den verklighetsbeskrivning som vi just fick höra från talarstolen.

Du var också uppe tidigare och pratade om budgeten, Johan Paccamonti. Det har stått om Ålstensskogen och Storskogen i budgeten. Ja, och det var ju just min poäng – det hände ju ingenting. Det spelar ingen roll om det står saker i budgeten om vi inte levererar. Vi lyckades driva igenom naturreservat även förra mandatperioden, men inte i Ålstensskogen och Storskogen. Nu gör vi det, och naturreservatet omfattar 99 procent. Det är ett viktigt och bra beslut.

Anförande nr 194

J o h a n P a c c a m o n t i (M): Herr ordförande! Man kan inte både ha argumentationen att det bara är när Miljöpartiet styr som det blir naturreservat och säga att Miljöpartiet inte kan påverka när det inte blir naturreservat. Det är ungefär så du säger, Åsa Lindhagen. Det är bara Miljöpartiet som ser till att det blir naturreservat. Men det blev inget förra mandatperioden, för då kunde Miljöpartiet inte göra det.

Jag vet att du inte vill bygga i det här området, Åsa. Jag vet å andra sidan också att ni tycker att det är en acceptabel förlust, eftersom det inte finns så många miljöpartister i området. Men vi kan väl göra så här: Låt oss fatta det här beslutet i kväll, och så går ni i Miljöpartiet till val på att riva upp byggplanerna. Ni har klarat av att stå emot Socialdemokraterna tidigare för att inte bygga sönder den här delen av Bromma. Hitta tillbaka till den vurmen för grönområden! Hitta tillbaka till den kompassen! Stå upp för Brommas grönområden!

Anförande nr 195

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Nu ska jag ta i ända från tårna och återigen understryka att Liberalerna som parti – eller tidigare Folkpartiet, eller om ni så vill Folkpartiet Liberalerna – aldrig har motsatt sig bildandet av ett naturreservat. Jag får återigen erinra om historien. Det var Liberalerna som låg bakom strandskyddslagen på 50-talet, en lag där jag tycker att man gick alldeles för långt. När det gäller naturreservaten vill jag återigen upprepa att det som i alla tider, åtminstone sedan början på 60-talet och framåt, kallats Nackareservatet blev ett naturreservat först när det var borgerlig majoritet. Jag tror inte att Miljöpartiet röstade emot det. Det kan jag aldrig tänka mig. Men icke förty var detta början på

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

naturreservatsbildningen i Stockholms stad, det vill säga den reella naturreservatsbildningen. Nackareservatet var först ut. Judarn, hör jag sägas i salen – absolut. Men Judarn var heller inte ett naturreservat som togs fram endast tack vare just Miljöpartiet, utan det var någonting som man ville ha i kommunfullmäktige. Vi ville ha det.

Min poäng är att jag tycker att det här är tråkigt. När det är i Björkhagen säger man minsann nej till de här bostäderna, som skulle ha legat väldigt bra och som jag från början argumenterade för tills jag fick lära mig att vi inte skulle bygga igen den här porten till Nackareservatet, som jag fullständigt älskar. Okej, vi gör inte det – vi stryker det, sa vi. Men döm om min förvåning när det nu gäller Bromma! Nu sitter alltså Vänsterpartiet och Miljöpartiet och godtar att man bygger igen en av de naturliga portarna till naturreservatet. Jag tycker att det är tråkigt. Det är nästan så att jag kan sträcka mig till att citera min gamla gruppleddare, borgarrådet Janne Björklund, som sa: ”Moral är bra. Men dubbelmoral är inte dubbelt så bra.”

Av detta skäl får vi fortsätta att beklaga. Jag vill inte skriva i Brommagrupperna att Miljöpartiet är mot allting igen och att det här är absurt. Nej, men jag tycker att det borde vara rimligt att man står för det man tycker ena gången och tycker detsamma den andra. Jag yrkar därför bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 196

J o h a n H e i n o n e n (S): Ordförande och fullmäktige! Johan Paccamonti måste jag ju nämna vid namn i det här läget. Jag är väldigt fascinerad över att du gör dig till talesperson för alla Brommabor. Du säger att alla Brommabor är emot det här. Jag vet inte om du har läst i Facebookgrupperna. Jag är ordförande i Bromma stadsdelsnämnd. Jag har rätt god pejl på vad som sägs i de Facebookgrupper som gäller Bromma. Det finns rätt många Facebookgrupper. Jag tror att jag är medlem i de allra flesta av dem. Du har rätt i att det är många som är emot själva byggnationen. Men det finns faktiskt också rätt många som skriver andra saker. Jag har till exempel läst om föräldrar som ska separera och som uppskattar att det finns möjlighet att bo kvar i Bromma och låta barnen gå kvar i samma skola, så att de slipper byta.

Det låter som om Socialdemokraterna har en vision om att bygga igen hela Bromma. I dag har vi 11 naturreservat. Efter kvällens beslut har vi 13 naturreservat. Av dem ligger 4 i Bromma. 30 procent av Brommas yta är grönområden. Det är självklart att grönområdena är jätteviktiga. De är en del av Bromma. Jag ser stora möjligheter för att både värna det gröna och bygga bostäder.

Anförande nr 197

J o h a n P a c c a m o n t i (M): Ordförande! Jag tror också att det finns goda möjligheter att värna grönområdena och även bygga fler bostäder. Om man vill att barnet efter en separation ska kunna gå kvar på Smedslättsskolan, Äppelviksskolan

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

eller Ålstensskolan kan man kanske bo inom bara några kilometer från den här platsen, till exempel vid Brommadepån, utmed Alviks strand i Bromma eller borta vid Linta gårdsväg. Det finns många projekt som jag tror att det finns ganska brett stöd för från våra två partier, Johan Heinonen. Fråga partierna i den här salen, och fråga även i Brommas Facebookgrupper! Varför kan vi inte göra de bostadsområdena större? Det är ändå bara 50–60 lägenheter vi talar om. Om det är det som ni känner – här någonstans står vågen när det gäller huruvida man har tillräckligt många bostäder i det här området eller inte – skulle vi gladeligen hitta en lösning på det. Problemet med det här är att ni har pekat ut att just södra Bromma ska förtätas sönder. Det här är det första steget, och det är därför vi reagerar så starkt mot det.

Anförande nr 198

J o h a n H e i n o n e n (S): Även om du säger detta flera gånger blir det inte sant, Johan Paccamonti. Du kan säga det, upprepa det för dig själv och försöka övertyga dig själv, men det blir inte mer sant ändå. De här 1 100 kvadratmeterna i fotavtryck, som Jan Valeskog nämnde i inledningen, är en oerhört liten del av det här området. Platsen ligger längs en väg. Vi har tennishallen som ligger nästan som en granntomt och som också kommer att utvecklas. Det finns det inga protester emot. Men när det handlar om 50 hyreslägenheter faller hela världen. Helt plötsligt är alla socialdemokrater för att bygga igen hela Bromma. Jag håller inte riktigt med dig.

Anförande nr 199

H a n n a W i s t r a n d (L): Hej, Johan! Vi är ju kollegor i Bromma stadsdelsnämnd. Jag tänkte återkoppla lite grann med fakta i målet. Som jag pratade om tidigare är det nästan lika många flerbostadshus som småhus i det här området. Det är viktigt att komma ihåg.

En annan sak som det är viktigt att komma ihåg när man pratar om hyresrätter handlar om kostnaden. Nu ska alla stackars nyseparerade småbarnsfamiljer få flytta in i hyresrätter, säger ni – och de kostar ju ”bara” 17 000 för två rum och kök. Det är inte en billig lösning vi pratar om. Problemet med våra nya hyresrätter är just att de är så dyra. De hjälper inte dem man säger att man ska hjälpa.

Det är alltså många dåliga saker som kombineras i det här projektet. Du kanske bör läsa på de där Facebookgrupperna lite mer och kolla namninsamlingarna, Johan.

Anförande nr 200

J o h a n H e i n o n e n (S): Det är sant, Hanna Wistrand – vi sitter i samma stadsdelsnämnd. Johan Paccamonti har dessutom varit ordförande tidigare i samma stadsdelsnämnd. Det är många Brommabor som är uppe i debatten i den här frågan.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Det är en jätteviktig fråga. Jag kan jämföra med mig själv. För ett antal år sedan, lite drygt 15 år sedan, separerade min hustru och jag. Vi hade bott i en villa i Norra Ängby. När vi separerade hade varken jag eller min hustru råd att köpa ut den andra. Jag lyckades få tag på en nybyggd lägenhet med förstahandskontrakt i Ängby park, gränsande till Grimsta naturreservat. När det området byggdes var det oerhört stora protester mot att man skulle ”bygga sönder” hela naturreservatet. Men det här var inte inne i naturreservatet, precis som det här området inte heller är.

Jag är helt övertygad om att det när den här processen är klar kommer att dyka upp fina förslag på hur byggnationen ska se ut. Det kommer att bli möjlighet för 50 familjer att flytta in i Bromma.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

§ 32 Inrättande av Majroskogens naturreservat i södra Stockholm

Anförande nr 201

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! I dag fattar vi beslut om att inrätta Stockholms stads 12:e och 13:e naturreservat. Majroskogen är det 13:e. Det känns stort.

Vi människor behöver naturen för vårt psykiska välmående. Vi mår bra av att vara i naturen. Det minskar stress och oro och ger återhämtning. Vi behöver också naturen för vår fysiska hälsa och för att vi över huvud taget ska kunna leva på det här jordklotet. Just nu massutrotas djur och växter i en rasande fart på jorden på grund av oss människor och hur vi lever. Det är en massutrotning som riskerar att slå ut ekosystem som vi är helt beroende av för att överleva och för att vi ska kunna få mat och rent vatten. Biologisk mångfald och fungerande ekosystem är en förutsättning för allt liv på jorden. Vi måste ta ansvar för våra ekosystem också här i Stockholm.

Naturen är också avgörande för att vi ska kunna rusta oss för klimatförändringarna. Grönska kan absorbera vatten från de allt kraftigare och mer återkommande skyfall som kommer att komma. Grönska minskar också risken för översvämningar som skadar människor och egendom. Naturen kan ge svalka och få ned temperaturen när allt värre värmeböljor börjar plåga oss. I naturen binds också kol, som behöver stanna i marken. Om vi skövlar natur släpps koldioxiden ut i atmosfären, och det driver på klimatkrisen ännu mer. Vi behöver ta ansvar för att skydda naturen överallt. Både globalt och lokalt behöver vi ta ansvar för att skydda naturen och därmed också oss själva.

Majroskogen är ett fantastiskt skogsområde i södra Stockholm och har bland annat pekats ut av Naturskyddsföreningen som ett av våra mest värdefulla naturområden i Stockholm att skydda. Majroskogen har höga naturvärden. Området är också en del av Hanvedenkilen och bidrar alltså till de regionala spridningssambanden. Det betyder att Majroskogen är viktig för naturen och för att den ska hänga ihop i Stockholm, så att djur och växter kan förflytta sig mellan olika livsmiljöer. Det är otroligt viktigt att vi har grönytor som hänger ihop i staden, eftersom en del arter inte kan överleva om grönområdena är för små.

Samtidigt är Majroskogen ett väldigt uppskattat rekreationsområde för människor i närområdet. Det är också lätt att ta sig hit med kollektivtrafik, så även människor som bor längre bort kan enkelt ta del av skogen och dess möjligheter till motion, naturupplevelser och friluftsliv. Genom att göra Majroskogen till naturreservat skyddar vi skogen och säkerställer att den kommer att finnas kvar även i framtiden. Nästa steg blir åtgärder såsom att få på plats tydliga entréer, informationsskyltar, märkta stigar och kanske rastplatser som bidrar till att det blir ännu trevligare att besöka Majroskogen framöver.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Det beslut vi fattar i dag är ett otroligt viktigt beslut och ett väldigt viktigt steg framåt i arbetet för ett hållbart Stockholm där det är härligt att leva, både för oss här och nu och för kommande generationer. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 202

G a b r i e l K r o o n (SD): Tack så mycket för ordet! När Miljöpartiet föreslår ett naturreservat vet vi av erfarenhet att det kommer att föreslås ett bygge precis intill naturreservatet. Det är en stor oro som vi har från oppositionen, framför allt från Sverigedemokraterna. Vi har ju sett hur ni har agerat i fallet med Ålstensskogen, där ni planerar att bygga ett hus i ett grönområde genom att först inrätta ett naturreservat. Nu kommer ni med stor sannolikhet att göra samma sak. Det är väldigt viktigt att skydda naturen från Miljöpartiet, tycker jag. Därför måste vi utvidga det här naturreservatet, så att det innefattar än mer mark.

Det jag tycker är beklagligt, Åsa Lindhagen, är att du inte intar en mer miljöpartistisk position. Det verkar som att Miljöpartiet i Stockholms stad har sålt träden och sålt sin själ bara för att få fler cykelbanor och få fler investeringar i cykelvägar. Där verkar ni skilja ut er jämfört med andra miljöpartister. Jag tycker att det är väldigt beklagligt att du till den graden har låtit Lars Strömgren sätta Miljöpartiets agenda att du helt har glömt bort grundessensen i den miljöpartistiska politiken. När jag är ute med olika protestgrupper träffar jag faktiskt många miljöpartister som är väldigt besvikna på Jan Valeskogs grävskopor. Det är gamla miljöpartister – 70-talsmiljöpartister som har kämpat för träden. De säger att Miljöpartiet i Stockholm har sålt sin själ. Man verkar bara bry sig om att minska bilen. Men vad händer med naturen? Ja, den verkar man inte bry sig om, och om man ändå bryr sig om den är det bara symbolpolitik.

Precis som i det tidigare ärendet finns det en risk att det här ärendet är symbolpolitik. Det finns inget parti i den här salen som har velat bebygga Majroskogen. Det finns troligen inte heller något parti som kommer att vilja bygga i Majroskogen, förutom partierna i er majoritet, som med stor sannolikhet kommer att bygga precis intill Majroskogen. Vilken nytta gör då ett naturreservat, när ni ändå kommer att bebygga ett område som tidigare var obebyggt? Väljarna är ju inte dumma. Man kan försöka dribbla bort dem genom att säga att det är ett naturreservat och sedan bygga bredvid, men väljarna är inte dumma. Vi i oppositionen är inte heller dumma, så vi kommer att markera i den här frågan. Jag yrkar bifall till Sverigedemokraternas reservation i exploateringsnämnden om att utvidga naturreservatets gränser.

Anförande nr 203

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ordförande! Gabriel Kroon! Ni i Sverigedemokraterna vill inte ens ha naturreservat. Ni har sagt att de inte behövs. Det är helt absurt, tycker jag.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Lars Strömgren och jag har ett alldeles utmärkt samarbete. Vi kan hålla två tankar i huvudet samtidigt: både skydda natur och se till att minska klimatutsläppen från biltrafiken. På så sätt ställer vi om till en härligare stad. Vi behöver både jobba med klimatet och skydda naturen, och det är det vi gör.

Det som du står och säger är ju bara prat, Gabriel Kroon. Jag har precis redogjort för hur historiken ser ut. Vi har steg för steg för steg skyddat natur – motsvarande uppemot 900 fotbollsplaner sedan 2014. Det är leverans. Det är viktigt att vi gör det här, för vi behöver skydda naturen.

Det är också så att ni och Moderaterna här i talarstolen och medialt har skrämt upp folk. Jag tycker att det är ohederligt. Det finns inte några som helst byggplaner för Majroskogen. Det har inte heller funnits utpekade sedan tidigare, till skillnad från i Bromma, där det faktiskt har funnits tankar kring byggande under lång tid. Det här är alltså bara ohederligt.

Anförande nr 204

G a b r i e l K r o o n (SD): Tack så mycket för ordet! Jag tycker att det är väldigt hederligt att ”cut the bullshit”, som man säger. Det som jag är mest orolig för är hur ni har agerat tidigare, Åsa Lindhagen, för det är väl det som visar på hurdana ni är. Ni gör ett naturreservat och bygger sedan intill naturreservatet. Det kommer ju garanterat att ske igen.

Att vi har varit kritiska i naturreservatsfrågan tidigare men är positiva nu beror på att vi ser vad som händer när Miljöpartiet och Jan Valeskog får möjligheten att bygga. Så fort vi har en grönplätt och det finns möjlighet att smälla in hyresbostäder eller bostäder av annan sort så gör man det. Ni jobbar med en partner vars filosofi är att antingen bygga så mycket cykelvägar som möjligt eller bygga så mycket hyresrätter som möjligt. Då får du göra avkall på dina viktiga naturvärden, och det tycker jag är beklagligt. Jag hoppas att vi kommer att se ett annat miljöparti efter valet, ett miljöparti som vågar stå upp för naturen och inte bara samarbetar med Socialdemokraterna och bygger fler cykelvägar.

Anförande nr 205

M i k a e l V a l i e r F u r t e n b a c h (KD): Herr ordförande, ledamöter, lyssnare och den samlade världspressen! Majroskogen är ett värdefullt område som förtjänar ett långsiktigt skydd för biologisk mångfald, friluftsliv och människors vardag, som vi pratar om. Men här ser vi också en fortsättning på majoritetens interna dragkamp. Miljöpartiet vill skydda området, men Socialdemokraterna kommer att vilja bygga här också. Att Vänsterpartiet vill bygga hyreshus i Bromma är inte oväntat, men att ni vill öppna för att bygga här, vänster om stan – jag menar söder om stan – är mer överraskande. Vill vi skydda Majroskogen ska vi göra det fullt ut, inte halvhjärtat. Därför yrkar jag bifall till Kristdemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Anförande nr 206

Borgarrådet **L i n d h a g e n** (MP): Ordförande och den samlade världspresen! Jag vill bara återigen förtydliga detta. Det finns inga som helst byggplaner här, och det är inte heller utpekad i översiktsplanen, som är en viktig del i hur vi planerar staden. Det finns alltså inga som helst skäl att sprida oro kring Majroskogen.

Det blir nu ett otroligt viktigt steg framåt att vi tar det här beslutet och att vi också gör i ordning skogen, så att det blir trevligt för människor att komma dit. Jag hoppas att det kommer att komma många människor dit i fortsättningen, både från närområdet såklart och från andra delar av staden. Välkommen till södra Stockholm, säger jag som bor söder om staden!

Anförande nr 207

M i k a e l V a l i e r F u r t e n b a c h (KD): Det svåra är att förklara varför man gör undantag och undanhåller delar av sådana här naturområden. Vi pratade om det vad gäller Bromma och kommer att prata om det även vad gäller detta område. Det är det som folk blir oroliga över, och jag vet vad jag tror.

Anförande nr 208

M a r r e M a y r (V): Ordförande, ledamöter och åhörare! I dag är jag väldigt glad och stolt. Som invånare i Farsta stadsdel och som ordförande i Farsta stadsdelsnämnd är jag jätteglad att vi rödgröna nu tillsammans kan inrätta det här naturreservatet. Det var ett av våra lokala vallöften redan 2022. Majroskogen är en mycket viktig plats i södra Stockholm, och den tillgängliggör vi nu. Vi gör den känd för fler, öppnar upp den och välkomnar människor dit. Jag är som sagt väldigt glad att det här ska bli verklighet. Vi skyddar nu skogen. Vi gör den tillgänglig för fler. Jag är också väldigt glad och stolt över att vi nu skyddar den för framtiden och för våra barn. I södra Stockholm ska vi också ha mycket naturyta som finns tillgänglig i närort. Jag vill också, liksom Åsa Lindhagen, välkomna er ut till södra Stockholm. Välkomna till Gubbängen! Välkomna till Farsta!

Anförande nr 209

M i k a e l V a l i e r F u r t e n b a c h (KD): Jag kan omöjligt låta bli att begära replik på en talare som nästan heter som naturreservatet. Du heter nästan Majro – men bara nästan.

Det jag vill säga är: Var försiktig med de här undantagna områdena! Garanterar Vänsterpartiet att det inte kommer att byggas någonting där det nu inte finns några planer på att bygga?

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Anförande nr 210

M a r r e M a y r (V): Jag debatterar i dag att det ska inrättas ett naturreservat. Vi kan jättegärna debattera bostäder när det kommer ett sådant ärende. Jag ser fram emot att tillgängliggöra den här naturen.

Anförande nr 211

E l i n H j e l m e s t a m (L): Även här menar Liberalerna att vi ska inkludera hela det aktuella området i naturreservatet. Majroskogen och särskilt de områden som majoriteten inte vill ska ingå i naturreservatet fungerar som spridningskorridorer och är viktiga för att upprätthålla naturen och den biologiska mångfalden i hela vår stad. Men det är också viktigt att inrätta naturreservat i staden för oss som bor här, för att vi ska fortsätta att bry oss om naturen och ha en relation i vardagen till den. Med det vill jag klockan 21.45 yrka bifall till Liberalernas reservation.

Anförande nr 212

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Centerpartiet har under lång tid drivit på för att Majroskogen ska bli naturreservat. För oss är det självklart att vi vill värna Stockholms tätortsnära grönområden, både för naturens egen skull och för människors livskvalitet. Dagens beslut välkomnar vi verkligen.

Samtidigt måste jag säga att vi är kritiska till att det rödgröna styret väljer att lämna betydande delar av skogen utanför reservatsgränsen. Ni väljer att exkludera områden, vilket i förlängningen riskerar att urholka hela syftet med reservatet. För oss är det avgörande att skyddet är sammanhängande. Annars fragmenteras både naturen och ekosystemen. De delar som nu föreslås undantas fyller viktiga funktioner som spridningskorridorer för växter och djur. Åsa Lindhagen beskrev just de här spridningskorridorerna som viktiga och avgörande. Att bryta upp de här sambanden riskerar att försvaga hela skogens ekologiska motståndskraft.

Majroskogen är en ovärderlig del av Stockholms grönstruktur. Här finns plats för rekreation, rörelse och återhämtning i vardagen och möjlighet att ta del av naturen nära hemmet. Det är en fråga för både folkhälsan och livskvaliteten. Skogen bidrar självklart också till att rena luft, dämpa buller och stärka den biologiska mångfalden.

Vi i Centerpartiet menar att hela Majroskogen ska skyddas, utan undantag. Samtidigt är vi tydliga med att staden ska fortsätta att växa, men den ska växa klokt. Genom att bygga högre och tätare i redan exploaterade områden kan vi skapa fler bostäder och samtidigt bevara våra värdefulla naturmiljöer. Det är så vi tar ansvar både för framtidens stockholmare och för den natur som gör vår stad grönare och roligare. Jag yrkar bifall till Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Anförande nr 213

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Det är härligt med Centerpartiets engagemang för Majroskogen. Det är välkommet. Vi kan också, som Åsa Lindhagen har varit inne på många gånger, lugna er med att hela skogen kommer att bevaras. Det finns inga aktuella byggplaner, Jonas Naddebo. Som vice ordförande i stadsbyggnadsnämnden antar jag att du också känner till att majoriteten har en lapp där som förtydligar att det inte finns några byggplaner. Ni har ju redan informationen – skogen är fredad, och vi kommer nu att inrätta detta naturreservat.

Anförande nr 214

J o n a s N a d d e b o (C): Din kollega Åsa Lindhagen beskrev de viktiga funktionerna och spridningskorridorerna, Martin Hansson. Om det nu inte finns några byggplaner, vad är det då som hindrar er från att inkludera dessa områden i naturreservatet? Jag tycker att det skulle bli ett bättre och mer sammanhängande reservat då. De här naturvärdena och ekosystemen, som ni säger er vilja främja så mycket – varför kan de inte inkluderas från början, om det nu inte finns någon risk för exploatering vare sig nu eller i framtiden?

Jag får nästan citera dig här, Martin. Jag tänkte sitta kvar i fullmäktige i alla fall. Vi får väl se om det kommer byggplaner på sikt. Det vet man aldrig. Men vi i Centerpartiet tycker att det skulle ha varit bättre att tydliggöra reservatsgränsen och innefatta hela Majroskogen i stället. Då hade vi varit säkra på att just de spridningskorridorer som upptog stora delar av Åsas inlägg verkligen säkrades. Det hade vi tyckt varit ett bättre förslag.

Anförande nr 215

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande! Apropå spridningskorridorerna är Majroskogen en del av Hanvedenkilen. Det här är bara ett av de områden som vi skyddar nu. Vi skyddar även Gökdalen, söder om Majroskogen och söder om Örbyleden. Vidare skyddar vi Hemskogen, som ligger norr om Majroskogen, för att få det här sammanhängande ekologiska sambandet. Därtill utreder vi Fagersjöskogen, som ligger söder om Gökdalen, som naturreservat. Vi är väldigt måna om spridningskorridorer. Det är väldigt viktigt för oss. Jag ville bara förtydliga det.

Anförande nr 216

J o n a s N a d d e b o (C): Om spridningskorridorerna hade varit så viktiga, varför då inte säkra dem i det här beslutet, Maria Mustonen? Jag tycker att det hade varit mer rimligt. Nu argumenterar du för spridningskorridorerna, men de behöver inte inkluderas i naturreservatet. Det tycker jag är en konstig argumentation. Om de hade varit så viktiga och om det nu inte finns några byggplaner, se då till att inkludera dem i området, så att vi är säkra på att man inte kommer att bryta upp de här spridningssambanden inom några år! Det hade varit ett riktigt bra sätt.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Jag förstår faktiskt inte din argumentation. Om du nu står här och talar dig så varm för spridningsvägarna är det faktiskt för mig obegripligt att ni inte har tagit med dem inom naturreservatsgränserna. Då hade ni varit säkra på att de hade funnits där. Det är alltså lite svårbegripligt vad du egentligen ville komma med i ditt inlägg, Maria. Men jag tycker att det är bra att vi på båda sidor i de här talarstolarna faktiskt kämpar för större naturreservat och bättre spridningsvägar.

Anförande nr 217

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag reagerar framför allt på hur företrädare för Miljöpartiet går upp i talarstolen och säger att vi har gjort boende i området oroliga i onödan. Det man säger implicerar i princip att vi skulle ljuga om vi hintar om att någonting så otroligt galet skulle kunna hända som att man undantar en del av området från naturreservatet och sedan går fram med byggnationsplaner, vilket var precis det som hände med det senaste ärendet, som vi precis fattade beslut om. Skulle något så galet kunna hända även när det kommer till det här området?

Då tänker jag: Kan oron vara befogad? Jag kollade på sidan 22 i bilagan till det här ärendet. Där står det ordagrant så här: ”Avgränsningen av naturreservatet har utgått från områdets befintliga och potentiella natur-, och rekreativa värden samt tagit hänsyn till framtida stadsutvecklingsmöjligheter. Stora delar av Majroskogen ingår i reservatet. Flera mindre skogsområden längs Örbyleden, en del av skogen söder om grusvägen och väster om Herrhagsvägen samt delar av skogen längs en förlängning av Oppundavägen i norra delen av Majroskogen har lämnats utanför reservatsgränsen för att möjliggöra framtida bostadsbebyggelse.”

Då ska vi alltså få kritik från oppositionen för att vi påpekar den uppenbara risken för att man inte har med det här området i naturreservatet därför att man planerar för en framtida bostadsbebyggelse – precis det som står i bilagan. Är det så, kära Miljöpartiet, att ni även här riskerar att bli fullständigt bortfintade av Socialdemokraterna? Vi vet att de gjorde precis det här draget i det ärende som vi alldeles nyss behandlade. Där sa ni först: Nej, nej, nej – det handlar absolut inte om att det skulle vara aktuellt med bebyggelse i delområde 25 i Bromma! Men vid nästa möte i exploateringsnämnden kommer det just ett sådant ärende.

Jag tycker för det första att vår oro är befogad givet att detta står i bilagan. För det andra tycker jag att detta är ett självklart påpekande från oss. Ni kan kritisera tidigare politik. Men nu erbjuder vi ett handslag om att besluta om hela området. Varför säger ni nej till detta? Vi vill att reservatsgränsen utökas till att omfatta hela skogsområdet. Ta oss i hand på detta och sluta att gå med på Socialdemokraternas sätt att leda ett sådant här samarbete! Det är destruktivt. Det var roligare att styra med oss – det kan jag lova. Jag yrkar bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

Anförande nr 218

Borgarrådet **V a l e s k o g** (S): ”Det var roligare att styra med oss”, säger Dennis Wedin. Det hör vi från ett parti som bromsade både Majroskogen och andra projekt i fyra år. Man tog inte ett enda initiativ och fattade inte ett enda beslut utan stoppade projekten, och nu hycklar man. Det är samma sak med Årstaskogen, där man ville bygga 5 000 bostäder. Det finns ingen större hycklare.

Jag vill komma med en sakupplysning – sent omsider, kanske någon tycker. Jag tycker att det har varit intressant att lyssna på debatten. Ingen från oppositionen har i någon reservation noterat att ett av de tre områden som är undantagna ligger i anslutning till SL-depån. Man får inte påverka den. Skulle naturreservatet ligga intill SL-depån skulle SL och regionen överklaga projektet, som då skulle stoppas. Det vet vi om, men det gör inte ni. Ett annat område som är undantaget är lågklassat när det gäller naturvärden.

Det finns alltså förklaringar till detta, men ni har inte läst på. Ändå reserverar ni er. Det här är ett fabulerande inför valet. Det är en cirkus som är patetisk, särskilt från Moderaterna och Kristdemokraterna, som har motarbetat det här hela tiden.

Anförande nr 219

Borgarrådet **W e d i n** (M): Ordförande! Ännu en gång: Detta är ingenting som Moderaterna har motarbetat. Jag förstår att det är väldigt enkelt för Socialdemokraterna att påstå det för att det är lämpligt. När någonting sådant här har arbetats på länge passar ni nu på att finta bort områden som skulle kunna bli delar av naturreservatet, och så är ni smarta nog att se till att ni öppnar upp möjligheten för den bostadspolitik som ni bedriver. Det är uppenbart att det är ni som tar manteln för att vilja bygga sönder Stockholm och inte dra lärdomar av hur det faktiskt har blivit när vi inte längre berett rum för barnfamiljer i den här staden. Vi har dragit slutsatser av det. Vi har inte samma bostadspolitik som tidigare.

Det är uppenbart att ni har den här manteln, och ni gör ert jobb här. Det som gör en uppgiven är att andra partier, som inte delar denna inställning, inte lyssnar in den kritik som vi har, vilket de faktiskt borde kunna göra. Vi har läst på. Vi ser ju vad som står i bilagan. Det står alldeles uppenbart att det är en framtida bostadsbebyggelse som planeras.

Anförande nr 220

Borgarrådet **L i n d h a g e n** (MP): Ordförande! Det finns goda skäl till att vi tydligt kan säga att det inte kommer att byggas här. Vi har nämligen gjort ett särskilt uttalande i stadsbyggnadsnämnden där vi tydligt skriver detta. Det borde Moderaterna kunna ta del av.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

När det gäller delområde 25 i Bromma gick vi ut väldigt fort och berättade om de planer som fanns. Här säger vi att det inte finns några planer. Då är det ohederligt att gå ut och sprida den bilden, Dennis Wedin. Jag står fast vid detta.

Jag vill också säga att det är en historisk takt i skyddet av natur under den här mandatperioden, med både tre naturreservat och tio biotopskyddsområden. Vi är stolta över det här arbetet. Skulle vi kunna skydda ännu mer natur? Absolut, och det vill vi också. Vi är inte färdiga med skyddet av grönskan och insatserna för biologisk mångfald, parker för människor och fler träd i staden. Men har vi kommit en bit på vägen? Absolut! Vi är glada, och vi kommer att fortsätta att kämpa hårt i vårt parti tillsammans med de partier vi styr ihop med – vi har ett väldigt bra samarbete.

Anförande nr 221

Borgarrådet W e d i n (M): I det som förhoppningsvis är mitt sista anförande för kvällen, vilket kanske gläder ordföranden, vill jag säga att mycket av det som Åsa Lindhagen säger är sådant som jag instämmer i. Detta är väldigt välkommet och glädjande, och man går en bra bit på vägen.

I stället för att hysa någon form av misstro mot den omläggning som vi har gjort tycker jag att ni borde lyssna in det som vi säger. Vi har gjort den ärliga bedömningen att Stockholm behöver bebyggas på ett helt annat sätt. Grönyterna måste bevaras på ett tydligare sätt än tidigare. Det är därför vi genuint sträcker fram handen och gärna vill prata på ett tydligare sätt. Vi vill ha fungerande processer, så att vi undviker att Socialdemokraterna med sin bostadspolitik lyckas finta bort områden. I det här fallet har de faktiskt lämnat en dörr öppen, givet det jag läste upp från bilagan. Det är olyckligt, men om Moderaterna får sitta i styret nästa mandatperiod förhindrar vi detta.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

§ 35 Genomförandebeslut gällande Stockholm Vatten AB:s projekt Tenstareservoaren

Anförande nr 222

A n d e r s E d i n (SD): Herr ordförande! Sverigedemokraterna delar bedömningen att Tenstareservoaren är viktig för Stockholms dricksvattenförsörjning. Det råder inget tvivel om att anläggningen behöver åtgärdas och att vattenförsörjningen i Järva och västerort måste vara robust och långsiktigt hållbar.

Just därför är det anmärkningsvärt att kommunfullmäktige nu förväntas fatta beslut om ett mycket stort investeringsprojekt utan full insyn i projektekonomi. Det är sekretessbelagt. Samtidigt får vi veta att kostnaderna har ökat sedan inriktningsbeslutet 2022, inte bara på grund av prisutvecklingen utan också till följd av höjda säkerhetskrav och förseningar i tillståndsprocesserna. Vi talar dessutom om ett projekt med en genomförandetid på åtta år. I underlaget listas redan nu ett flertal risker som gäller bygglov, inkoppling, hygienkrav, logistik och säkerhet. Då räcker det inte bara att säga att uppföljningen är viktig. Det måste också finnas verklig transparens och beslutsunderlag som gör det möjligt för fullmäktige att utkräva ansvar.

Till detta kommer också att Sverigedemokraterna inte har deltagit i bolagets beredning av ärendet. Det är inte rimligt att vi förväntas ta ansvar för beslut som vi inte fått insyn i på ett tillfredsställande sätt.

Vi motsätter oss inte behovet av investeringar i vattenförsörjningen. Vi motsätter oss att kommunfullmäktige ska godkänna ett stort och långvarigt projekt med sekretessbelagd ekonomi, ökade kostnader och begränsad insyn. Jag yrkar därför bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Bilaga 2

Yttranden 2026-04-13

§ 38 Inriktningsbeslut gällande Stockholm Avfall AB:s projekt Nya Sättra återvinningscentral

Anförande nr 223

A n d e r s E d i n (SD): Herr ordförande! Sverigedemokraterna motsätter sig att kommunfullmäktige fattar inriktningsbeslut om en investering på 337 miljoner kronor trots att Sverigedemokraternas insyn i bolagets beredning har varit otillräcklig. Det är inte seriöst att kräva ansvarstagande av partier som inte fått möjlighet att följa ärendet i den ordning som borde vara självklar i ett så kostsamt projekt. Vi säger inte nej rörande behovet av en återvinningscentral. Vi säger nej till ett arbetssätt där stora investeringar pressas fram utan tillräcklig öppenhet, utan tillräcklig politisk förankring och utan tillräcklig respekt för skattebetalarnas pengar.

Även i sak finns betydande frågetecken. Underlaget präglas av osäkerhet kring markförhållanden, kostnadsutveckling och indexuppräknings. När staden själv pekar på ekonomiska risker borde större återhållsamhet gälla. Kommunfullmäktige ska inte fatta beslut om en investering i denna storleksordning med ett underlag som redan från början omges av så pass många osäkerhetsfaktorer. Mot denna bakgrund bör förslaget avslås. Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 224

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag vet att alla vill gå hem, men jag vill bara säga att det är ett otroligt positivt och välbehövligt ärende och passa på att säga tack till SVOA. Det har varit ett stort och svårt uppdrag att lyckas komma fram med en lösning. Tack för allt slit, och tack för att ni har återbruk så tydligt i fokus när vi bygger den här anläggningen framöver! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.